

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zdanění podnikajících fyzických osob v České republice
a zemích Visegrádské skupiny**

Daniel Žatečka

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Daniel Žatečka

Podnikání a administrativa

Název práce

Zdanění podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny

Název anglicky

Taxation of individual entrepreneurs in the Czech Republic and the Visegrád Group countries

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě komparace způsobů zdanění příjmů podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny zjistit daňově nejpříznivější prostředí. Na základě provedené analýzy budou komparovány daňové sazby, možnosti využití daňových slev resp. identifikovány výhody a nevýhody jednotlivých způsobů zdanění fyzických osob. Dílčím cílem práce bude také kvantifikace úsporných vládních nařízení na výši odvodů daní a pojistného v České republice.

Metodika

Literární rešerše bude vypracována metodou deskripce tuzemské a zahraniční literatury. Vlastní část práce bude založena na komparaci řešení zdanění příjmů z podnikání fyzických osob, a to pomocí analýzy platných právních předpisů v jednotlivých zemích a posléze jejich porovnáním. Kvantifikace vlivu úsporných vládních nařízení na výši odvodů daní a pojistného bude provedena na příkladech podnikatelů z různých paušálních režimů vykazujících různou výši obrátu.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Daň, fyzická osoba, příjem, paušální výdaj, daňová evidence, paušální daň

Doporučené zdroje informací

DUŠEK, J., SEDLÁČEK, J. Daňová evidence podnikatelů 2023. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3986-6.

MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2023. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-0023-1.

ŠIROKÝ, J. Daně v Evropské unii. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-274-5.

VANČUROVÁ, A., ZÍDKOVÁ, H. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

VASILIKA, A., MERY, A. a kol. European tax handbook 2022. Amsterdam: IBFD, 2022. ISBN 978-90-8722-762-3.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 18. 10. 2023

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zdanění podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní doc. Ing. Janě Hinke, Ph.D. za přijetí a ochotu vést moji diplomovou práci, za její připomínky a poskytnutí cenných rad během jejího zpracování.

Zdanění podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá komparativní analýzou zdanění podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny (Polsko, Maďarsko, Slovensko). Hlavním cílem práce je na základě komparace způsobů zdanění příjmů podnikajících fyzických osob identifikovat daňově nejpříznivější prostředí mezi těmito zeměmi. Analýza se zaměřuje na porovnání daňových sazeb, možností využití daňových slev a identifikaci výhod a nevýhod jednotlivých způsobů zdanění fyzických osob. Dílčím cílem práce je kvantifikace vlivu úsporných vládních nařízení na výši odvodů daní a pojistného v České republice. Teoretická část se věnuje základním principům zdanění a přehledu relevantních daňových zákonů a předpisů v jednotlivých zemích. V praktické části jsou představeny výpočty, které demonstrují dopady identifikovaných daňových rozdílů na vybrané podnikatelské subjekty. Závěry práce obsahují komplexní hodnocení a porovnání daňových systémů v zemích Visegrádské skupiny, definují klíčové faktory daňově nejpříznivějšího prostředí.

Klíčová slova: Daň, fyzická osoba, příjem, paušální výdaj, daňová evidence, paušální daň, Visegrádská skupina, zdanění

Taxation of individual entrepreneurs in the Czech Republic and the Visegrád Group countries

Abstract

The thesis focuses on a comparative analysis of the taxation of entrepreneurial individuals in the Czech Republic and the Visegrad Group countries (Poland, Hungary, Slovakia). The main objective of the thesis is to identify the most tax-friendly environment between these countries on the basis of a comparison of the methods of taxation of the income of entrepreneurial individuals. The analysis focuses on the comparison of tax rates, the possibilities of using tax credits and the identification of advantages and disadvantages of different ways of taxing individuals. A sub-objective of the paper is to quantify the impact of austerity government regulations on the level of tax and insurance payments in the Czech Republic. The theoretical part is devoted to the basic principles of taxation and an overview of relevant tax laws and regulations in individual countries. The practical part presents calculations that demonstrate the impact of the identified tax differences on selected business entities. The paper concludes with a comprehensive assessment and comparison of tax systems in the Visegrad Group countries, defining the key factors of the most tax-friendly environment.

Keywords: Tax, natural person, income, flat-rate expenditure, tax evidence, flat-rate tax, Visegrad Group, taxation

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Definice daně	13
3.2 Daňový systém České republiky	13
3.3 Právní úprava podnikání	14
3.4 Zdanění podnikajících osob v České republice.....	16
3.4.1 Subjekt daně.....	16
3.4.2 Základ daně.....	17
3.4.3 Sazba daně	18
3.4.4 Slevy na dani a daňová zvýhodnění.....	18
3.4.5 Nezdanitelná část základu daně	20
3.4.6 Stanovení základu daně z příjmů ze samostatné činnosti.....	21
3.4.7 Daňová evidence podnikatelů.....	22
3.4.8 Daňové výdaje procentem z příjmů	23
3.4.9 Paušální daň	25
3.4.10 Vedení účetnictví	28
3.5 Zdanění podnikajících osob v Maďarsku.....	30
3.5.1 Subjekt daně.....	31
3.5.2 Zdanitelné příjmy.....	32
3.5.3 Základ daně.....	32
3.5.4 Sazba daně	33
3.5.5 Slevy na dani.....	33
3.5.6 Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti	33
3.5.7 Příjmy z podnikání.....	34
3.5.8 Evidence u daně z příjmů fyzických osob	37
3.5.9 Paušální zdanění	39
3.5.10 Položková daň pro malé daňové subjekty.....	41
3.6 Zdanění podnikajících osob v Polsku	42
3.6.1 Subjekt daně.....	44
3.6.2 Předmět daně.....	44
3.6.3 Základ daně.....	45
3.6.4 Sazba daně	45
3.6.5 Daňové odpočty a slevy na dani	46
3.6.6 Osvobození od daně.....	49

3.6.7	Evidence pro účely daně z příjmů fyzických osob	49
3.6.8	Kniha daňových příjmů a výdajů.....	49
3.6.9	Vedení účetnictví	51
3.6.10	Paušální daň	52
3.7	Zdanění podnikajících osob na Slovensku	57
3.7.1	Subjekt daně.....	58
3.7.2	Předmět daně.....	59
3.7.3	Základ daně.....	60
3.7.4	Nezdanitelná část základu daně	60
3.7.5	Sazba daně	61
3.7.6	Daňový bonus	62
3.7.7	Stanovení základu daně z příjmů z podnikání	63
3.7.8	Daňové výdaje stanovené procentem	64
3.7.9	Daňová evidence.....	64
3.7.10	Vedení jednoduchého účetnictví.....	66
3.7.11	Vedení podvojného účetnictví	67
4	Vlastní práce	69
4.1	Identifikace odlišností v jednotlivých zemích.....	70
4.1.1	Subjekt daně.....	70
4.1.2	Sazba daně	71
4.1.3	Stanovení výdajů.....	77
4.1.4	Evidence pro účely daně z příjmů fyzických osob	82
4.1.5	Další formy zdanění.....	87
4.1.6	Daňové úlevy poplatníkům.....	97
4.2	Vliv úsporných vládních nařízení na podnikatele v ČR.....	109
5	Zhodnocení výsledků	113
6	Závěr.....	116
7	Seznam použitých zdrojů	118
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	127
8.1	Seznam obrázků	127
8.2	Seznam tabulek	127
8.3	Seznam použitých zkratk.....	128
8.4	Seznam vzorců	128
	Přílohy.....	130

1 Úvod

Svět je dnes stále více propojený a podnikání přesahuje hranice jednotlivých zemí. V současné globalizované době se podnikatelé často rozhodují, zda rozšířit své podnikání do zahraničí, vyhledávají nové trhy a investiční příležitosti. Pro podnikající fyzické osoby je klíčové mít hluboké porozumění daňovým systémům v zemích, ve kterých působí.

Zdanění hraje klíčovou roli v ekonomickém prostředí a může významně ovlivnit rozhodnutí podnikatelů. Zdanění podnikajících fyzických osob je klíčovým prvkem ekonomické politiky každého státu, kterým se řídí s cílem efektivního výběru finančních prostředků pro veřejné výdaje a spravedlivého rozdělování daňové zátěže mezi občany.

Tato diplomová práce se zaměřuje na analýzu systémů zdanění podnikajících fyzických osob v České republice a v zemích Visegrádské skupiny (Polsko, Maďarsko, Slovensko). Visegrádská skupina představuje region střední Evropy, který sdílí historické, kulturní a ekonomické vazby a je pro svoji podobnou geografickou polohu a společné výzvy v oblasti ekonomiky často porovnáván. Důležitou součástí práce bude porovnání zdanění podnikajících fyzických osob mezi jednotlivými zeměmi Visegrádské skupiny a identifikace klíčových rozdílů a podobností v jejich daňových systémech.

V současném ekonomickém kontextu je toto téma mimořádně aktuální. Ekonomiky zemí Visegrádské skupiny rostou a přitahují zahraniční investory. S rostoucím podnikáním přichází i složitosti spojené s různorodými daňovými režimy. Porozumění těmto režimům je klíčové pro úspěšné podnikání a pro konkurenceschopnost podnikatelů na mezinárodní úrovni. V dnešní době je tedy důležité zkoumat, jaké daňové politiky země uplatňují, jakým způsobem zdanění ovlivňuje podnikatele a jak se tyto politiky liší. Tato práce bude přínosem pro podnikatele, odborníky v oblasti daní a výzkumníky zabývající se ekonomikou, kteří hledají komplexní pohled na daňové systémy ve středoevropském regionu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě komparace způsobů zdanění příjmů podnikajících fyzických osob v České republice a zemích Visegrádské skupiny zjistit daňově nejvýhodnější prostředí. Na základě provedené analýzy budou komparovány daňové sazby, možnosti využití daňových slev, resp. identifikovány výhody a nevýhody jednotlivých způsobů zdanění fyzických osob. Dílčím cílem práce bude také kvantifikace úsporných vládních nařízení na výši odvodů daní a pojistného v České republice.

2.2 Metodika

Diplomová práce je členěna na dvě části, teoretickou a vlastní. Na základě syntézy tuzemské i zahraniční literatury, časopisových a internetových zdrojů, je zpracována literární rešerše. Literární rešerše se nejprve zaměřuje na základní definici daně, daňovou soustavu a právní úpravu podnikání. Dále obsahuje deskripci daňových systémů jednotlivých zemí Visegrádské skupiny, kde jsou detailně popsány jednotlivé konstrukční prvky daně. Pro účely této deskripce jsou použity právní úpravy daňových zákonů týkajících se daně z příjmů fyzických osob v jednotlivých státech platných pro rok 2023.

Vlastní část práce nejprve metodou komparace identifikuje hlavní odlišnosti jednotlivých zemí. Tato část práce se opírá o literární rešerši. Identifikuje odlišnosti zejména v oblasti subjektu daně, sazby daně, daňových úlev a způsobů stanovení výdajů. Zaměřuje se také na alternativní způsoby zdanění v jednotlivých státech a druhy povinných evidencí. V průběhu identifikací odlišností jsou prováděny výpočty na demonstrativních poplatnících s různými příjmy. Pro tento účel jsou zvoleny dvě výše příjmů. Částky ročních příjmů, na základě kterých jsou prováděny výpočty, jsou získány z OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). Použity jsou hodnoty průměrné mzdy jednotlivých států Visegrádské čtyřky za rok 2022, konkrétně jejich průměrná hodnota. Tato průměrná hodnota je použita jako tzv. nižší příjmová hladina. Pro tzv. vyšší příjmovou hladinu je použit trojnásobek této průměrné hodnoty jednotlivých průměrných mezd v jednotlivých státech. Pro lepší přehlednost výsledků jsou převedeny měny jednotlivých států na Korunu českou, a to dle kurzů vyhlášených Českou národní bankou k 31. 10. 2023.

Závěrem vlastní části jsou kvantifikovány dopady úsporných vládních nařízeních v České republice, které vstoupily v účinnost dne 1. 1. 2024. V rámci této části jsou tyto

dopady také demonstrovány na příkladech. Obdobně jako v předešlých demonstrativních výpočtech byly použity dvě příjmové hladiny.

3 Teoretická východiska

3.1 Definice daně

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti) (Kubátová, 2018).

Pokud se hovoří o neúčelovosti daně, mají autoři na mysli, že daňové platby, které lidé odvádějí, nejsou určeny k financování konkrétního projektu nebo služby. Místo toho se tyto platby slévají do veřejného rozpočtu, ze kterého se financují různé veřejné potřeby. Neekvivalentnost daně znamená, že lidé, kteří platí daně, nemají nárok na přesně stejnou hodnotu protihodnoty, která by odpovídala výši jejich platby. To znamená, že daňoví poplatníci nemají záruku toho, že jejich platby budou použity na financování specifických projektů nebo služeb, které by byly pro ně nejvýhodnější (Kubátová, 2018).

3.2 Daňový systém České republiky

Daňový systém v České republice má poměrně bohatou historii, která sahá až do období středověkého království. V té době se jednalo zejména o různé druhy poplatků, které byly vybírány místními správci a sloužily k financování státních výdajů. Po vzniku samostatného státu v roce 1918 se daňový systém začal postupně rozvíjet a modernizovat. V té době byly zavedeny základní daně jako daň z příjmu, daň z nemovitostí a spotřební daně. Po druhé světové válce byl v Československu zaveden socialistický daňový systém, který upravoval veškeré ekonomické aktivity. Hlavním rysem tohoto systému byla vysoká úroveň zdanění a centralizace správy daní. Po sametové revoluci v roce 1989 byl daňový systém postupně reformován s cílem zjednodušení a zvýšení efektivity. V roce 1992 byl zaveden daňový systém podle zásad tržní ekonomiky a v roce 1993 vznikla nová daňová legislativa. Daňový systém v České republice je založen na principu daňového mixu, který zahrnuje různé druhy daní a poplatků. Hlavními daněmi jsou daň z příjmu fyzických a právnických osob, dále pak daň z přidané hodnoty, spotřební daně a daň z nemovitostí (Vančurová, a další, 2022).

3.3 Právní úprava podnikání

Vymezení podnikatele lze nalézt v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně § 420 tohoto zákona uvádí, že kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele. Pro účely ochrany spotřebitele se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele. Za podnikatele se považuje rovněž osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Současně k výkonu podnikání je nutné živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona (Aspi.cz, 2023a).

Základní právní normou, která upravuje provozování živností v České republice, je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon ČR“). Tento zákon definuje, co je živností a co naopak není, charakterizuje subjekty oprávněné provozovat živnost, všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. V České republice se živnosti dělí z hlediska požadavků na odbornou způsobilost na ohlašovací a koncesované, přičemž ohlašovací živnost vzniká v případě splnění zákonem stanovených podmínek a pouhým ohlášením Živnostenskému úřadu, na druhou stranu koncesované živnosti podléhají vydání koncese. Koncesí se rozumí státní povolení k vykonávání vybraných živností. Koncesované živnosti tedy podléhají větší míře státní regulace, a to z důvodu nutné ochrany veřejného zájmu. V případě koncesovaných živností je odborná způsobilost stanovena přílohou č. 3 živnostenského zákona ČR, ve které se nachází také výčet předmětů podnikání podléhající koncesi. Mezi ty patří například výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů, podnikání s nebezpečnými odpady nebo provozování pohřební služby (Aspi.cz, 2023b).

Ohlašovací živnosti se dále člení na živnosti řemeslné, vázané a volné. Pro provozování těchto živností existují různé podmínky. Obecné podmínky stanovené živnostenským zákonem musí splnit každý, kdo se rozhodne provozovat živnost. Volné živnosti mohou provozovat všichni podnikatelé, kteří oznámí svou živnost na Živnostenském úřadu a prokáží, že jim nebrání žádné překážky uvedené v živnostenském zákoně ČR. Pro provozování vázaných živností je navíc nezbytná odborná způsobilost uvedená v příloze č. 2 živnostenského zákona ČR. Pokud žadatel o povolení této živnosti nesplňuje požadavky, může si jmenovat odpovědného zástupce, který má potřebnou

kvalifikaci. Pro živnostníky provozující vázané živnosti je klíčová zmíněná příloha č. 2 živnostenského zákona ČR, která nejen stanovuje požadavky na odbornou způsobilost, ale také vymezuje seznam živností, které jsou klasifikovány jako vázané. Poslední kategorií ohlašovacích živností je řemeslná živnost. Tyto živnosti jsou vyjmenovány v příloze č. 1 živnostenského zákona ČR. Pro provozování těchto činností musí živnostník prokázat odbornou způsobilost pomocí potvrzení o úspěšném absolvování odborného vzdělání. Alternativně může tuto řemeslnou živnost provozovat podnikatel, který dosáhl profesní kvalifikace dle Národní soustavy kvalifikací (Aspi.cz, 2023b).

Tabulka 1 Demonstrativní výčet předmětů podnikání ohlašovacích živností

Ohlašovací živnost	Předmět podnikání
Řemeslná	Řeznictví a uzenářství
	Zednictví
	Holičství a kadeřnictví
	Opravy silničních vozidel
Vázaná	Geologické práce
	Zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků
	Oční optika
	Činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence
Volná	Fotografické služby
	Ubytovací služby
	Velkoobchod a maloobchod
	Údržba motorových vozidel

Zdroj: vlastní zpracování podle (Aspi.cz, 2023b)

Kromě vymezení jednotlivých živností a podmínek pro jejich provozování, živnostenský zákon ČR také na druhou stranu vylučuje některé činnosti ze své působnosti. Tyto činnosti nejsou upraveny živnostenským zákonem, ale jsou regulovány jinými právními předpisy. Seznam všech činností, které nejsou pod živnostenský zákon, lze nalézt v § 3 živnostenského zákona ČR. Tyto druhy činností jsou známé jako "svobodná povolání". K těmto povoláním patří advokáti, certifikovaní architekti, daňoví poradci, notáři, finanční audit, lékaři, lékárníci, veterináři a další. Takováto povolání musí být vykonávána pod dohledem samosprávných oborových komor kvůli jejich společenské závažnosti (Businessinfo.cz, 2022).

3.4 Zdanění podnikajících osob v České republice

Zdanění podnikajících fyzických osob v České republice upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů ČR“). Jedná se zejména o § 7 zákona o daních z příjmů ČR, který uvádí, že příjmem ze samostatné činnosti je (Marková, 2023):

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Příjmem ze samostatné činnosti je dále (Marková, 2023):

- a) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- c) příjem z výkonu nezávislého povolání.

3.4.1 Subjekt daně

Z hlediska konstrukce a pravidel placení daně dělí Vančurová a Zídková (2022) subjekty daně na dvě skupiny. Jednou z nich jsou osoby, jejichž předmět je podroben dani, tzv. poplatník, a druhou jsou ti, kteří jsou pověřeni daň odvádět, tzv. plátce daně. Poplatník je obvykle povinen sám odvádět daně. Nicméně podstatné je, že je to právě jeho příjem nebo majetek, který je zdaněn. Poplatník je zamýšlen jako ten, kdo nese daňové břemeno. Měl by to být on, jehož dostupné zdroje se snižují v důsledku placení daní. Na druhou stranu plátce daně sice daň odvede, avšak má reálnou možnost tuto zátěž přenést na jiný subjekt, což nezpůsobí pokles jeho disponibilního zdroje (Vančurová, a další, 2022).

V souladu s ustanovením § 2 odst. 1 zákona o daních z příjmů ČR jsou poplatníky daně z příjmů fyzických osob fyzické osoby. Tyto poplatníky lze rozdělit na daňové rezidenty České republiky a daňové nerezidenty. Za daňové rezidenty České republiky se považují ty fyzické osoby, které mají na území České republiky své bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Tito rezidenti mají daňovou povinnost v České republice neomezenou, což

znamená, že se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Na druhou stranu daňovými nerezidenty jsou fyzické osoby, které nemají v České republice své bydliště a ani se zde obvykle nezdržují anebo o kterých to stanoví mezinárodní smlouvy. Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky se rozumějí fyzické osoby, které na území České republiky zdržují po dobu alespoň 183 dnů v kalendářním roce, a to buď nepřetržitě nebo v několika obdobích, přičemž v rámci těchto 183 dnů se započítává každý den pobytu. Pro tyto poplatníky platí daňová povinnost, která se omezuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (Vychopeň, 2023).

3.4.2 Základ daně

Účelem zdanění příjmů je zasáhnout pouze ty příjmy, které jsou skutečně k dispozici poplatníkovi pro jeho vlastní potřeby. Aby bylo možné přistoupit k individuálním úpravám příjmů, bylo nezbytné stanovit zvláštní pravidla pro každý základní typ příjmu. Dílčí základy daně jsou následující (Vančurová, a další, 2022):

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu, a
- ostatní příjmy.

U poplatníka se podle § 5 odst. 1 zákona o daních z příjmů ČR základem daně rozumí částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 zákona o daních z příjmů ČR není stanoveno jinak. Pokud má poplatník současně dva nebo více druhů příjmů uvedených v ustanoveních § 6 až 10 zákona o daních z příjmů ČR, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných pro jednotlivé druhy příjmů. Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 až 9 zákona o daních z příjmů ČR, je rozdíl ztrátou. Tato ztráta upravená podle § 23 zákona o daních z příjmů ČR se stává daňovou ztrátou, kterou je možné odečíst od úhrnu dílčích základů daně zjištěných pro jednotlivé druhy příjmů uvedených v § 7 až 10 zákona o daních z příjmů ČR. Do základů daně se nezahrnují příjmy, které jsou od daně osvobozené a příjmy, pro které je stanoveno, že z nich bude daň vypočítána zvláštní sazbou daně (Vychopeň, 2023).

3.4.3 Sazba daně

Vančurová (2022) uvádí, že od roku 2021 Česká republika přešla zpět na progresivní sazbu daně z příjmů fyzických osob. Sazba má dvě pásma s výši 15 % a 23 %. Druhá zmíněná sazba daně se uplatní na základ daně nad 48násobek průměrné mzdy. Pro rok 2023 je průměrná mzda ve výši 40 324 Kč. Tedy sazba daně 23 %, se použije pro roční základ daně nad částku 1 935 552 Kč.

Tabulka 2 Sazba daně z příjmů fyzických osob pro zdaňovací období roku 2023

Základ daně	Daň
do 1 935 552 Kč	15 %
nad 1 935 552 Kč	290 332,80 Kč + 23 % ze základu daně přesahujícího 1 935 552 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (Vančurová, a další, 2022)

Vychopeň (2023) uvádí, že v minulosti uplatňované solidární zvýšení daně ve výši 7 % dopadalo pouze na příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona o daních z příjmů ČR a na příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů ČR, avšak podle nynější právní úpravy se sazba daně ve výši 23 % aplikuje na celkový základ daně. To znamená, že se uplatní nejenom na výše zmíněné příjmy, ale také na příjmy z kapitálového majetku podle § 8, příjmy z nájmu podle § 9 a ostatní příjmy podle § 10 zákona o daních z příjmů ČR. Daň se vypočte ze základu daně sníženého o nezdánitelné části základu daně a odečitatelné položky od základu daně a zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, a to jako součet součinů příslušné části takového základu daně a sazby pro tuto část základu daně. Vypočtená daň se zaokrouhlí na celé Kč nahoru. Od vypočtené daně se dále odečítají slevy na dani.

3.4.4 Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Vančurová a Zídková (2022) dělí slevy na dani z příjmů fyzických osob na nestandardní a standardní. Uplatnění sociálních standardních slev na dani je podmíněno splněním předepsaných zákonných podmínek a prokázáním předepsaných skutečností stanoveným způsobem. Tyto slevy mají sociální rozměr a hrají klíčovou roli při spravedlivém rozdělování příjmů. Jejich cílem je zohlednit sociální situaci poplatníka a částečně i celé domácnosti. Sociální slevy se dělí do dvou kategorií: slevy, které může poplatník uplatnit sám na sebe, a slevy na vyživované osoby, které poplatník uplatňuje na některého z členů své domácnosti.

Obrázek 1 Slevy na dani z příjmů fyzických osob v ČR

Zdroj: vlastní zpracování podle (Vančurová, a další, 2022)

Pro rok 2023 má každá fyzická osoba, která podléhá dani z příjmů nárok na základní slevu ve výši 30 840 Kč ročně. Tato sleva platí pro každého poplatníka bez ohledu na to, kolik měsíců v daném zdaňovacím období pobíral zdanitelný příjem (Macháček, 2021).

Je důležité brát v úvahu i sociální postavení osob s invaliditou. Jedním z prostředků, jak jim pomoci, jsou daňové úlevy, které podporují jejich samostatnost. Proto byly stanoveny standardní slevy pro tuto skupinu poplatníků, přičemž jejich výše závisí na závažnosti invalidity. Výše slevy na invaliditu I. a II. stupně je 2 520 Kč ročně, a pro invaliditu III. stupně je ve výši 5 040 Kč. S tím souvisí i sleva na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč. Slevu pro studenty mohou využít ti poplatníci, kteří se aktivně připravují na své budoucí povolání. Tato úleva se vztahuje na studium podle specifického zákona a má omezení ohledně věku – student nesmí být starší 26 let. V případě splnění podmínek je možné si od daně odečíst částku 4 020 Kč ročně (Vančurová, a další, 2022).

Slevu na vyživovanou manželku/manžela ve výši 24 840 Kč (platí i pro registrované páry) může uplatnit, pokud s ní/ním poplatník sdílí společnou domácnost a její/jeho příjmy za minulý rok nepřesáhly 68 000 Kč. Jestliže nebyli sezdáni po celý rok, nárok na slevu má daňový poplatník pouze za měsíce, ve kterých byla manželkou/manželem od prvního dne v daném měsíci. Sleva se potvrzuje čestným prohlášením (Kalkulackaosvc.cz, 2023).

Daňová zvýhodnění na děti může daňový poplatník uplatnit, pokud vyživuje dítě do 18 let nebo do 26 let, pokud se věnuje studiu nebo nemůže pracovat z důvodu zdravotního

postižení. Sleva platí i během prázdnin, a to i když má dítě vlastní příjem. Slevy lze uplatnit na vlastní děti, osvojené, děti v náhradní péči, děti druhého manžela/registrovaného partnera nebo vnoučata, pokud jejich rodiče nemají dostatečný příjem pro uplatnění slevy. V roce 2023 může daňový poplatník uplatnit slevu na první vyživované dítě ve výši 15 204 Kč ročně, na druhé dítě 22 320 Kč a na třetí a další dítě 27 840 Kč (Kadeřábková, 2023).

Jak již je z názvu zřejmé, slevy na zaměstnance se zdravotním postižením jsou zaměřeny na podporu zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají lidi s handicapem. Tyto slevy jsou variabilní a závisí na stupni postižení. Zaměstnavatel může získat 18 000 Kč slevu za každého zaměstnance se zdravotním postižením a 60 000 Kč za zaměstnance s těžším zdravotním postižením (Vančurová, a další, 2022).

Sleva za umístění dítěte, známá také jako školkovné, je doplňkovým daňovým zvýhodněním pro rodiče. Tato sleva umožňuje odečíst od daňového základu výdaje spojené s umístěním dítěte do předškolního zařízení. Její maximální výše činí 17 300 Kč na jedno dítě, což odpovídá minimální mzdě pro rok 2023 (Marková, 2023).

3.4.5 Nezdánitelná část základu daně

Nezdánitelné částky základu daně jsou položkami, které snižují základ daně. Jedná se o odpočet hodnoty bezúplatného plnění (dary), úroků ze stavebních a z hypotečních úvěrů, odpočet příspěvků zaplacených poplatníkem na jeho penzijním pojištění se státním příspěvkem, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření. Dále odpočet poplatníkem zaplaceného pojištění na jeho soukromé životní pojištění, odpočet zaplacených členských příspěvků odborové organizaci a odpočet úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání. Tyto zmíněné odpočty od základu daně nelze uplatnit zpětně v následujícím zdaňovacím období a výše neuplatněného odpočtu propadá. Mezi odpočty od základu daně, které lze uplatnit v následujícím zdaňovacím období je odpočet daňové ztráty, odpočet na podporu výzkumu a vývoje, a odpočet na podporu odborného vzdělávání. Daňovou ztrátu lze odečíst od základu daně ve dvou předchozích nebo pěti následujících zdaňovacích obdobích, ve výši maximálně 30 mil Kč (Macháček, 2021).

Poplatník má možnost snížit svůj daňový základ o hodnotu daru poskytnutého na specifické účely, především na podporu humanitárních, zdravotních, kulturních a jiných společensky prospěšných iniciativ. Minimální výše daru je 1 000 Kč za rok, nebo 2 % ze základu daně. Naopak nejvýše lze odečíst dar ve výši 30 % základu daně. Odečíst lze také i bezúplatné dary, jako je darování krve (ohodnoceno 3 000 Kč) nebo darování orgánů či

krvetočných buněk (snížení základu daně o 20 000 Kč). Pro poskytnutý dar je třeba mít potvrzení, které je přiloženo k daňovému priznání (Krausová, 2020).

Od základu daně si lze také odečíst i zaplacené úroky z úvěru na bydlení (týká se úvěrů ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů), který byl použit na vlastní, v některých případech i bytovou potřebu druhého z manželů, dětí nebo rodičů či prarodičů daňového poplatníka. Nárok na odpočet má poplatník, pokud nemovitost slouží k trvalému bydlení, ne k rekreaci nebo nájmu. Pro bytovou potřebu obstaranou po 1. lednu 2021 může odečíst maximálně 150 000 Kč za rok. U úvěru, kde byla obstarána bytová potřeba před tímto datem, platí limit 300 000 Kč za rok. Nárok na odpočet úroků se prokazuje potvrzením od banky nebo stavební spořitelny (Hájková, 2023).

Fyzické osoby, které mají uzavřenou smlouvu o doplňkovém penzijním spoření nebo penzijním připojištění se státním příspěvkem, mohou odečíst zaplacené pojistné, maximálně však 24 000 Kč za rok. Měsíční příspěvky na penzijní připojištění (nebo doplňkové penzijní spoření) se státním příspěvkem jsou daňově uznatelné pouze pokud přesahují částku 1 000 Kč. V potvrzení pro daňové účely, které poskytují penzijní společnosti, musí obsahovat celkovou částku, kterou si může poplatník v ročním daňovém priznání uplatnit. Daňoví poplatníci mohou také snížit svůj daňový základ o částky, které zaplatili na soukromém životním pojištění, s maximálním snížením základu daně ve výši 24 000 Kč za rok (Kučerová, 2023).

3.4.6 Stanovení základu daně z příjmů ze samostatné činnosti

Základ daně z příjmů OSVČ (dílní základ daně ze samostatné činnosti) je tvořen příjmy z činností uvedených na začátku kapitoly 3.4. Příjmy ze samostatné činnosti lze snížit o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení podle § 24 zákona o daních z příjmů ČR (dále také „daňové výdaje“). Daňové výdaje lze uplatnit několika způsoby (Marková, 2023):

- na základě účetnictví,
- na základě daňové evidence, nebo
- procentem z dosažených příjmů.

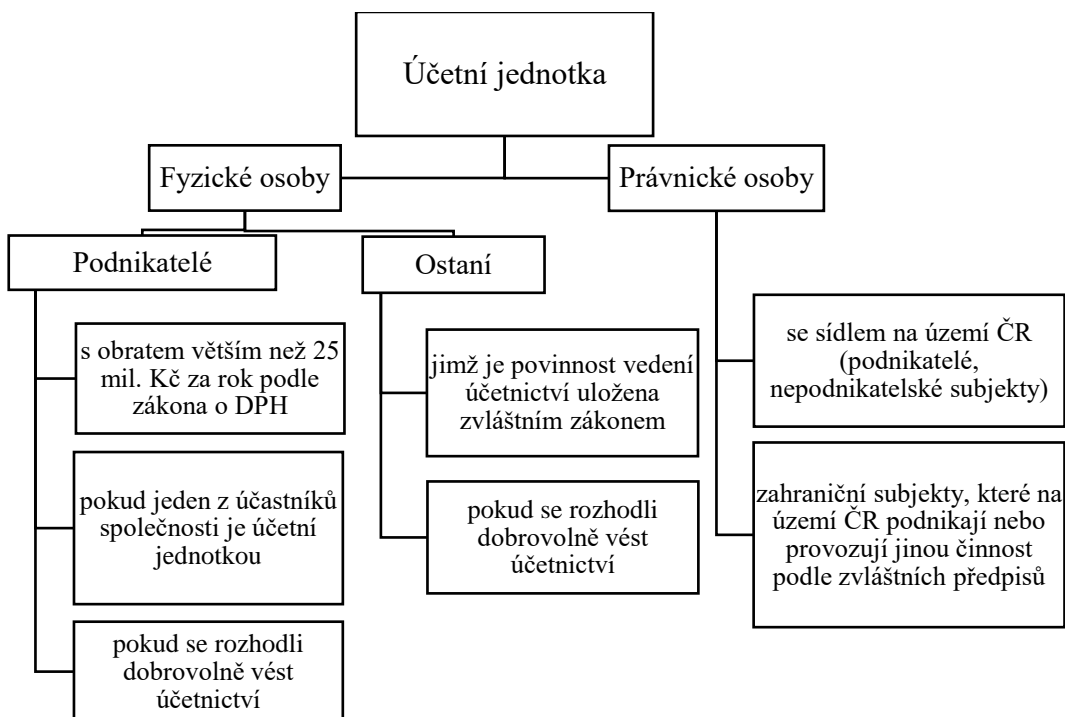
Každá fyzická osoba má možnost pro každé zdaňovací období rozhodnout, jakým způsobem budou uplatněny výdaje vůči příjmům získaným ze samostatné činnosti. Změna dosavadního způsobu uplatňování výdajů však může přinést určité povinnosti ještě pro zdaňovací období, které předchází změně. Při přechodu z vedení účetnictví na daňovou

evidenci a opačně se postupuje podle přílohy č. 2, resp. podle přílohy č. 3 zákona o daních z příjmů ČR. Dílčí základ daně z příjmů získaných ze samostatné činnosti je zahrnut do celkového daňového základu fyzické osoby (Vychopeň, 2023).

3.4.7 Daňová evidence podnikatelů

Účelem daňové evidence je poskytnout potřebné údaje k výpočtu základu daně z příjmů. Tato evidence je určena pro subjekty, které nejsou považovány za účetní jednotky podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví ČR“). Podle § 1 tohoto zákona jsou účetními jednotkami právnické osoby a určité fyzické osoby. Chyba! Nenalezen zdroj odkazů. zobrazuje rozdělení účetních jednotek. Od 1. ledna 2004 nabyla účinnosti novela zákona o účetnictví ČR, která ukládá povinnost účetním jednotkám vést podvojně účetnictví a zároveň zrušila jednoduché účetnictví. Místo jednoduchého účetnictví byla pro podnikatele zavedena daňová evidence v podobě záznamu pro daňové účely. Legislativně je daňová evidence upravena zákonem o daních z příjmu ČR (Dušek, a další, 2023).

Obrázek 2 Subjekty, které jsou účetní jednotkou podle zákona o účetnictví ČR

Zdroj: vlastní zpracování podle (Dušek, a další, 2023)

Zákon o daních z příjmů ČR určuje obsah daňové evidence, avšak nikoli neurčuje formu ani způsob jejího vedení. Dle § 7b tohoto zákona daňová evidence zajišťuje zjištění

základu daně z příjmů a obsahuje údaje o příjmech a výdajích v členění potřebném pro zjištění základu daně, a dále obsahuje údaje o majetku a dlužích. Pokud jde o specifické složky majetku, ty jsou definovány podle zvláštních právních předpisů o účetnictví, pokud zákon nestanoví jinak (Hakalová, a další, 2021).

Daňová evidence představuje podobný systém jako jednoduché účetnictví, avšak s výrazně nižší administrativní náročností. Je mnohem jednodušší z metodického hlediska a neklade tak vysoké nároky na technické vybavení. Zaměřuje se na zachycení peněžních toků přímo spojených s podnikáním, a na hodnotu majetku a dluhů podnikatele na konci daného zdaňovacího období. Podobně jako účetnictví i daňová evidence definuje majetkové složky, které mají být evidovány, a stanovuje metody oceňování majetku a dluhů. Přestože není výslovně předepsána forma ani způsob vedení daňové evidence, je uložena pouze povinnost uchovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně stanovenou zákonem o daních z příjmů ČR nebo zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (Dušek, a další, 2023).

V České republice může správce daně uložit pokutu až do výše 500 000 Kč tomu podnikateli, který nesplní svou povinnost týkající se registrace, dále povinnost oznamovací nebo ohlašovací. Tato odpovědnost se rovněž vztahuje na nedodržení záznamové nebo jiné evidenční povinnosti podle daňové legislativy nebo předpisu správce daně (Marková, 2023).

Jak již bylo zmíněno, daňová evidence slouží k určení základu daně z příjmů (je základním zdrojem informací pro daňové přiznání). Pokud je však daňová evidence průběžně vedena, má i druhý užitek, neboť nabízí přehled o stavu a pohybu majetku a závazků podnikatele (firmy) a stává se tak cenným nástrojem pro ekonomické rozhodování a řízení firmy. Daňová evidence se opírá o prvotní doklady, z nichž provádí záznamy, které jsou následně tříděny a sumarizovány. Posledním krokem daňové evidence je sestavení daňového přiznání, které podnikatel odevzdá správci daně na konci příslušného zdaňovacího období. V rámci daňového přiznání je také důležité zahrnout případné rozdíly mezi stavem majetku a závazků uvedeným v daňové evidenci a skutečným stavem na konci zdaňovacího období (Dušek, a další, 2023).

3.4.8 Daňové výdaje procentem z příjmů

Vančurová a Zídková (2022) uvádí, že fyzická osoba má i další možnost v případě, že nechce vést evidenci výdajů a nést riziko spojené s prokazováním výdajů. Může zvolit jednodušší cestu a uplatnit výdaje paušálně, což znamená stanovení výdajů pevným

procentem z jejich příjmů. Tato možnost paušalizace výdajů je výhodou, kterou mohou využívat pouze fyzické osoby. Ačkoli tato varianta byla zavedena s cílem snížit administrativní zátěž, v České republice ze sazby paušálních výdajů staly klíčovým nástrojem daňové podpory podnikatelů. Jejich opakované změny byly významně ovlivněny politickým kontextem.

Podle ustanovení § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů ČR může poplatník uplatnit daňové výdaje ve výši (Marková, 2023):

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů ze živností řemeslných, nejvýše však lze uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,
- 60 % z ostatních příjmů na základě živnostenského podnikání, nejvýše však lze výdaje do částky 1 200 000 Kč,
- 30 % příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku nejvýše však lze uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč, nebo
- 40 % z ostatních příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti mimo příjmy společníků v.o.s. a komplementářů k.s. a mimo příjmy z autorských honorářů do 10 000 Kč měsíčně, které jsou zdaňovány zvláštní sazbou daně vybírané srážkou, nejvýše však lze uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

Z toho je tedy zřejmé, že u vyšších příjmů není možné aplikovat procentní výdaje z celého objemu dosažených příjmů. Limitem pro uplatnění výdajů v procentní výši pro jednotlivé procentní výdaje je příjem ve výši 2 000 000 Kč. Je vždy rozumné, aby poplatník pečlivě promyslel, zda by pro něj nemohlo být výhodnější uplatnit výdaje na základě daňové evidence (Vychopeň, 2023).

Pokud poplatník zvolí uplatnění výdajů ve formě procenta dosažených příjmů, podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů ČR, je toto uplatnění považováno za zahrnutí všech výdajů, které poplatník vynaložil v souvislosti s dosahováním příjmů z jeho samostatné činnosti. Poplatník, který využívá uplatňování výdajů procentem z příjmů dle § 7 zákona o daních z příjmů ČR, je povinen vést záznamy o příjmech a také evidenci pohledávek vzniklých v rámci jeho podnikatelského nebo jiného samostatného podnikání. Zároveň uplatnění výdajů procentem z příjmů nevyklučuje, že poplatník může vést zároveň účetnictví. Na druhou stranu zákon o daních z příjmů v § 7 odst. 13 nepřipouští, aby poplatník, který uplatňuje výdaje procentem z příjmu zároveň vedl daňovou evidenci. S přechodem na

uplatňování procentních výdajů mohou být spojeny komplikace. Poplatník musí upravit daňový základ v přiznání za období předcházející uplatňování výdajů procentem. Pokud vedl účetnictví, tak zvýší svůj daňový základ o zůstatky vytvořených daňových rezerv a opravných položek, výnosů a výdajů příštích období, přijatých záloh, a naopak sníží svůj základ daně o zůstatky z poskytnutých záloh, příjmů a nákladů příštích období. V případě, že vedl daňovou evidenci, zvýší svůj základ daně o cenu nespotřebovaných zásob, o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem a o zůstatky vytvořených daňových rezerv, a naopak sníží daňový základ o hodnotu závazků, které by při úhradě byly daňově uznatelnými výdaji (Marková, 2023).

3.4.9 Paušální daň

Od 1. 1. 2021 nabyla účinnost novela zákona o daních z příjmů ČR přinářející zavedení paušální daně pro poplatníky v paušálním režimu, společně s některými změnami souvisejících zákonů v souvislosti s paušální daní. Zároveň s účinností od 1. 1. 2023 došlo zákonem č. 366/2022 Sb., kterým se mění zákon o DPH v ČR, a zákon o daních z příjmů ČR a některé další zákony, k podstatné změně právního rámce paušálního režimu a paušální daně. Tato novela přinesla zásadní změny, mezi něž patří rozdělení paušálního režimu do tří pásem a stanovení paušálních záloh pro jednotlivá pásma paušálního režimu (Aspi.cz, 2023c).

Ustanovení § 2a odst. 1 zákona o daních z příjmů ČR upravuje poplatníka v paušálním režimu. Poplatníkem v paušálním režimu je od prvního dne rozhodného zdaňovacího období poplatník daně z příjmů fyzických osob, který (Marková, 2023):

- a) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období
  - 1) je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění,
  - 2) je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravující veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění a která není vyňata z povinnosti platit pojistné na veřejném zdravotním pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině,

- 3) není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
  - 4) není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti, a
  - 5) není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení
- b) ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,
- c) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
- d) podá správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém si zvolí pásmo paušálního režimu, a nejpozději v poslední den lhůty pro podání oznámení o vstupu do paušálního režimu učinil oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího organizaci a provádění sociálního zabezpečení a oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění; tato lhůta je zachována, je-li nejpozději v poslední den této lhůty učiněno podání obsahující údaje požadované v příslušném oznámení správci daně společně s oznámením o vstupu do paušálního režimu nebo živnostenskému úřadu společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi.

Jak již bylo zmíněno, novela zákona o daních z příjmů zavedla pásma paušálního režimu, a to podle příjmů poplatníka a předmětu činnosti podnikatele. Přehled pásem paušálního režimu a podmínek zařazení je zobrazen v Tabulka 3.

Tabulka 3 Rozdělení pásem paušálního režimu

Pásmo	Roční příjem (v Kč)	Podmínky
1. pásmo	do 1 mil. Kč	bez ohledu na druh podnikání
	do 1,5 mil. Kč	pokud u alespoň 75 % příjmů je možno uplatnit paušální výdaje ve výši 80 % nebo 60 %
	do 2 mil. Kč	pokud u alespoň 75 % příjmů je možno uplatnit paušální výdaje ve výši 80 %
2. pásmo	do 1,5 mil. Kč	bez ohledu na druh podnikání

Pásmo	Roční příjem (v Kč)	Podmínky
	do 2 mil. Kč	pokud u alespoň 75 % příjmů je možno uplatnit paušální výdaje ve výši 80 % nebo 60 %
3. pásmo	do 2. mil Kč	bez ohledu na druh podnikání

Zdroj: vlastní zpracování podle (Marková, 2023)

V rámci paušálního režimu se poplatník místo standartních záloh na daň z příjmů, záloh na pojistné na důchodovém pojištění placených okresní správě sociálního zabezpečení a záloh na veřejném zdravotním pojištění placených zdravotním pojišťovněm platí poplatníkovi správci daně paušální zálohu. Tato paušální záloha umožňuje poplatníkům v režimu paušálního zdanění platit výše zmíněná tři plnění dohromady jednou platbou. Tato platba probíhá měsíčně v průběhu zdaňovacího období ve stejné výši a v případě, že jsou splněny všechny stanovené podmínky, nemusí poplatník po skončení zdaňovacího období nic doplácet ani mu nevznikají přeplatky. Zároveň díky tomu poplatník nemusí podávat daňové přiznání a pojistné přehledy. Poplatník v paušálním režimu je povinen hradit paušální zálohy pro zvolené pásmo paušálního režimu na každý kalendářní měsíc. Výše zálohy poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů činí (Vychopeň, 2023):

- 100 Kč z celkové částky pro první pásmo paušálního režimu, která činí 6 208 Kč,
- 4 963 Kč z celkové částky pro druhé pásmo paušálního režimu, která činí 16 000 Kč, a
- 9 320 Kč z celkové částky pro třetí pásmo paušálního režimu, která činí 26 000 Kč.

Dle ustanovení § 38lk odst. 5 zákona o daních z příjmů je paušální záloha splatná dvacátého dne zálohového období, tedy kalendářního měsíce, na které se záloha platí. Pokud poplatník zahájil činnost, ze které mu plynou příjmy ze samostatné činnosti, je záloha splatná dvacátého dne bezprostředně následujícího měsíce po tomto měsíci zahájení. U poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti se dle § 7a odst. 1 zákona o daních z příjmů ČR, daň rovná paušální dani pouze tehdy, když poplatník v tomto zdaňovacím období (Aspi.cz, 2023c):

- a) rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu
  - 1) nepřesáhl, nebo
  - 2) přesáhl, ale nepřesáhl rozhodné příjmy pro vyšší pásmo paušálního režimu a podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního režimu,

- b) vedle rozhodných příjmů má pouze
  - 1) příjmy od daně osvobozené
  - 2) příjmy, které nejsou předmětem daně
  - 3) příjmy, ze kterých se daň vybírá srážkou podle zvláštní sazby daně, a
  - 4) příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud se nejedná o příjmy podle bodů 1 až 3 a pokud celková výše těchto příjmů nepřesahuje 50 000 Kč
- c) není plátcem z daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby, a
- d) není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti.

Určení toho, zda se daň poplatníka v rámci paušálního režimu za dané zdaňovací období rovná paušální dani, se může poplatník dozvědět s jistotou až po skončení daného zdaňovacího období. Poplatník, který je v paušálním režimu musí vždy po skončení zdaňovacího období provést vlastní vyhodnocení, zda za dané zdaňovací období splnil podmínky podle § 7a odst. 1 nebo 2 zákona o daních z příjmů ČR a jestliže ano, má tedy daň rovnou paušální dani. V tomto případě není zapotřebí podávat daňové přiznání ani přehledy o příjmech a výdajích. Nicméně v situaci, kdy některé z těchto podmínek nebudou splněny, se poplatník ocitne mimo paušální režim a jeho daň z příjmů fyzických osob za dané období bude určena standardním způsobem. To znamená, že bude nutné podat běžné daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, neboť fikce podání daňového přiznání dle § 381h odst. 1 zákona o daních z příjmů zde není uplatnitelná. Stejně situace bude i u sociálního a zdravotního pojištění pro OSVČ (Marková, 2023).

Co se týká záznamů vedených u paušální daně, tak podle Finanční správy (2023) poplatník v paušálním režimu s příjmy ze samostatné činnosti, který může uplatnit výdaje procentuálně podle výše příjmů, vede záznamy o svých příjmech z této činnosti. Tyto záznamy slouží k prokázání výše rozhodných příjmů pro dané pásmo paušálního režimu.

3.4.10 Vedení účetnictví

Podle Vychopeně (2023) je druhou možností, jak evidovat podnikatelskou činnost, podvojně účetnictví. V případě vedení účetnictví je dílčím základem daně ze samostatné činnosti výsledek hospodaření, ten může buď kladný (zisk) nebo záporný (ztráta). Jak již

bylo zmíněno v přechozí podkapitole, povinnost vést účetnictví mají účetní jednotky. Obrázek 2 zobrazuje subjekty, které jsou považovány za účetní jednotky podle zákona o účetnictví ČR. Fyzické osoby (ať tuzemské, nebo zahraniční) mají tedy povinnost vést účetnictví nebo se mohou rozhodnou vést dobrovolně. I přestože je výčet osob, které jsou povinné vést účetnictví, poměrně přehledný, stanovení okamžiku, od kterého je daná osoba povinná účtovat, bývá obvykle složitější. Zákon o účetnictví ČR v § 1 určuje, kdy se fyzická osoba stává účetní jednotkou, a až v návaznosti na podmínku, pro kterou se stala účetní jednotkou, je specifikován v § 4 okamžik zahájení vedení účetnictví. Pokud je rozhodujícím kritériem pro povinnost vést účetnictví u fyzické osoby její obrat, zákon o účetnictví ČR odkazuje na definici obratu podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o DPH ČR"). Podle § 4a odst. 1 zákona o DPH ČR, je za obrat považován souhrn úplat bez daně (podle § 4 stejného zákona je úplatou částka v peněžních prostředcích nebo hodnota nepeněžitého plnění, které jsou poskytnuty v přímé souvislosti s plněním, případně i dotace k ceně) za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku, náležící osobě povinné k dani, jde-li o úplaty za (Vychopeň, 2023):

- zdanitelné plnění,
- plnění osvobozené od DPH s nárokem na odpočet daně nebo
- plnění osvobozené od DPH bez nároku na odpočet daně, ale pro účely DPH pouze v případě pojišťovacích, penzijních a finančních činností a nájmu a dodání vybraných nemovitých věcí (§ 54 až 56a zákona o DPH ČR, a to za předpokladu, že nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně (pro účely zákona o účetnictví ČR se však zahrnou všechna osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně).

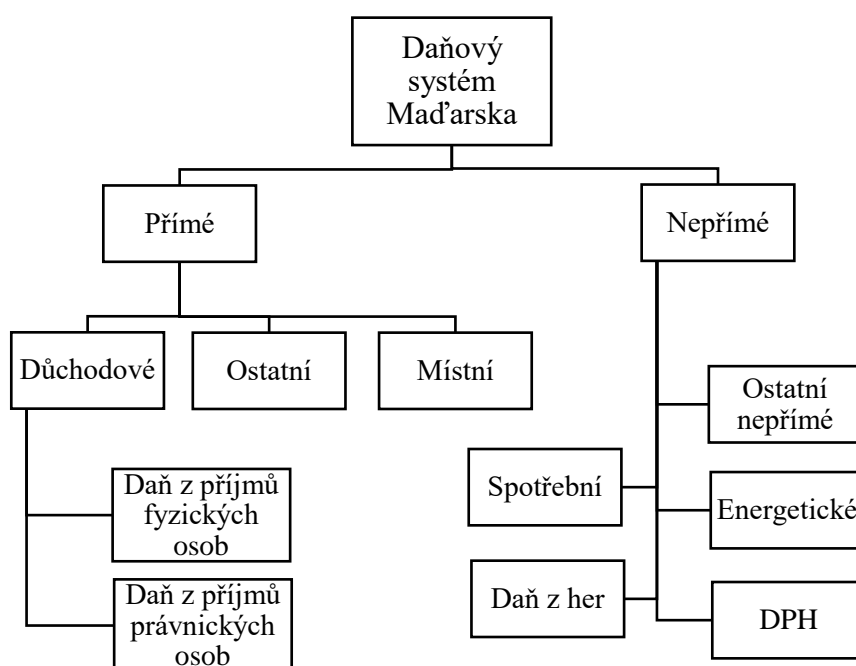
Zákon o účetnictví ČR dává podnikateli možnost tzv. dobrovolného vedení účetnictví, což znamená, že fyzická osoba může dobrovolně přejít k účetnictví, aniž by k tomu byla povinná. Je však důležité upozornit na to, že účetní jednotky (s výjimkou ukončení činnosti) jsou povinni vést účetnictví nejméně v pěti po sobě jdoucích účetních obdobích. Pokud se fyzická osoba rozhodne vést účetnictví, činí tak (s výjimkou zahájení podnikání) vždy od počátku účetního období. Většinou se za účetní období považuje kalendářní rok. Pokud se jedná o podnikatele s příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství nebo z živnosti mohou přejít na vedení účetnictví v hospodářském roce po oznámení správci daně. Podle Vychopeně (2023) může být účtování v hospodářském

roce pro podnikatele i zajímavou metodou k určité daňové optimalizaci daňové povinnosti, neboť výsledek hospodaření za hospodářský rok vstupuje do dílčího základu daně ze samostatné činnosti až v kalendářním roce, do kterého spadá poslední den hospodářského roku (například výsledek hospodaření za hospodářský rok od 1.2.2022 do 31.1.2023 se zdaní až v přiznání za zdaňovací období kalendářního roku 2023).

3.5 Zdanění podnikajících osob v Maďarsku

Maďarský daňový systém je specifický tím, že rozlišuje mnoho druhů daní. Obrázek 3 ilustruje rozdělení daňového systému na přímé daně a nepřímé daně. Určitým specifikem je i velké množství tzv. místních daní, které jsou v kompetenci jednotlivých obcí.

Obrázek 3 Daňový systém v Maďarsku

Zdroj: vlastní zpracování podle (Eugo.hu, 2023)

Podle Suhanyie, a dalších (2015), čtyři hlavní daně (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty, spotřební daně) představují více než dvě třetiny celkových příjmů centrálního rozpočtu. Daně v Maďarsku se dají dělit na (Suhanyi, a další, 2015):

a) důchodové:

- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob,

- položková daň pro malé daňové subjekty,
  - daň z malých podniků,
- b) místní:
- daň z budov a pozemků,
  - místní podnikatelská daň,
  - daň z pronájmu,
  - daň z motorových vozidel,
  - turistická daň,
- c) ostatní:
- bankovní daň,
  - daň z motorových vozidel,
  - daň poskytovatelům energie,
  - poplatky za znečištění životního prostředí,
- d) ostatní nepřímé:
- telekomunikační daň,
  - daň z produktů na ochranu životního prostředí,
  - daň z finančních transakcí.

Fyzické osoby podléhají dani z příjmu fyzických osob, některým místním daním a dále sociálním příspěvkům, dani z nemovitostí a dědické dani darovacích. Jednotliví daňoví poplatníci mají k dispozici různé volitelné daňové režimy včetně paušálního zdanění a položkové daně malých podnikatelů. Orgánem odpovědným za správu a výběr státních daní je Maďarská národní daňová a celní správa (*Nemzeti Adó és Vámhivatal*), zatímco orgánem odpovědným za správu a výběr místních daní je místní finanční úřad (obec). Nejdůležitější právní úpravou, která stanovuje podmínky zdanění fyzických osob je zákon CXVII z roku 1995 o dani z příjmů fyzických osob (*1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról*) (dále jen „maďarský zákon o dani z příjmů“) (Agianni, a další, 2022).

3.5.1 Subjekt daně

Podobně jako v České republice se poplatníci daně z příjmů dle maďarské právní úpravy dělí na dvě kategorie, na rezidenty a nerezidenty. Fyzická osoba je rezidentem Maďarska, pokud je (Agianni, a další, 2022):

- a) maďarským občanem (pokud není zároveň občanem jiného státu a nemá v Maďarsku trvalé bydliště ani obvyklý pobyt),

- b) cizím státním příslušníkem nebo osobou bez státní příslušnosti a má maďarské povolení k pobytu,
- c) fyzickou osobou, která je občanem Evropského hospodářského prostoru a pobývá v Maďarsku alespoň 183 dnů v kalendářním roce (včetně dne odjezdu a příjezdu počítaných jako celé dny) na základě práva pobytu po dobu delší než 3 měsíce, nebo
- d) fyzickou osobou, která má trvalé bydliště:
  - 1) pouze v Maďarsku,
  - 3) ne pouze v Maďarsku, nebo nemá trvalé bydliště, ale centrum jeho životních zájmů se nachází v Maďarsku, nebo
  - 4) nejen v Maďarsku, nebo nemá trvalé bydliště a centrum jeho životních zájmů nelze určit, ale jeho obvyklé bydliště je v Maďarsku.

3.5.2 Zdanitelné příjmy

Maďarský zákon o dani z příjmů rozlišuje dvě kategorie příjmů. Jedná se o kategorii příjmů podléhající konsolidaci a kategorii samostatně zdaňovaných příjmů. Do kategorie příjmů podléhající konsolidaci patří příjmy z jiných činností než ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a ostatní konsolidované příjmy. Příjmy z jiných činností, než ze samostatné výdělečné činnosti zahrnují mimo jiné činnosti vykonávané v pracovním poměru, činnosti jednatelů obchodních sdružení a osobní účast fyzických osob – členů obchodní společnosti. V převážné většině se jedná o mzdu vyplácenou fyzické osobě jako odměna za její činnost, odměny a příjmy vyplácené na základě osobní účasti, jakož i činnosti vedoucích a volených funkcionářů. Obecně platí, že od těchto příjmů nelze odečítat náklady. Samostatně zdaňovanými příjmy jsou kapitálové příjmy, příjmy z pronájmu, příjmy z podnikání a příjmy z prodeje nemovitostí nebo movitého majetku (Agianni, a další, 2022).

3.5.3 Základ daně

Daňová povinnost fyzické osoby, která je rezidentem, podléhá vnitrostátní dani z příjmů z celosvětové činnosti (tzv. souhrnná daňová povinnost). Nerezidenti podléhají dani z příjmů pouze z maďarských zdrojů (s výjimkou kapitálových zisků z cenných papírů a movitého majetku). Do konsolidovaného základu daně se zahrnují všechny příjmy, které

fyzická osoba dosáhla během zdaňovacího období ze samostatné výdělečné činnosti, z jiné činnosti než ze samostatné výdělečné činnosti, jakož i ostatní příjmy (Icni.org, 2023).

3.5.4 Sazba daně

V Maďarsku je daň z příjmu od roku 2016 stanovena pevnou sazbou 15 %. Kromě této daně jsou však ze získaných příjmů také strhávány další odvody, jako jsou zdravotní odvody a odvody do penzijního systému (Agianni, a další, 2022).

3.5.5 Slevy na dani

Nav.gov.hu (2023a) popisuje veškeré slevy na dani, které lze uplatnit u daně z příjmů fyzických osob. Jedná se o tyto slevy, u kterých je stanoveno i závazné pořadí uplatňování (Nav.gov.hu, 2023a):

- sleva pro matky vychovávající čtyři a více dětí
- sleva pro mladé do 25 let
- sleva pro matky do 30 let
- osobní sleva
- sleva pro první manželské páry
- rodinná sleva.

Podmínky uplatňování, výše a příjmy na které lze slevy uplatňovat, jsou podrobně popsány v Příloha 1.

3.5.6 Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti

Samostatnou výdělečnou činností se rozumí veškeré aktivity, z nichž fyzická osoba dosahuje příjmů, a které nejsou zahrnuty do jiné než samostatné výdělečné činnosti. Patří sem zejména činnost individuálních podnikatelů, zemědělců, pronajímatelů, volených auditorů, poslanců Evropského parlamentu a zastupitelů územních samosprávných celků. Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti jsou veškeré příjmy, které fyzická osoba dosáhla v souvislosti s touto činností nebo jinak s ohledem na právní vztah, který je základem této činnosti. Příjmy z jednotlivých činností jsou stanoveny odděleně. Předmětem příjmů ze samostatné činnosti jsou také příjmy, které osoba samostatně výdělečně činná zdaňována z příjmů z podnikání obdrží jako odměnu za její osobní služby vykonané pro podnikání. Proti těmto příjmům nelze uplatnit žádné výdaje (Agianni, a další, 2022).

Při určování příjmů ze samostatné výdělečné činnosti mohou fyzické osoby volit mezi dvěma způsoby. Jednou metodou je účtování o položkách nákladů. Pokud poplatník použije tuto metodu, všechny výdaje musí být doloženy fakturami nebo účtenkami, s výjimkou těch, které jsou způsobilé bez odůvodnění, v rozsahu stanoveném přílohou 3 maďarského zákona o dani z příjmů. Pokud fyzická osoba provozuje více samostatných činností, musí se příjmy a výdaje spojené s každou činností zvlášť zohlednit. Druhá metoda spočívá v tom, že se od příjmů odečte 10 % výdajů bez podkladů – faktur, účtenek. Během období, kdy je uplatňována 10% sazba výdajů, jsou odpisy hmotného majetku (kromě osobních automobilů) a nehmotného majetku používaného pro výdělečnou činnost považovány za zúčtované. Z celkové akumulované ztráty z předchozích let je rovněž každý rok během tohoto období považována za zúčtovanou částka ve výši 20 % (Nav.gov.hu, 2023b).

Maďarský zákon o dani z příjmů nabízí pronajímatelům možnost, si od svých příjmů z pronájmu odečíst zaplacené nájemné, které bylo zaplaceno v témže roce za obydlí, které si pronajal v jiné obci, pokud doba pronájmu nebo užívání přesáhne 90 dnů (Jogtar.hu, 2023a).

3.5.7 Příjmy z podnikání

Dle Nav.gov.hu (2023c) se za podnikatele považuje fyzická osoba, která je registrována jako osoba samostatně výdělečně činná podle zákona o živnostenském podnikání v souvislosti se svou činností. Dále se jedná o notáře, který nevykonává činnosti v rámci notářského úřadu, nezávislého soudního exekutora, samostatného patentového zástupce, soukromou osobu, která je držitelem osvědčení poskytovatele veterinárních služeb, nebo se jedná o advokáta, který není členem advokátní kanceláře. Registr živnostníků vede Národní daňová a celní správa. Podnikatel, podle ustanovení maďarského zákona o dani z příjmů, může své příjmy zjišťovat dvěma způsoby (Nav.gov.hu, 2023c):

- uvedením výdajů v daňovém přiznání k dani z příjmů podnikatele, nebo
- paušálního zdanění.

Tabulka 4 Stanovení základu daně dle Čl. 49/B maďarského zákona o dani z příjmu

Odst. 1. – 7.		Odst. 1. – 5.		Odst. 23.	
+	příjmy z podnikání	+	příjmy z podnikání	+	příjmy z podnikání
+	položky zvyšující příjem	+	položky zvyšující příjem		
-	položky snižující příjem				
-	výdaje	-	výdaje		
-	ztráty z minulých let				
Podnikatelský základ daně		Srovnávací základ daně		Minimální příjem (zisk) = 2 % z příjmů	

Zdroj: vlastní zpracování podle (Nav.gov.hu, 2023c)

Před výpočtem podnikatelské daňové povinnosti musí podnikatel zjistit, že jeho vypočtený, tzv. srovnávací základ daně, dosáhl minimální hranice příjmů (zisku). Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že srovnávacím základem daně je příjem zvýšený o položky zvyšující příjem a snížený o výdaje vynaložené v běžném období. Za minimální příjem (zisk) se považují 2 % z příjmů podnikatele zahrnutých do základu daně za běžný rok. Pokud je srovnávací základ vyšší než minimální příjem (zisk), základ daně z podnikání je stanovený podle odstavců 1 až 7. Pokud je srovnávací základ nižší než minimální příjem (zisk), může podnikatel podle své volby podat podrobné dodatečné daňové přiznání na tiskopise předepsaném Státní daňovou a celní správou, v němž vysvětlí, proč je zisk firmy nízký, nebo plní svou daňovou povinnost z minimálního příjmu (zisku). Sazba daně z příjmů podnikatelů činí 9 % (Jogtar.hu, 2023a).

Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, platba podnikatele za jeho osobní službu pro podnikatelskou činnost je zdaňován jako součást konsolidovaného základu daně sazbou daně 15 %. Takto „vyplacený příjem“ však snižuje podnikatelův základ daně z podnikání. Příjem podnikatele je tak vlastně výdajem z pohledu podnikání a příjmem z pohledu fyzické osoby. Výše takto vyplaceného příjmu je ponechána na poplatníkovi. Poplatník si dokonce nemusí vyplatit žádnou částku. Zde však maďarský zákonodárce upravuje minimální částku, ze které se platí odvody sociálního pojištění (min. 13 %). Pro samostatné podnikatele se jedná o částku ve výši minimální mzdy platné k prvnímu dni daného měsíce pro práci na plný úvazek (v roce 2023 činí tato částka 232 000 HUF měsíčně). Pokud hlavní činnost podnikatele vyžaduje alespoň vyšší střední vzdělání nebo vyšší střední odbornou kvalifikaci, budou se odvod sociálního pojištění počítat z měsíční zaručené minimální mzdy (v roce 2023 činí tato částka 296 400 HUF). Odvod se však bude počítat

z částky součinu (zaručené) minimální mzdy a koeficientu 1,125. Samostatný odvod sociálního pojištění snižuje základ daně (Nav.gov.hu, 2023c).

Vzorec pro výpočet daně z podnikání podle Nav.gov.hu (2023d):

(1) základ daně z podnikání = příjmy z podnikání - výdaje na dosažení
(včetně vyplacených příjmů) - pojistné na sociálním zabezpečení (13 %)

(2) daň z podnikání = základ daně z podnikání * 9 %

Živnostník má možnost přenést ztrátu, tj. započítat přebytek výdajů nad příjmy proti příjmům z podnikání v následujících pěti daňových letech. Ztráty z minulých období lze v daném zdaňovacím období uplatnit maximálně do výše 50 % podnikatelského základu daně bez zahrnutí převedené ztráty. V situaci, kdy osoba provozuje více podnikatelských činností, se všechny příjmy a všechny výdaje vynaložené na jejich dosažení a uznané zákonem evidují dohromady. Při výpočtu základu daně z podnikání si může podnikatel odečíst výdaje na základě příloh 4 a 11 maďarského zákona o dani z příjmů. K prokázání výdaje postačí pouze doklad ve smyslu zákona o dani z přidané hodnoty (nikoliv účtenka). Za výdaj se považuje ten, který skutečně vznikl a je řádně doložen v průběhu zdaňovacího období, byl vynaložen za účelem dosažení příjmů nebo výkonu výdělečné činnosti, nebo je zároveň uznán jako výdaj podle maďarského zákona o dani z příjmů (Jogtar.hu, 2023a).

Za položky zvyšující příjem se považuje hodnota zásob evidovaná jako nezdanitelný příjem, pokud si osoba samostatně výdělečně činná dříve zvolila paušální zdanění nebo zdanění položkovou daní pro malé daňové subjekty a vrací se k základnímu zdanění příjmů z podnikání, dále částka zohledněná při snížení průměrného počtu zaměstnanců, a plnění, na které má osoba samostatně výdělečně činná nárok při přechodu na položkové zdanění malých daňových subjektů. Na druhou stranu, za položky, které snižují příjem, se považují (Nav.gov.hu, 2023c):

- mzda vyplacená zaměstnanci, který je alespoň z 50 % invalidní, a to až do výše minimální mzdy platné k prvnímu dni v daném měsíci,
- 24 % minimální mzdy, v případě odborného vzdělávání v zařízení pro duální vzdělávání na základě smlouvy, za každý započatý měsíc,
- částku daně z pojistného na sociálním zabezpečení zaplacenou po dobu zaměstnání učně nebo osoby v odborném výcviku, nebo osoby dříve nezaměstnanou, maximálně však po dobu 12 měsíců,

- výdaje, které vznikly podnikateli v souvislosti se základním, aplikovaným nebo experimentálním výzkumem,
- příspěvek na investice pro malé živnostníky s méně než 250 zaměstnanci,
- rezerva na rozvoj uvedená v daňovém přiznání, a
- příspěvek na zaměstnávání, vypočtený jako součin průměrného počtu zaměstnanců převyšující průměrný počet zaměstnanců v předcházejícím zdaňovacím období, a měsíční částky minimální mzdy k prvnímu dni zdaňovacího období, u poplatníků zaměstnávající maximálně 5 zaměstnanců.

Podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob je povinné do 20. května následujícího roku po skončení zdaňovacího období. Maďarská národní daňová a celní správa (NAV) na základě záznamů ve své evidenci připravuje pro živnostníky návrh daňového přiznání. Živnostníci jsou povinni doplnit do tohoto návrhu údaje nezbytné pro stanovení svých příjmů z podnikání a související daňové povinnosti (Nav.gov.hu, 2023c).

Podnikatelé podléhají také dani z dividend podnikatelů. Základ daně se stanoví z podnikatelského příjmu po započtení daně z příjmů z podnikání. Daň z dividend podnikatele stanoví, přiznává a zaplatí fyzická osoba v daňovém přiznání ve lhůtě pro jeho podání. Sazba daně z dividend podnikatelů činí 15 % ze základu daně (Jogtar.hu, 2023a).

Výpočet daně z dividend podnikatelů podle Nav.gov.hu (2023d):

(3) základ daně z dividend podnikatelů = základ daně z podnikání - daň z podnikání

(4) daň z dividend podnikatelů = základ daně z dividend podnikatelů * 15 %

3.5.8 Evidence u daně z příjmů fyzických osob

Podle Gyuriána, a další (2019) mají v Maďarsku soukromí podnikatelé povinnost udržovat základní záznamy tak, aby bylo možné sledovat veškeré hospodářské události, které vedou k peněžním příjmům nebo výdajům v rámci jejich podnikání. Tyto záznamy slouží k podrobné evidenci a měly by zahrnovat pouze události, které mají vliv na výpočet základu daně. Na rozdíl od podnikatelských subjektů, které podléhají maďarskému zákonu o účetnictví, je nutné u soukromých podnikatelů důsledně sledovat pouze peněžní toky.

V souladu s přílohou 5 maďarského zákona o dani z příjmů mají fyzické osoby povinnost vést evidenci. Tato evidence musí být vedena chronologicky a obsahovat všechny relevantní údaje nezbytné pro správné plnění svých daňových povinností, a to způsobem, který lze zpětně ověřit. Zásadním pravidlem je, že údaje do evidenci musí být zaznamenány,

upraveny nebo odstraněny pouze na základě příslušného dokladu. Pokud dojde k jakékoli změně nebo odstranění údajů v registru, musí to být provedeno takovým způsobem, aby bylo možné původní údaje identifikovat. Dokladem se rozumí listina, která je z formálního i obsahového hlediska autentická, splňuje všechny podmínky stanovené zákonem a obsahuje veškeré informace nezbytné pro správné plnění daňových povinností v maďarském jazyce. Fyzická osoba je povinna vydat potvrzení pro každou transakci, kterou je podle zákona povinna zaznamenat, změnit nebo odstranit ve své evidenci. Údaje na dokladu může měnit pouze ten, kdo ho vystavil, a to pouze tehdy, je-li změna věrohodně zachycena na všech jeho výtiscích. Doklady a záznamy musí být uchovávány až do doby, než zanikne právo na vyměření daně. Podle maďarského zákona o dani z příjmů promlčecí lhůta obvykle začíná posledním dnem pátého roku následujícího po posledním dni roku, v němž uplynula lhůta pro podání přiznání, hlášení nebo zaplacení daně. Promlčecí lhůta, a tedy i lhůta pro uchování evidence, může být v určitých případech prodloužena. Tato povinnost se vztahuje i na poškozený výtisk dokladu. Vedení evidence podle maďarského zákona o dani z příjmů nezavazuje fyzickou osobu povinnosti vést evidenci potřebnou ke splnění povinnosti stanovené jinými právními předpisy a ke kontrole jejího plnění (Lepsényi, 2023).

V Maďarsku jsou předepsány konkrétní povinnosti týkající se vedení evidencí. Pokud tyto povinnosti nejsou dodrženy nebo jsou porušeny, může být uložena sankce. To zahrnuje i situace, kdy faktura nebo účtenka obsahuje drobné nedostatky, které neodpovídají ustanovením zákona nebo vyhlášky. Pokud jde o sankce za neplnění těchto povinností, pokuta může činit až 200 000 HUF (Adoklub.eu, 2020).

Podle přílohy 5 maďarského zákona o dani z příjmů existují dvě kategorie daňové evidence. Jednu kategorii tvoří základní evidenci (peněžní deník, pokladní kniha, evidence příjmů a evidence tržeb a dokladů). Druhou skupinu tvoří podrobná evidence. Fyzická osoba je povinna vést pouze tu podrobnou evidenci, která je nezbytná pro stanovení jeho zdanitelných příjmů, např. evidenci hmotného a nehmotného majetku nebo evidenci používání motorových vozidel (silniční registr). Mezi evidence v rámci podrobné evidence patří například evidence pohledávek za zákazníky, evidence závazků vůči dodavatelům, evidence hmotného a nehmotného majetku, evidence investičních nákladů, evidenci subdodávek a evidence používání vozidel (Lepsényi, 2023).

3.5.9 Paušální zdanění

V Maďarsku jsou pravidla týkající se paušálního zdanění upravena v § 50 až 57 maďarského zákona o dani z příjmů. Místo běžného zdanění příjmů z podnikání se může samostatný podnikatel rozhodnout pro paušální zdanění. Hlavní podmínkou uplatnění tohoto režimu je maximální příjem z činnosti podnikatele ve výši desetinásobku roční minimální mzdy (tj. pro rok 2023 částka 27 840 000 HUF). V případě podnikatele provozující maloobchodní činnost je stanovena maximální hranice příjmů ve výši padesátinásobku roční minimální mzdy (tj. pro rok 2023 částka 139 200 000 HUF) za zdaňovací období. Živnostník, který zahájí činnost v průběhu roku, má také právo si zvolit paušální zdanění, a to prohlášením učiněným při registraci Maďarské daňové a celní správě. Na druhou stranu, pokud v průběhu zdaňovacího období dojde k překročení stanovených limitů, přejde živnostník na režim daně z příjmů z podnikání za celé zdaňovací období. Podnikatel může oznámit ukončení paušálního zdanění pro následující zdaňovací období v přiznání k dani z příjmů fyzických osob podaném za předchozí rok. Pokud by chtěl podnikatel, který ukončil paušální režim zdanění nebo přestal mít nárok na uplatnění paušálního zdanění, může se znovu rozhodnout až po uplynutí čtyř zdaňovacích období, i když splňuje podmínky pro uplatnění (Jogtar.hu, 2023a).

Fyzická osoba, která se rozhodla pro paušální režim, a která neuplatňuje nárok na odpočet daně z přidané hodnoty musí vést pečlivý záznam pouze o svých příjmech v peněžním deníku. Kromě toho je povinna archivovat všechny účtenky a další doklady týkající se výdajů spojených s její podnikatelskou činností v souladu s obecnými pravidly stanovenými v platném zákoně. Je třeba zdůraznit, že použití paušálního zdanění nezbavuje živnostníka povinnosti vést tuto evidenci, vystavovat potřebné podklady a poskytovat informace, včetně vystavování faktur nebo účtenek, jak to vyžadují příslušné právní předpisy. Pokud nárok na paušální daň zanikne z jakéhokoli důvodu v průběhu zdaňovacího období je třeba neprodleně zahájit podrobnou evidenci příjmů a výdajů a vedení pokladní knihy a nezbytné podrobné evidence. V tomto případě musí být výdaje vynaložené v průběhu paušálního zdanění zapsány do evidence paušální částkou, protože nárok na paušální zdanění zaniká zpětně k počátku zdaňovacího období (Nav.gov.hu, 2023e).

Podle ustanovení § 53 maďarského zákona o dani z příjmů se výše příjmu stanoví odečtením následujících výdajů od příjmů (Jogtar.hu, 2023a):

- 40 % příjmů, v případě živnostníka,

- 80 % příjmů, v případě živnostníka, který má příjmy výhradně z činnosti vymezené v odstavci 2 stejného paragrafu (jedná se zejména o služby v oblasti rybolovu, stavebnictví, lesnické činnosti, opravy průmyslových strojů a silniční nákladní doprava,
- 90 % příjmů, v případě živnostníka, který po celé zdaňovací období dosahuje příjmů výlučně z maloobchodní činnosti podle nařízení vlády o podmínkách provozování živnosti a
- 90 % příjmů, v případě samostatně hospodařícího zemědělce.

Obecná sazba 9 % z příjmů z podnikání platí i pro paušální zdanění. Navíc příjem do poloviny roční minimální mzdy je pro podnikatele, který uplatňuje paušální zdanění, od daně osvobozena. Což znamená, že podnikatelé, kteří uplatňují paušální výdaje ve výši 40 % z příjmů, jsou osvobozeni od daně z příjmů až do obratu 2,32 mil. HUF ročně, podnikatelé, kteří uplatňují paušální výdaje ve výši 80 % z dosažených příjmů budou osvobozeni do obratu 6,96 mil. HUF, a do obratu 13,92 mil. HUF budou osvobozeni ti poplatníci, kteří spadají do kategorie, kde jsou paušální výdaje stanoveny ve výši 90 % z příjmů. Stále však poplatník musí platit příspěvky na sociální zabezpečení (18,5 %) a daň ze sociálního zabezpečení (13 %). Příspěvky na sociální zabezpečení nejméně však z minimální mzdy a daň ze sociálního pojištění nejméně ze 112,5 % minimální mzdy (Agianni, a další, 2022).

Poplatník nemusí platit zálohy na paušální daň, pokud jeho příjem nepřesáhne ve zdaňovacím období poloviny roční minimální mzdy, tj. 1 392 000 HUF v roce 2023. Jinak je záloha na daň splatná čtvrtletně, a to do 12. dne měsíce následujícího po čtvrtletí, za něž se má záloha platit. Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období musí obsahovat čtvrtletní rozpis zaplacených záloh. Termín pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob 20. května roku následujícího po daném zdaňovacím období. Stejně jako u běžného zdanění příjmů z podnikání, Maďarská daňová a celní správa na základě údajů ve své evidenci připraví pro podnikatele návrh daňového přiznání, do kterého musí poplatník doplnit údaje potřebné pro stanovení svých podnikatelských příjmů a souvisejících daňových povinností (Nav.gov.hu, 2023e).

V případě, že se samostatná výdělečná činnost osoby změní během daného roku a tím pádem již nelze uplatňovat dříve používaný výdajový paušál, je nutné přejít na odpovídající této nové povaze činnosti. Tato změna má platnost zpětně od začátku daného roku, kdy došlo ke změně. Za zúčtované náklady se považují veškeré náklady vynaložené v roce paušálního zdanění, včetně odpisů, pořizovací a výrobní hodnoty dlouhodobého majetku pořízeného

dříve a v období paušálního zdanění. Z celkových kumulovaných ztrát zbývajících z období předcházejícího období paušální daně se v každém roce období paušální daně považuje za zaúčtované z 20 %. Maďarský zákon o dani z příjmů také stanovuje povinnost uchovávat faktury a další relevantní dokumenty evidující náklady, jež byly vynaloženy za účelem získání příjmů všem fyzickým osobám v paušálním zdanění až do okamžiku, kdy zaniká možnost dalšího nároku na dodatečné vyměření daně (Jogtar.hu, 2023a).

Speciální formu paušální daně mají možnost využít osoby samostatně výdělečně činné, které poskytují služby v oblasti ubytování. Jedná se zejména o činnosti jako pronájem bytu, provoz penzionu nebo poskytování ubytování v soukromí. Podmínkou je poskytování těchto služeb téže osobě po dobu nepřesahující 90 dnů ve zdaňovacím období a současně maximálně ve třech bytech nebo rekreačních objektech. Roční sazba paušální daně činí 38 400 HUF za pokoj. V případě, že v průběhu roku osoba samostatně výdělečně činná přestane splňovat podmínky pro uplatnění této formy paušální daně, podléhá povinnosti zdanit příjmy z ubytovacích služeb jako příjmy ze samostatné činnosti od prvního dne čtvrtletí, v němž došlo ke změně. Zároveň je povinna uhradit poměrný část sazby paušální daně za každé čtvrtletí předcházející čtvrtletí, ve kterém přestala splňovat podmínky (Jogtar.hu, 2023a).

3.5.10 Položková daň pro malé daňové subjekty

Od 1. září 2022 s účinností zákona XIII z roku 2022 o položkové dani pro malé daňové subjekty (*2022. évi XIII. Törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról*) (dále jen „zákon o položkové dani“) začala platit položková daň pro malé daňové subjekty (dále jen „nová KATA“). Tento zákon nahradil předešlý zákon o položkové dani pro podniky s nízkým zdaněním, známý jako „stará KATA“. Některá pravidla zůstala v nezměněné podobě, jako například datum nabytí příjmů, sazba daně, výše daně a povinnost registrace. Jednou z největších změn je to, že novou KATU mohou využít pouze a výhradně osoby samostatně výdělečně činné registrované jako živnostníci, a které vykonávají činnost zapsanou v rejstříku jako svoji hlavní činnost. Jinými slovy, nová KATA není možná pro individuální podnikatele, kteří vykonávají činnost pouze na základě ustanovení zákona o sociálním pojištění, ale kteří nejsou registrováni jako samostatní individuální podnikatelé (např. individuální advokáti, veterináři s osvědčením, notáři, samostatní soudní exekutoři, individuální patentoví zástupci). Další podmínkou je, že poplatník musí vykonávat podnikatelskou činnost na plný úvazek, tedy nesmí být v pracovním poměru na více než

36 hodin týdně. Současně je další podmínkou vykonávání podnikatelské činnosti pouze pro soukromé osoby. Novou KATU tedy nesmí využít podnikatel, který poskytuje služby nebo dodává zboží firmám nebo podnikům (Farkas, 2022).

Sazba nové KATY činí 50 tisíc HUF měsíčně, a to za příjmy až do výše 18 milionů HUF ročně. V případě překročení limitu je poplatník povinen zaplatit zvláštní daň ve výši 40 % z části nadlimitního příjmu. Částka se platí za každý započatý kalendářní měsíc. Novou KATA si lze zvolit kdykoli během roku. To lze provést buď při zahájení podnikatelské činnosti, nebo od prvního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž podnikatel učinil prohlášení správci daně. V rámci platby zjednodušené podnikatelské daně poplatník uhradí následující daně (Jogtar.hu, 2023b):

- daň z podnikání, daň z dividend z podnikání nebo paušální daň,
- daň z příjmů fyzických osob, příspěvky na sociální zabezpečení, a
- daň ze sociálních příspěvků.

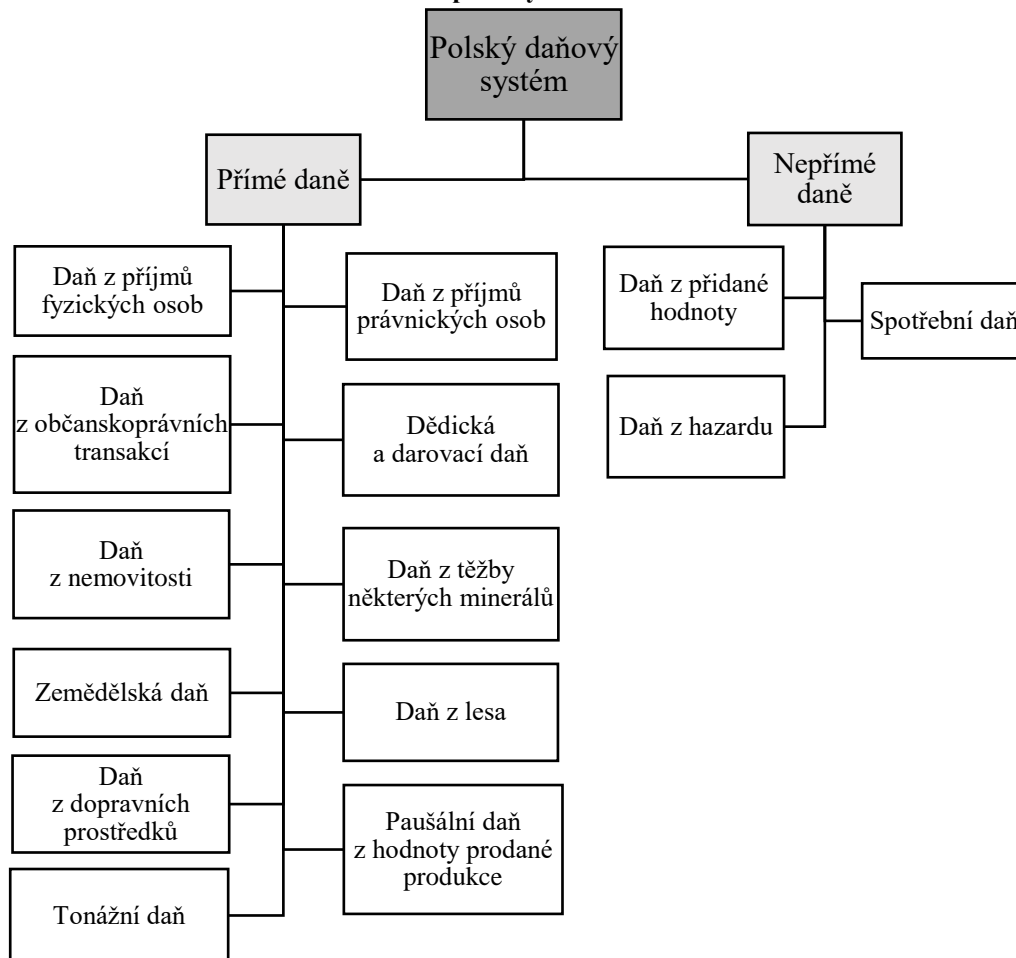
Nová KATA tedy umožňuje poplatníkům platit výše zmíněná tři plnění dohromady jednou platbou. Poplatník má přesto povinnost podat přiznání o příjmech dosažených ve zdaňovacím období do 25. února roku následujícího po zdaňovacím období, a to v předepsaném formuláři Státním daňovým a celním úřadem. V případě, že poplatník skončil svoji činnost v průběhu roku, podává přiznání do 30. dne ode dne, kdy přestal být poplatníkem. Poplatník nové KATY je povinen podle ustanovení § 11 zákona o položkové dani plnit své evidenční povinnosti ve vztahu k dani. Zejména musí vést evidenci tržeb, do které průběžně a chronologicky a průkazně zaznamenává a eviduje všechny údaje potřebné pro plnění své daňové povinnosti a pro kontrolu. Evidence tržeb musí obsahovat údaje jako je pořadové číslo, výše příjmu, datum přijetí. Tato evidence se musí uchovat do konce 5. kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, v němž byly vydány (Jogtar.hu, 2023b).

3.6 Zdanění podnikajících osob v Polsku

Ministerstvo financí Polska (2023a) uvádí, že se polský daňový systém, přesněji daňová soustava, skládá z přímých a nepřímých daní. Do přímých daní je řazena daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, dědická a darovací daň, daň z nemovitostí, daň z dopravních prostředků, zemědělská daň, daň z lesa, daň z tonáže, daň z občanskoprávních transakcí, daň z těžby některých minerálů a paušální daň z hodnoty

prodané produkce (tzv. daň z mořské produkce). Mezi nepřímé daně patří daň ze zboží a služeb (tzv. DPH), spotřební daň a daň z hazardu.

Obrázek 4 Daňová soustava Polské republiky

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstwo finansów, 2023a)

Základní legislativní rámec pro zdanění v Polsku stanovuje Ústava Polské republiky ze dne 2. dubna 1997 (*Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku*), který uvádí, že: „Každý je povinen platit veřejná břemena a odvody, včetně daní, stanovených v zákoně. Ukládání daní, jiných veřejných poplatků, určování subjektů, objektů zdanění a daňových sazeb, a také pravidla poskytování daňových úlev a prominutí, kategorie subjektů osvobozených od daní upravuje zákon“ (Turakiewicz, 2022).

Další klíčovou legislativou, která upravuje polský daňový systém je zákon ze dne 29. srpna 1997 – daňový řád (*Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa*). V daňovém řádu jsou definovány termíny, jako je daňový poplatník, plátcem a inkasista. Daňový poplatník je jedinec nebo subjekt, který má závazek vůči státu platit daň. Plátcem

daně je ten, kdo je pověřen výpočtem a výběrem daně od daňových poplatníků a následným odvedením této daně státu. Inkasista je jedinec, který má povinnost pouze vybrat daň od daňových poplatníků a předat ji státu (Opolsku.cz, 2011).

Sejm Polské republiky (2023a) uvádí, že podmínky zdanění fyzických osob jsou upraveny zákonem ze dne 26. listopadu o dani z příjmů fyzických osob (*Ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych*) (dále jen „polský zákon o dani z příjmů fyzických osob“). Za správu a výběr daně z příjmů fyzických osob je obecně zodpovědný vedoucí finančního úřadu (*Naczelnik urzędu skarbowego*) – finanční úřad prvního stupně, na jehož území má daňový poplatník své bydliště nebo sídlo.

3.6.1 Subjekt daně

Obdobně jako v předešlých státech, poplatníky polský zákon o dani z příjmů fyzických osob dělí na dvě kategorie, a to daňové rezidenty a nerezidenty. Za daňového rezidenta je považována fyzická osoba, která (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023a):

- má středisko osobních nebo hospodářských zájmů (středisko životních zájmů) na území Polské republiky, nebo
- se zdržuje na území Polské republiky déle než 183 dnů ve zdaňovacím období.

Pro daňové rezidenty platí neomezená daňová povinnost neboli platí daň z celkových příjmů bez ohledu na to, kde byl zdroj získán. Ostatní osoby, daňový nerezidenti, podléhají daňové povinnosti pouze z příjmů získaných na území Polské republiky (tzv. omezená daňová povinnost) (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023a).

Obecným pravidlem je, že manželé jsou zdaněny samostatně ze svých příjmů. Polský zákon o daních z příjmů fyzických osob však dává možnost rozhodnout se v případě společného jmění manželů podat společné daňové přiznání. Společné zdanění manželů je vyloučeno, pokud některý z manželů použil lineární sazbu daně nebo paušální daň z evidovaných příjmů. Výše daně se v tomto případě vypočítá z poloviny součtu příjmů obou manželů. Výsledná daň se stanoví na každého z manželů ve dvojnásobné výši, tak se dosáhne rovnoměrného zdanění u obou poplatníků (Łesak, 2023a).

3.6.2 Předmět daně

Předmětem daně podle článku 3 odst. 2a polského zákona o dani z příjmů fyzických osob, jsou všechny příjmy fyzických osob, s výjimkou těch, které jsou osvobozeny od daně.

Zdanitelné příjmy spadají do následujících kategorií (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023a):

- příjmy z práce vykonávané na území Polské republiky na základě pracovněprávního vztahu, pracovního poměru, smluvního vztahu a kooperativního pracovního vztahu, bez ohledu na místo výplaty odměn,
- příjmy z nezávislých povolání,
- příjmy z podnikání,
- příjmy z nemovitého majetku,
- příjmy ve vybraných zemědělských sektorech,
- příjmy z investic a majetkových práv,
- příjmy z prodeje nemovitého majetku, majetkových práv a movitého majetku,
- ostatní příjmy.

3.6.3 Základ daně

Základem daně se rozumí částka, která je definovaná jako rozdíl mezi příjmy z jednotlivých zdrojů a výdaji na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Příjmy, které jsou osvobozeny od daně, se do tohoto základu nezapočítávají. Mezi takové osvobozené příjmy patří například státní sociální dávky, stipendia, výživné a částky získané z pojištění osob a majetku. Podobně jako v České republice se daň vypočítává jako součet daňových základů z jednotlivých druhů příjmů (Široký, 2018).

3.6.4 Sazba daně

Podnikatel má obvykle možnost vybrat si formu zdanění a vedení účetnictví. Existují však určité omezení a podmínky, které se týkají vyjmenovaných druhů živností. V Polsku existují 3 sazby daně z příjmů fyzických osob, a to lineární, progresivní a paušální. V případě lineárního zdanění je příjem zdaněn pevnou sazbou ve výši 19 %. Tuto formu nejčastěji volí podnikatelé s vysokými příjmy. Vzhledem ke zvýhodněné sazbě daně má při tomto způsobu zúčtování daně z příjmů podnikatel nárok na odpočet pojistného na sociální zabezpečení, pojistného na zdravotní pojištění a ztráty z minulých let. Není však možné odečíst nezdanitelnou částku. Zároveň u této sazby nelze využít společného zdanění manželů nebo uplatnit slevu na děti (Borowska, 2023a).

Nejčastěji aplikovanou formou zdanění příjmů je progresivní sazba daně. Jedná se o dvoustupňový systém se sazbami 12 % a 32 %. Nižší sazba daně se použije na příjem do 120 000 PLN a nad tuto hranici činí daň 10 800 PLN plus se použije sazba daně ve výši 32 % pro příjem nad 120 000 PLN. Podnikatelé si mohou od svého příjmu odečíst příspěvky na sociální zabezpečení (čímž získají základ daně) a od daně odečíst částku snižující daň ve výši 3 600 PLN, viz Tabulka 5. Nezdanitelná část základu daně pro poplatníky zdaněné progresivní sazbou daně je ve výši 30 000 PLN, tj. tolik si může poplatník vydělat za rok a nebude platit žádnou daň. Paušální zdanění budou podrobněji popsáno v podkapitole 3.6.10 (Borowska, 2023a).

Tabulka 5 Progresivní sazba daně v Polsku

Základ daně v PLN		Sazba daně
nad	do	
	30 000 PLN	0 PLN
30 001 PLN	120 000 PLN	12 % minus částka snižující daň 3 600 PLN
120 000 PLN		10 800 PLN + 32 % ze základu daně nad 120 000 PLN

Zdroj: vlastní zpracování podle (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023a)

Fyzické osoby, jejichž roční příjmy (včetně příjmů zdaněných progresivní sazbou, z prodeje akcií a podnikatelské činnosti) přesáhnou 1 000 000 PLN, jsou od začátku roku 2019 povinny platit solidární daň. Tato daň činí 4 % z částky, která překročí hranici 1 000 000 PLN (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023a).

3.6.5 Daňové odpočty a slevy na dani

Polský daňový systém nabízí mnoho daňových odpočtů a slev na dani. S ohledem na tento velký počet budou v této kapitole uvedeny pouze některé. Přehled veškerých slev a odpočtů je uveden v Příloha 2.

Daňová úleva představuje právo definované legislativou, umožňující daňovému poplatníku snížení jeho daňového základu za předpokladu splnění určitých podmínek stanovených státem. Tyto úlevy jsou navrženy tak, aby podporovaly určité ekonomické, sociální nebo environmentální cíle. V rámci daňového systému lze rozlišovat dva základní typy daňových úlev: slevu na dani z příjmu a daňový odpočet. Sleva na dani z příjmu je výhodnější, jelikož může vést k zařazení poplatníka do nižšího daňového pásma a tím k menší daňové povinnosti, zatímco daňový odpočet přímo snižuje výši vyměřené daně. V Polsku je velké množství daňových odpočtů a slev na dani (E-pity.pl, 2023).

Podle OECD (2023a) je poplatník oprávněn odečíst od vypočtené daně z příjmů slevu na nezletilé dítě, pokud věk dítěte nepřekročí 18 let nebo v případě studia 26 let. Měsíční daňové zvýhodnění za první a druhé dítě činí 92,67 PLN, za každé z nich, na třetí dítě 166,67 PLN. Na čtvrté a další dítě měsíční daňové zvýhodnění ve výši 225 PLN. Sleva na dani je však podmíněna výši příjmů rodičů. Hranice příjmů pro uplatnění této slevu činí 112 000 PLN pro celkový příjem rodičů v manželském svazku a 56 000 PLN pro svobodného rodiče. Slevu na dítě však nelze využít, pokud poplatník uplatňuje lineární sazbou daně (19 %) pro podnikatelskou činnost, provozuje speciální odvětví zemědělské výroby nebo je zdaněn paušální daní (paušální částka z evidovaných příjmů, daňový průkaz).

Od roku 2022 mohou poplatníci v Polsku využít slevu na dani pro „rodiny 4+“. Jedná se o slevu na dani pro rodiny, které vychovávají alespoň čtyři děti. Úleva spočívá v osvobození od daně z příjmu do maximální výše ročních příjmů 85 528 PLN. Musí se jednat o příjmy ze zaměstnání na plný úvazek (pracovní smlouva, služební poměr, dohoda o pracovní činnosti), z mandátní smlouvy uzavřené se subjektem provozující podnikatelskou činnost nebo vlastníkem nemovitosti, v níž jsou pronajaty prostory – pokud tyto služby z mandátní smlouvy vykonává z podnikatelské činnosti zdaněné podle progresivní sazby daně (tj. 12 % a 32 %), lineární sazby daně (19 %) a paušální daně z evidovaných příjmů. Stejně jako u slevy na nezletilé dítě, poplatníci musí vychovávat nezletilé děti nebo dospělé děti do 26 let, kteří studují. Měsíční daňové zvýhodnění za čtvrté a další dítě je ve výši 225 PLN (Brzoza, 2023).

Sleva na internet je další úleva pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob. Na slevu mají nárok poplatníci, kteří pobírají příjmy zdaněné podle progresivní sazby daně nebo paušální částkou z evidovaných příjmů, a v daném zdaňovacím období vynaložili výdaje spojené s používáním internetu. Poplatky za internet lze však odečíst z příjmů, pouze ve dvou po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích. To znamená, že pokud využije slevu na dani v daňovém přiznání za rok 2023, bude mít nárok na slevu na dani pouze a ihned v roce následujícím, tedy v roce 2024. V rámci této slevy na dani si poplatník může odečíst prokazatelné výdaje za používání internetu, a to bez ohledu na místo a formu používání. Maximální výše slevy činí 760 PLN za zdaňovací období na poplatníka (Ministerstwo finansów, 2023b).

Mezi výdaje, které lze odečíst od základu daně, patří výdaje vynaložené pro tepelnou modernizaci v rodinném domě, výdaje na rehabilitační účely, výdaje vynaložené na úroky z úvěru poskytovaného na stavbu nebo koupi rodinného domu, výdaje vynaložené na

poskytnutí darů na veřejně prospěšné účely a výdaje na IKZE (individuální účet důchodového zabezpečení) (Ministerstwo finansów, 2023c).

Poplatník s neomezenou daňovou povinností v Polsku si může (při splnění příslušných podmínek) odečíst ze svých příjmů (výnosů) úroky zaplacené v daném zdaňovacím období z tohoto úvěru, pokud si v období od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2006 vzal úvěr na uspokojení vlastních bytových potřeb, do uplynutí lhůty splatnosti stanovené ve smlouvě o úvěru uzavřené před 1. 1. 2007, nejdéle však do 31. 12. 2027. Pro odpočet v rámci úrokového zvýhodnění se vztahuje pouze na úroky z té části úvěru, která nepřekračuje limit, stanovený pro rok dokončení investice. Pro rok 2023 je tento limit stanoven na částku 325 900 PLN (Krajowa Informacja Skarbowa, 2019).

Výši odečitatelných úroků lze vypočítat podle Krajowa Informacja Skarbowa (2019) na základě vztahu:

$$(5) \text{ výše odečitatelných úroků} = \frac{\text{limit z roku dokončení} \times \text{výše úroků}}{\text{výše čerpaného úvěru}}$$

Výdaj vynaložený na poskytnutí daru lze odečíst od základu daně v případě, že se jednalo o dar na veřejné a sociální účely, podle zvláštních právních předpisů. Odečíst lze i dárcovství krve, a to ve výši součinu výše náhrady a litrů darované krve. V roce 2023 je výše odpočtu za darování krve ve výši 130 PLN za 1 litr. Nárok na odpočet má poplatník, pokud dosahuje příjmů zdaněných podle progresivní sazby daně (tj. sazbou 12 % nebo 32 %) nebo paušální daní z příjmu z evidovaných příjmů. Poplatník si může odečíst částku skutečně poskytnutého daru, maximálně však do výše 6 % z příjmů/zisku (Ministerstwo finansów, 2023d).

Od základu daně lze také odečíst příspěvky do individuálního účtu důchodového zabezpečení (IKZE). IKZE je jednou z forem spoření na penzi. Tyto příspěvky může poplatník odečíst od základu daně, pokud dosahuje příjmů, které jsou zdaněny progresivní sazbou daně, zdaněny lineární sazbou nebo paušální částkou z evidovaných příjmů. Maximální limit ročních příspěvků do IKZE je zároveň maximální výší srážek. Tato částka se každoročně mění. Limit plateb IKZE, které lze zahrnout do daňového přiznání za rok 2023, je 8 322 PLN pro zaměstnané osoby a 12 483 PLN pro podnikatele (Łesak, 2023b).

3.6.6 Osvobození od daně

V roce 2019 bylo zavedeno osvobození pro fyzické osoby mladší 26 let. Toto osvobození od daně z příjmů fyzických osob se vztahuje na příjmy z pracovních a mandátních smluv (v omezeném rozsahu), pokud jejich příjem nepřesáhne 85 528 PLN ročně. Další osvobození účinné od 1. ledna 2022 se vztahuje na příjmy, které obdrží poplatník starší 60ti let (pro ženy), resp. 65ti let (pro muže), pokud poplatník, přestože mu vznikl nárok (na starobní a invalidní důchod), nepobírá důchod (nebo jinou dávku tohoto druhu). Osvobození se vztahuje na příjmy z pracovních a mandátních smluv, jakož i z nezemědělské podnikatelské činnosti a na dávky v mateřství opět do výše 85 528 PLN (Oecd.org, 2023a).

3.6.7 Evidence pro účely daně z příjmů fyzických osob

Podnikatelé podléhající dani z příjmů fyzických osob mohou vést tři hlavní druhy účetní evidence, kromě těch, kteří využívají daňový průkaz. Jedná se o (Podatki.biz, 2023):

- evidenci příjmů v případě paušální daně (paušální částky z evidovaných příjmů),
- kniha daňových příjmů a výdajů u poplatníků zdaňovaných podle obecných předpisů (progresivní a lineární sazba daně),
- účetnictví – pro poplatníky zdaňovaných podle obecných předpisů, kteří chtějí vést účetnictví, nebo kteří tak musí činit vzhledem k výši svých příjmů.

3.6.8 Kniha daňových příjmů a výdajů

Knihu daňových příjmů a výdajů může vést podnikatel, pokud splňuje tři podmínky (Biznes.gov.pl, 2023a):

- a) zdaňuje příjmy obecně podle progresivní sazby daně (sazby 12 % a 32 %) nebo lineární sazby daně (sazba 19 %),
- b) podniká individuálně nebo formou občanského sdružení fyzických osob, veřejné obchodní společnosti fyzických osob, partnerské společnosti, zděděného podniku, a
- c) čisté příjmy (bez DPH) z podnikatelské činnosti nebo příjmy společnosti nepřesáhly v předchozím roce 2 miliony EUR (tj. 9 654 000 PLN).

Daňová kniha se zřizuje k 1. lednu daného zdaňovacího období nebo ke dni zahájení podnikatelské činnosti v průběhu zdaňovacího období. Tuto účetní knihu může vést daňový

poplatník v papírové nebo elektronické podobě. Vzor knihy daňových příjmů a výdajů se nachází v příloze č. 1 k Vyhlášce ministra financí ze dne 23. prosince 2019 o vedení knihy daňových výdajů a příjmů (*rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów*). Pokud poplatník vede daňovou knihu v elektronické podobě, musí dle zmíněné vyhlášky obsahovat návod k použití počítačového programu pro vedení této knihy (vyhláška nspecifikuje formát takového návodu, může se jednat o manuál připojený k daňové knize, který detailně popisuje zásady fungování daného softwaru, daňový poplatník musí dále využívat počítačový program umožňující okamžitý náhled do obsahu záznamů a musí uchovávat údaje tak, aby byly chráněny před zničením a zkreslením). Pokud počítačový program nedokáže vytvořit účetní knihu ve stanoveném formátu, poplatník je povinen ručně vytvořit papírovou verzi účetní knihy. Na konci každého měsíce musí údaje ručně zapsat do příslušných sloupců hlavní knihy (Biznes.gov.pl, 2023a).

Za vadný záznam je považován takový, který obsahuje formální chyby, jako je chybějící číslování stránek nebo chronologie, nebo záznamy, které nebyly správně založeny. Nespolehlivé záznamy jsou ty, které obsahují události, které se ve skutečnosti nestaly. Důležité je si uvědomit, že nespolehlivost je považována za daňový delikt, zatímco vadnost je pouze daňový přeštek. Pokud správce daně identifikuje účetní knihu jako nevěrohodnou nebo vadnou, může sám stanovit základ daně a uložit pokutu až do výše 240denních sazeb. Při stanovení denní sazby se přihlíží k příjmu pachatele, k jeho osobním a rodinným poměrům, k majetkovým poměrům. V období od 1. července 2023 do 31. prosince 2023 nemůže být denní sazba nižší než 120 PLN (Biznes.gov.pl, 2023a).

Knihy příjmů a výdajů je systematickým záznamem o dosažených příjmech a vynaložených nákladech. Poplatník do této knihy zaznamenává skutečné tržby a výdaje související s provozem, které jsou nezbytné pro dosažení příjmů. Tato evidence slouží jako základ pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. Evidence je klíčovým nástrojem pro správné vyrovnání s finančním úřadem, jak během jednotlivých období, tak na konci roku. Na základě záznamů provedených v této knize se vypočítá výše daně, kterou je poplatník povinen zaplatit. Kniha daňových příjmů a výdajů však není jen dokument pro úředníky, ale může být i cenným nástrojem daňového poplatníka. Na základě této knihy může posoudit efektivitu své činnosti v určitém období (Borowska, 2023b).

Nad rámec knihy daňových výdajů a příjmů má poplatník povinnost vést evidenci dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, která je předpokladem pro daňově

uznatelné odpisy evidovaného majetku, evidenci tržeb, pokud vedení účetnictví pověřil účetní kanceláři a nevede evidenci tržeb pomocí registrační pokladny a evidenci ujetých kilometrů vozidla, pokud je automobil dlouhodobým majetkem, používá se pouze pro účely podnikání a chce si odečíst 100 % výdajů na jeho používání. Daňová kniha a spjaté evidence je nutné uchovat zpravidla v sídle nebo místě podnikání. Pokud pro poplatníka vede knihu účetní kancelář, pak by měla být kniha uložena spolu s dokumentací v místě, kde je kancelář vedena. Knihu daňových příjmů a výdajů musí uschovat po dobu 5 let, počítáno od konce zdaňovacího období, za které se tato kniha vedla (Biznes.gov.pl, 2023a).

Pojem daňových výdajů má pro poplatníky, kteří se řídí progresivní sazbou daně a lineární daní, zásadní význam. Přesné specifikace v právních předpisech neexistují, co lze považovat za odečitatelný výdaj. Klíčový je účel, pro který podnikatel výdaj uskuteční. Odečitatelné výdaje jsou takové, které jsou vynaloženy za účelem dosažení, udržení a zajištění příjmů. Musí se jednat o příjmy, které reálně vznikly daňovému poplatníkovi osobně a nejsou uvedeny v přehledu neuznatelných výdajů (článek 23 polského zákona o daních příjmů) (Biznes.gov.pl, 2023b).

3.6.9 Vedení účetnictví

Biznes.gov.pl (2022a) uvádí, že úplné účetnictví, známé také jako účetní knihy, představuje nejkomplexnější a zároveň nejsložitější formu evidence, kterou často vedou velké společnosti. Primární legislativní úpravou v této oblasti je zákon ze dne 29. 9. 1994 o účetnictví (*Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości*) (dále jen „polský zákon o účetnictví“). V účetních knihách jsou systematicky a chronologicky zaznamenávány všechny hospodářské operace účetní jednotky. Tato podrobná evidence poskytuje komplexní pohled na finanční tok společnosti a je základem pro důkladnou analýzu a reporting. Povinnost vést úplné účetní knihy (hlavní knihy) mají mimo jiné (Biznes.gov.pl, 2022a):

- obchodní společnosti jako je společnost s ručením omezeným, akciová společnost, komanditní společnost,
- fyzické osoby, občanská sdružení fyzických osob, pokud jejich čisté příjmy za předchozí účetní období dosáhly více než 2 milionů EUR (tj. v roce 2023 9 654 000 PLN).

Úplné účetnictví (účetní knihy) může vést podnikatel dobrovolně, pokud jeho příjmy za předchozí rok činily méně než 2 miliony EUR. Tuto skutečnost oznámí finančnímu úřadu před začátkem účetního období. Může tak učinit provedením příslušných změn ve svém

záznamu v CEIDG – Centrální registr a informace o podnikatelské činnosti. Tuto skutečnost nemusí oznamovat poplatník, který má povinnost vést účetnictví. Účetnictví lze vést v papírové podobě nebo elektronicky (počítačový software). Informace z této evidence budou muset být finančnímu úřadu zasílány ve strukturované elektronické podobě v určených termínech v průběhu daňového roku i po jeho skončení (Biznes.gov.pl, 2022a).

Finanční situace společnosti je zachycena ve výkazu zisku a ztráty, který prezentuje dosažené výnosy a vynaložené náklady společnosti. Tento výsledek hospodaření, získaný v konkrétním účetním období, reflektuje činnost společnosti a je sestaven podle zákonem stanovených podmínkách. Výkaz zisku a ztráty úzce souvisí s rozvahou, protože zobrazuje změny ve velikosti jednotlivých složek rozvahy. Čistý výsledek hospodaření, který se uvádí v rozvaze, představuje položku, která zvyšuje nebo snižuje vlastní kapitál společnosti na základě informací poskytnutých ve výkazu zisku a ztráty. Finanční výsledky společnosti jsou také zaznamenány v účetní závěrce, která slouží jako základ pro daňové úřady, a která se zveřejňuje v národním soudním rejstříku. Kromě toho je tato závěrka klíčovým nástrojem pro interní hodnocení společnosti umožňuje provádět detailní analýzy hospodaření za dané období (Szopa, 2022).

3.6.10 Paušální daň

Pravidla pro uplatnění paušální daně jsou stanovena zákonem ze dne 20. listopadu o paušální dani z příjmů z některých příjmů fyzických osob (*Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne*) (dále jen „polský zákon o paušální dani”). Polský zákon o paušální dani upravuje dvě kategorie paušální daně, a to zdanění paušální částkou z evidovaných příjmů a takzvaným daňovým průkazem (Biznes.gov.pl, 2023c).

Paušální částka z evidovaných příjmů

Základem pro zdanění paušální částkou z evidovaných příjmů je příjem dosažený po zohlednění odčitatelných položek, na které má poplatník nárok. Paušální daň může být výhodná pro podnikatele, kteří nemají vysoké výdaje spojené s podnikatelskou činností – v daňovém přiznání neuplatňují daňově uznatelné náklady (Biznes.gov.pl, 2023c).

Dle článku 1 polského zákona o paušální dani mohou využít paušální daň pouze fyzické osoby, které (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b):

- a) provozují nezemědělskou podnikatelskou činnost,

- b) dosahují příjmů z nájemní, podnájemní, pachtovní, podnájemní a jiné smlouvy obdobného charakteru, včetně též nájmu, podnájmu zvláštních oddělení zemědělské výroby a zemědělského podniku nebo jeho součástí pro nezemědělské účely nebo pro provozování zvláštních oddělení zemědělské výroby, s výjimkou majetkových součástí souvisejících s podnikatelskou činností,
- c) jsou duchovními osobami, nebo
- d) dosahující příjmů z prodeje rostlinných a živočišných výrobků zpracovaných jiným než průmyslovým způsobem, s výjimkou zpracovaných rostlinných a živočišných výrobků získaných při provozování zvláštních oddělení zemědělské výroby a výrobků podléhajících spotřební dani podle zvláštních předpisů.

Od roku 2023 jsou příjmy uvedené v předchozím odstavci pod písm. b), tedy příjmy z pronájmu provozovaného mimo podnikatelskou činnost, povinně zdaněny paušální částkou z evidovaných příjmů. Poplatníci zdaňovaní podle pravidel polského zákona o paušální dani nejsou povinni vést účetnictví (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Podmínkou pro použití paušální částky z evidovaných příjmů je dle polského zákona o paušální dani nepřekročení 2 000 000 EUR příjmů z činnosti v předcházejícím zdaňovacím období. Přepočítání na PLN se vypočítá podle průměrného směnného kurzu eura vyhlášeného Polskou národní bankou první pracovní den měsíce října předchozího roku. Pro rok 2023 je tento limit 9 654 000 PLN. Zdanění formou paušální částky z evidovaných příjmů v daném zdaňovacím období mohou zvolit i ti, kteří začínají podnikat. V tomto případě se paušální zdanění uplatňuje od data prvního příjmu. Na druhou stranu zdanění formou paušální částky z evidovaných příjmů nemůže použít poplatník, pokud (Biznes.gov.pl, 2023c):

- platí daň formou daňového průkazu,
- vykonává činnost samostatně nebo ve formě partnerství a dosáhne příjmů z činnosti poskytované bývalému nebo současnému zaměstnavateli, jenž odpovídá činnosti, kterou vykonává ve zdaňovacím období nebo vykonával v předcházejícím zdaňovacím období,
- došlo ke změně z provozování činnosti samostatně na činnost vykonávanou formou společnosti s manželem, nebo z činnosti vykonávané formou partnerství s manželem na činnost vykonávanou samostatně jedním

z manželů nebo každým z manželů – pokud před změnou platili z této činnosti daň z příjmů na základě obecného základu.

Pro volbu zdanění příjmů z evidovaných příjmů za dané zdaňovací období, musí poplatník, dle článku 9 odst. 1 polského zákona o paušální dani, podat písemné prohlášení vedoucímu finančního úřadu, příslušného podle místa bydliště poplatníka, a to do 20. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém dosáhl prvního příjmu ve zdaňovacím období, nebo v případě dosažení příjmů v prosinci, do konce daného zdaňovacího období (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Sazby daně stanovených paušální částkou z evidovaných příjmů závisí na vykonávané podnikatelské činnosti a jsou od 2 % do 17 %. Příloha 3 obsahuje přehled sazeb s příklady jednotlivých druhů podnikatelských činností (Biznes.gov.pl, 2023c).

Pokud poplatník, vykonává činnosti, z nichž příjmy jsou zdaňovány různými sazbami, stanoví se paušální daň z evidovaných tržeb sazbou odpovídající příjmům z jednotlivých druhů činností. V případě manželů, u nichž existuje společné jmění manželů, a kteří dosahují příjmů z uvedených činností společně, se u každého z manželů stanoví úměrně jeho právu na podílu na zisku. Není-li stanoveno jinak, má se za to, že práva na podílu na zisku jsou stejná (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Daňoví poplatníci zdaňováni formou paušální daně z evidovaných příjmů jsou povinni vlastnit a uchovávat doklady o nákupu zboží, vést seznam hmotného a nehmotného majetku a samostatně za každé zdaňovací období evidenci příjmů. Polský zákon o paušální dani také stanovuje místo vedení zmíněné povinné evidence a důkazních prostředků, na jejichž základě jsou prováděny zápisy do evidence, jakož i doklady o nákupu, a to v místě, kde je provozována podnikatelská činnost nebo v účetní kanceláři, která byla pověřena vedením záznamů. Způsob vedení evidence a podrobné podmínky, které by měla evidence splňovat, aby mohla být důkazem v daňovém řízení, a dále způsob dokládání příjmů a splatného paušálu z evidovaných příjmů, stanoví ministr příslušný pro veřejné finance nařízením. Jedná se o Nařízení Ministra Financí ze dne 17. prosince 2021, o vedení evidence příjmů a seznamu hmotného a nehmotného majetku (*Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych*) (Biznes.gov.pl, 2023c).

V případě, že poplatník ztratí nárok na zdanění evidovaných příjmů paušálně z důvodu nesplnění některých z podmínek, je poplatník povinen ode dne, kdy tento nárok

ztratil, vést příslušné účetnictví – pokud není od této povinnosti osvobozen – a platit daň z příjmů podle obecných předpisů (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Dle článku 17 odst. 1 polského zákona o paušální dani, pokud poplatník nevede evidence nebo její vedení je v rozporu s podmínkami, které jsou vyžadovány pro to, aby mohla být považována za důkaz v daňovém řízení, jakož i v zjišťování jiných skutečností stanovených zákonem, správce daně stanoví hodnotu neevidovaných příjmů, a to i formou odhadu, a stanoví z této částky paušální sazbu, která činí pětinasobek sazeb dle Příloha 3. Tato paušální sazba nesmí být vyšší než 75 % neevidovaných příjmů (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Pokud se daňový poplatník rozhodne pro paušální zdanění z evidovaných příjmů, musí si sám určit výši paušální daně a zaplatit ji do 20. dne následujícího měsíce za daný kalendářní měsíc. Poplatník se může rozhodnout, že paušální částku bude platit čtvrtletně, a to za podmínky, že začíná provozovat podnikatelskou činnost zdaněnou paušální částkou z evidovaných příjmů a v předchozím roce v rámci svého podnikání dosažené příjmy nepřesáhly částku 200 000 EUR. Výši paušální daně za kalendářní čtvrtletí je poplatník povinen zaplatit za dané čtvrtletí do 20. dne po jeho skončení, a za poslední čtvrtletí daňového roku do termínu pro podání ročního daňového přiznání (Biznes.gov.pl, 2023c).

Osoby, které se rozhodly zdaňovat svoje příjmy z podnikatelské činnosti formou paušální daně z evidovaných příjmů, musí podat roční daňové přiznání od 15. února do konce dubna následujícího roku, ve kterém uvedou údaje o příjmech, u nichž byla uplatněna paušální forma zdanění. Daňové přiznání podané před 15. únorem je považováno za přiznání podané 15. února. Podle ustanovení článku 21c odst. 1 polského zákona o paušální dani, správce daně k 15. únoru roku následujícího po zdaňovacím období zpřístupní poplatníkovi, prostřednictvím účtu v e-Fiskálním úřadě daňové přiznání, v němž zohlední údaje vedené u vedoucího Národní daňové správy, včetně údajů o paušální částce zaplacené poplatníkem v průběhu zdaňovacího období (Biznes.gov.pl, 2023c).

Daňový průkaz

Paušální daň z příjmů ve formě tzv. daňového průkazu je druhá možnost zdanění, který upravuje polský zákon o paušální dani. Bližší upřesnění činností, které musí poplatník vykonávat, aby mohl tuto formu zdanění využívat, je uvedeno v Příloha 4 (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

V rámci posuzování možnosti použití daňového průkazu se také zkoumá zaměstnanost poplatníka, tj. počet vlastních zaměstnanců. Do tohoto počtu se započítávají

i osoby zaměstnané na základě dohody o provedení práce a rodinní příslušníci, kteří mají trvalé nebo přechodné bydliště jiné než poplatník. Naopak se nezahrnují rodinní příslušníci, kteří sdílejí s poplatníky domácnost, a v případě činnosti vykonávající společníky, pouze rodinní příslušníci jednoho ze společníků (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Podle Czechowicze (2021) daňový průkaz představuje nejjednodušší způsob zdanění příjmů. Každý měsíc poplatník uhradí pevně stanovenou částku daně, která zůstává neměnná, bez ohledu na výši obrátu. Sazby pro daňový průkaz jsou stanoveny jednou ročně a vyhlášeny ministrem financí. Tyto sazby jsou navrženy tak, aby reflektovaly počet zaměstnanců a obvykle i počet obyvatel v lokalitě, kde daný podnikatel vykonává svoji činnost. Z tohoto důvodu je daňový průkaz často preferovanou volbou pro malé podnikatele v menších městech a obcích s počtem obyvatel do 5 000.

Využití zdanění formou daňového průkazu však eliminuje možnost společného zdanění s manželem/manželkou (i u jiných příjmů, které nejsou předmětem daňového průkazu), vypořádat se jako rodič samoživitel a využívat slevy a odpočty, s výjimkou odpočtu pojistného na zdravotním pojištění (Maczalská, 2023).

Další podmínkou použití daňového průkazu stanovenou polským zákonem o paušální dani je, že poplatníci nesmí využívat služeb osob, které u nich nejsou zaměstnány na základě pracovní smlouvy, a služeb jiných firem a podniků, s výjimkou případů, kdy se jedná o specializované služby. Za specializované služby se považují činnosti a práce, které spadají mimo hlavní deklarovaný předmět činnosti a jsou zásadní pro kompletní provedení konkrétního výrobku nebo poskytování dané služby (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Poplatníci, kteří jsou zdaněni formou daňového průkazu, jsou osvobozeni od povinnosti vést účetnictví, podávat daňová přiznání a platit zálohy na daň z příjmů. Nejsou však zproštěni povinnosti na požádání zákazníka vystavovat účtenky a faktury, které jsou uvedeny ve speciálních předpisech, na nichž je uveden prodej výrobku, zboží nebo provedení služby. Kopie těchto účtenek a faktur musí uchovávat po dobu pěti zdaňovacích období, počítaných od konce roku, v němž byla účtenka nebo faktura vystavena (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b).

Poplatníci, kteří podléhají zdanění formou daňového průkazu, mají informační povinnost vůči správci daně o změnách, které nastaly ve vztahu ke skutečnostem uvedených v předložené žádosti o zdanění režimem daňového průkazu, které způsobují ztrátu podmínek pro zdanění formou daňového průkazu, nebo mají vliv na výši splatné daně z příjmů formou

daňového průkazu (např.: změny zaměstnanosti, místa podnikání nebo druhu a rozsahu podnikání) (Biznes.gov.pl, 2022b).

Výše sazby daně z příjmů ve formě daňového průkazu jsou stanoveny Rozhodnutím vedoucího finančního úřadu, které obdrží daňový poplatník každý rok. Přihlíží se mimo jiné k druhu provozované činnosti, počtu zaměstnanců a počtu obyvatel v místě podnikání. Poplatník má povinnost uhradit daň vždy do 7. dne následujícího měsíce, za který daň hradí. V případě prosince se tato platba provádí do 28. prosince daného zdaňovacího období na účet finančního úřadu (Baš, 2023).

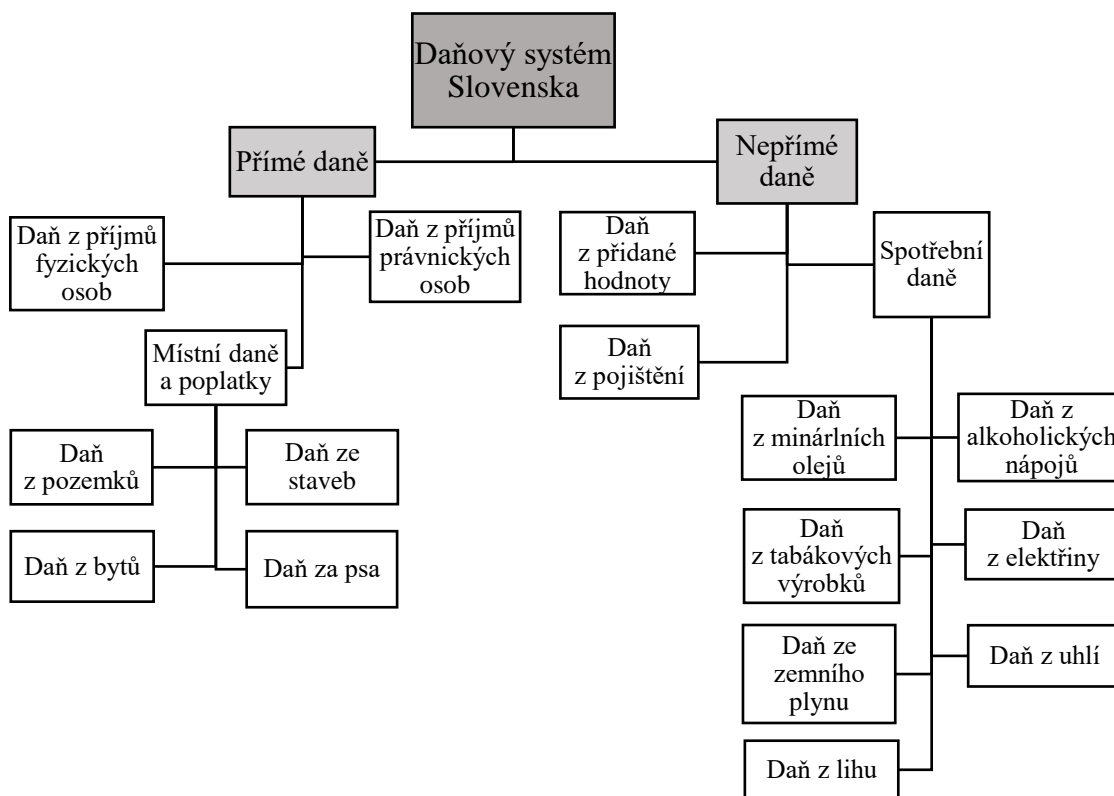
Na základě novelizovaných ustanovení polského zákona o daních z příjmů fyzických osob, souhrnně nazvaných jako Polská dohoda 2.0 (*Polski Ład 2.0*), která vstoupila v platnost 1. července 2023, mají podnikatelé zdaňováni daňovým průkazem nárok na částečný odpočet zaplaceného zdravotního pojištění. Tento odpočet se provádí z daně, a výše tohoto odpočtu odpovídá částce rovnající se 19 % zaplaceného zdravotního pojištění (Maczalská, 2023).

Od roku 2022 byla možnost zdanění formou daňového průkazu velmi omezena. Vstupem polského nařízení v platnost, ji totiž mohou využít pouze poplatníci, kteří tuto formu zdanění využívali k 31. 12. 2021 a nadále ji hodlali využívat. Od 1. 1. 2022 tedy nemohou žádné další osoby vstoupit do tohoto způsobu zdanění. Daňový průkaz jako formu zdanění nemohou využívat ani poplatníci, kteří začali podnikat od začátku roku 2022 a dále (Maczalská, 2023).

3.7 Zdanění podnikajících osob na Slovensku

Daňový systém na Slovensku se podobá tomu v České republice, přičemž je postaven na principu zdanění zisku, majetku a spotřeby. Podobně jako v České republice, i na Slovensku existují přímé a nepřímé daně. Obrázek 5 zobrazuje daňový systém Slovenska.

Obrázek 5 Daňový systém Slovenska

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo financí, 2023)

Legislativně vymezuje daňovou soustavu Slovenska zákon č. 595/2003 o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (*zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov*) (dále jen „slovenský zákon o daních z příjmů“), zákon o dani z přidané hodnoty, šest zákonů o spotřebních daních (každou spotřební daň upravuje samostatný zákon) a zákon o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné odpady. Mezi důležité odvody daňového charakteru se řadí zejména pojistné sociálního pojištění. Významným rysem slovenského zákona o daních z příjmů, je spojení korporátní daně a osobní důchodové daně, kde firemní zisky podléhají úplné dani na úrovni firem a rozdělené zisky již nejsou zvláště zdaněny u firem ani jednotlivých akcionářů (Šíroky, 2018).

3.7.1 Subjekt daně

Subjektem daně z příjmů fyzických osob je daňový poplatník (*daňovník*), který se dále dělí do dvou skupin – daňový poplatník s neomezenou daňovou povinností a daňový poplatník s omezenou daňovou povinností. Poplatníkem s neomezenou daňovou povinností je fyzická osoba, která má na území Slovenska trvalý pobyt, bydliště nebo se zde obvykle

zdržuje. Fyzická osoba má bydliště na území Slovenska v případě, že má možnost ubytování, které neslouží pouze k příležitostnému ubytování s ohledem na jeho ekonomické a osobní vazby, tudíž je zřejmé, že má v úmyslu se v tomto bydlišti trvale zdržovat. Fyzická osoba má obvyklý pobyt na území Slovenska, pokud se zde zdržuje alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to buď nepřetržitě, nebo v několika obdobích, přičemž se do tohoto období započítává každý den, i den zahájení pobytu. Daňovým poplatníkem s omezenou daňovou povinností jsou fyzické osoby, které nesplňují výše uvedené podmínky. Obvykle se jedná o osoby, které pobývají na území Slovenska za účelem studia nebo léčby (Zakonypreludi.sk, 2023).

Mikrodaňovník neboli mikro poplatník je pojem, který zavedla novela slovenského zákona o daních z příjmů z roku 2019. Daňový poplatník je povinně zařazen do tohoto režimu po splnění zákonem stanovených podmínek. Pro tyto subjekty jsou upraveny zvláštní daňové postupy týkající se například daňové uznatelnosti vybraných výdajů. Tyto postupy také zahrnují specifická pravidla pro zařazování odpisů hmotného majetku, opravných položek pro nedobytné pohledávky včetně jejich odpisů do daňových výdajů. Tento režim bylo dle ustanovení zmíněné novely možno poprvé uplatnit od zdaňovacího období začínajícího 1. 1. 2021. Pro účely slovenského zákona o daních z příjmů, může být mikro poplatníkem fyzická osoba, která splňuje podmínku aktivních zdanitelných příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 1 a 2 zákona a zároveň podmínku maximálních příjmů (výnosů) v daném zdaňovacím období ve výši 49 790 EUR (Pukalovič, 2020).

3.7.2 Předmět daně

Zakonypreludi.sk (2023) uvádí, že předmětem daně jsou dle § 3 odst. 1 slovenského zákona o daních z příjmů:

- a) příjmy ze závislé činnosti (§5),
- b) příjmy z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti, pronájmu a užití děl a uměleckých výkonů (§ 6),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§7) a
- d) ostatní příjmy (§8).

Naopak předmět daně nejsou dle § 3 odst. 2 slovenského zákona o daních z příjmů náhrady přijaté příjemcem podle zvláštních předpisů, příjmy plynoucí z darování nebo zdědění nemovitosti, bytu, nebo nebytového prostoru, dále úvěry a půjčky, daň z přidané

hodnoty uplatněná na cenu zboží nebo služby, a příjmy plynoucí z nabytí nových akcií a podílů (Zakonypreludi.sk, 2023).

Předmětem daně poplatníka s neomezenou daňovou povinností jsou příjmy (výnosy) plynoucí ze zdrojů na území Slovenské republiky a ze zdrojů v zahraničí. Naopak předmětem daně poplatníka s omezenou daňovou povinností jsou pouze příjmy (výnosy) plynoucí ze zdrojů na území Slovenské republiky (Finančná správa, 2023a).

3.7.3 Základ daně

Ustanovení slovenského zákona o daních z příjmů definují základ daně jako rozdíl, o který zdanitelné příjmy převyšují daňové výdaje, a to při respektování věcné a časové souvislosti zdanitelných příjmů a daňových výdajů. Daňový výdaj se definuje jako výdaj (náklad), který byl poplatníkem prokazatelně vynaložen na dosažení, zajištění a udržení příjmů podléhajících zdanění. Tento výdaj musí být řádně zaúčtován v účetnictví poplatníka nebo evidován v daňové evidenci. V případě použití majetku, který může mít charakter osobního užívání, a s ním spojených nákladů, je daňový výdaj uznán pouze ve formě paušálních výdajů ve výši 80 % nebo v prokazatelné výši v závislosti na poměru používání tohoto majetku k zajištění zdanitelného příjmu (Zakonypreludi.sk, 2023).

Základem daně je dle § 4 slovenského zákona o daních z příjmů, součet dílčího základu daně z příjmů podle § 5 tohoto zákona, sníženého o nezdánitelné části základu daně a dílčích základů daně z příjmů dle § 6 odst. 3 a 4 zákona a § 8 zákona. Základ daně (dílčí základ daně) zjištěný z příjmů z podnikání, jiné samostatné činnosti, jiné výdělečné činnosti, pronájmu a užití děl, lze snížit o daňovou ztrátu. Daňovou ztrátu lze odečíst nejdéle za pět bezprostředně po sobě jdoucích zdaňovacích období, následující zdaňovacímu období vykázané ztráty. Pokud je daňový poplatník v daném zdaňovacím období v režimu mikro poplatníka, lze daňovou ztrátu uplatnit do výše celého základu daně, v opačném případě pouze do 50 % základu daně poplatníka (Zakonypreludi.sk, 2023).

3.7.4 Nezdánitelná část základu daně

Základ daně (dílčí základ daně) zjištěný z příjmů podle § 5 nebo § 6 odst. 1 a 2 slovenského zákona o daních z příjmů nebo součet dílčích základů daně z těchto příjmů se sníží o nezdánitelné části základu daně. Jedná se o nezdánitelnou část základu daně na poplatníka a nezdánitelnou část základu daně na manžela nebo manželku. Výše prvně zmíněného odpočtu závisí na výši základu daně poplatníka. Druhý zmíněný rovněž na výši

základu daně poplatníka, ale také na vlastním příjmu manžela/manželky a rovněž musí manžel/manželka žít s poplatníkem ve společné domácnosti a splňovat alespoň jednu z následujících podmínek (Jaspis.sk, 2023):

- pečuje o vyživované nezletilé dítě, které žije s poplatníkem ve společné domácnosti do 3 nebo 6 let věku,
- v příslušném zdaňovacím období pobíral peněžitý příspěvek na péči,
- byl zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání, nebo
- je považován za osobu se zdravotním postižením nebo za osobu s těžkým zdravotním postižením.

Podmínky a výše jednotlivých nezdanitelných částí daně zobrazuje Příloha 5 a Příloha 6.

Finanční správa Slovenska (2023b) uvádí, že pro snížení základu daně lze také využít příspěvky na doplňkové důchodové spoření. Odpočet od základu daně je možný pouze z takzvaných aktivních příjmů, tedy z příjmů ze závislé činnosti, podnikání, nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Maximální výše odpočtu je stanovena na 180 EUR za zdaňovací období, přičemž je nutné, aby byly příspěvky prokazatelně zaplacený v rámci daného zdaňovacího roku. Pro uplatnění odpočtu musí poplatník splňovat určitou podmínku, tedy musí mít uzavřenou smlouvu na doplňkové důchodové spoření po datu 31. prosince 2013. V případě, že došlo k předčasnému výběru příspěvků, je poplatník povinen do tří let zvýšit svůj základ daně o částky, které si dříve odečetl od základu daně.

3.7.5 Sazba daně

Sazba daně je dle § 15 slovenského zákona o daních z příjmů pro fyzické osoby závislá na základu daně stanoveného dle § 4 zákona. Pro základ daně z příjmů podle § 5, § 6 odst. 3 a 4 a § 8 zákona činí sazba daně 19 % z té části základu daně, která nepřesáhne 176,8násobek částky platného životního minima včetně (pro rok 2023 částka 41 445,26 EUR), a 25 % z té části základu daně, která přesáhne 176,8násobek platného životního minima. Daň ve výši 15 % se uplatňuje na základ daně z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, snížený o nezdanitelnou část základu daně a daňovou ztrátu v případě, že zdanitelné příjmy poplatníka za 12 předchozích po sobě jdoucích měsíců nepřesahují 49 790 EUR (Finanční správa, 2023c).

3.7.6 Daňový bonus

Finanční správa (2023d) uvádí, že v roce 2023 může poplatník uplatnit daňový bonus na vyživované dítě ve výši 50 EUR měsíčně, pokud vyživované dítě dosáhlo věku 18 let nebo 140 EUR měsíčně, pokud vyživované dítě nedosáhlo věku 18 let. Za vyživované dítě poplatníka jsou považováni jeho vlastní potomci, osvojené děti, děti přijaté do pěstounské péče na základě rozhodnutí příslušných orgánů, a děti druhého manžela, které jsou v péči daného poplatníka. Daňový bonus na vyživované dítě lze uplatnit v kalendářním měsíci, kdy se dítě narodilo, začala jeho soustavná příprava na budoucí povolání, nebo kdy bylo osvojeno nebo přijato do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušných orgánů. Nárok na daňový bonus lze uplatnit maximálně do výše stanoveného procenta ze základu daně (dílčího základu daně) z příjmů podle § 5 nebo z příjmů podle § 6 odst. 1 a 2 slovenského zákona o daních z příjmů, popřípadě jejich úhrnu (viz Tabulka 6).

Tabulka 6 Nárok na daňový bonus na vyživované dítě

Počet vyživovaných dětí	Procentní hranice základu daně (dílčího základu daně)
1	20 %
2	27 %
3	34 %
4	41 %
5	48 %
6 a více	55 %

Zdroj: vlastní zpracování podle (Finanční správa, 2023d)

Daňový poplatník má možnost uplatnit daňový bonus za zaplacené úroky vypočtené z výše úvěru na bydlení poskytnutého na základě jedné smlouvy o úvěru na bydlení, a to až do výše 50 000 EUR na jednu tuzemskou nemovitost určenou k bydlení, jako je byt nebo rodinný dům. Tuto daňovou výhodu může poprvé uplatnit na smlouvu o úvěru uzavřenou po 31. prosinci 2017. Poplatník má nárok na daňový bonus na zaplacené úroky z úvěru, za předpokladu, že ke dni podání žádosti o úvěr na bydlení je starší než 18 let a mladší než 35 let a jeho průměrný měsíční příjem za kalendářní rok předcházejícímu roku, ve kterém byla uzavřena smlouva o úvěru na bydlení, nesmí přesáhnout 1,3násobek průměrné měsíční mzdy zaměstnance v národním hospodářství Slovenské republiky podle údajů Statistického úřadu Slovenské republiky. Průměrný měsíční příjem se vypočítá jako 1/12 součtu zdanitelných příjmů za daný rok. Pokud poplatník v předchozím roce před uzavřením

smlouvy o úvěru splnil podmínku maximálního příjmu, nemusí každoročně sledovat své příjmy. Nárok na daňový bonus zůstane zachován automaticky po dobu 5 let od uzavření hypotečního úvěru. V roce 2023 může daňový poplatník uplatnit daňový bonus za zaplacené úroky v roce 2022 ve výši 50 % částky zaplacených úroků, maximálně však 400 EUR za rok (Finančná správa, 2023e).

3.7.7 Stanovení základu daně z příjmů z podnikání

V souladu s ustanovením § 6 odst. 1 slovenského zákona o daních z příjmů se příjmy z podnikání rozumí (Zakonypreludi.sk, 2023):

- a) příjmy ze zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živností,
- c) příjmy z podnikání vykonávaného podle zvláštních předpisů a neuvedené v písmenech a) a b) (například auditori, daňový poradci, notáři a veterinární lékaři), a
- d) příjmy společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, jsou příjmy stanovené v ustanovení § 6 odst. 2 slovenského zákona o daních z příjmů. Jedná se o příjmy (Zakonypreludi.sk, 2023):

- a) z vytvoření díla a z podání uměleckého výkonu, z vydání, rozmnožování a rozšiřování literárních děl a jiných děl na vlastní náklady a z vytvoření nebo zhotovení jiného předmětu duševního vlastnictví,
- b) z činností, které nejsou živností nebo podnikáním,
- c) znalců a tlumočnicků za činnosti podle zvláštního předpisu,
- d) z činností zprostředkovatelů podle zvláštních předpisů, které nejsou živností,
- e) z činnosti sportovního experta a příjmy činnosti sportovce.

Jak již bylo zmíněno základem daně se rozumí příjmy převyšující daňové výdaje, a to při respektování věcné a časové souvislosti zdanitelných příjmů a daňových výdajů. Podle zákona o daních z příjmů může daňový poplatník oproti příjmům, plynoucím z výše uvedených činností, uplatnit výdaje, které slouží k dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Živnostník si může zvolit jeden z možných způsobů uplatnění výdajů, který je pro něj výhodný, a to (Finančná správa, 2023f):

- paušální výdaje procentem z celkových příjmů,

- skutečné, prokazatelné výdaje na základě daňové evidence, a
- skutečné prokazatelné výdaje na základě vedení jednoduchého nebo podvojného účetnictví.

3.7.8 Daňové výdaje stanovené procentem

Dle slovenské Finanční správy (2023f) mají poplatníci s příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, kteří nejsou plátcí daně z přidané hodnoty nebo jsou plátcí daně z přidané hodnoty jen část zdaňovacího období a rozhodnou se neuplatňovat prokazatelně vynaložené daňové výdaje, možnost uplatnit paušální výdaje stanovené jako procento z jejich příjmů. Plátcem daně z přidané hodnoty se stane povinně každý podnikatel, který dosáhne obratu 49 790 EUR za 12 po sobě jdoucích měsíců. Pro výpočet paušálních výdajů se použije 60 % z celkových příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. V případě zdaňovacího období 2023 je však maximální částka paušálních výdajů omezena na 20 000 EUR. V případě, že poplatník dosahuje příjmy z více druhů příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, může zvolit pouze jeden způsob uplatňování daňových výdajů pro všechny činnosti. Při využití paušálních výdajů, má živnostník povinnost vést záznamy o příjmech v časové posloupnosti a členění potřebném pro zjištění základu daně (díličího základu daně), včetně přijatých dokladů, které splňují náležitosti účetních dokladů. Dále musí vést záznamy o zásobách a pohledávkách. Když živnostník uplatňuje paušální výdaje, zahrnuje tato částka všechny jeho náklady s výjimkou pojistného a příspěvků, které je povinen platit v souvislosti s dosahováním příjmů ze živnosti. Jakákoli tato platba za pojistné a příspěvky, které byly skutečně uhrazeny v souvislosti s dosaženými příjmy ze živnosti, mohou být uplatněny jako výdaje nad rámec paušálních výdajů určených procentem z příjmů.

3.7.9 Daňová evidence

V případě, že poplatník uplatňuje daňové výdaje, které jsou prokazatelně vynaložené na příjmy z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti, pronájmu nebo užití díla a uměleckého výkonu, může v souladu s ustanovením § 6 odst. 11 slovenského zákona o daních z příjmů, vést během celého zdaňovacího období daňovou evidenci. Slovenský zákon o daních z příjmů nepředepisuje formu vedení daňové evidence. Forma vedení evidence je závislá na rozhodnutí poplatníka. Musí však obsahovat údaje o (Zakonypreludi.sk, 2023):

- příjmech v časové posloupnosti a členění potřebném pro zjištění základu daně (díličího základu daně), včetně vystavených dokladů, které splňují náležitosti účetních dokladů,
- daňových výdajích v časové posloupnosti a členění potřebném pro zjištění základu daně (díličího základu daně), včetně přijatých dokladů, které splňují náležitosti účetních dokladů,
- hmotném a nehmotném majetku zahrnutého do obchodního majetku,
- zásobách a pohledávkách, a
- závazcích.

Při uplatňování prokazatelných daňových výdajů v rámci daňové evidence není poplatník účetní jednotkou podle zákona č. 431/2002 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (*zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov*) (dále jen „slovenský zákon o účetnictví“), což znamená, že mu nevznikají povinnosti podle tohoto zákona. Nemá například povinnost sestavovat účetní závěrku nebo účetní výkazy. Pokud se poplatník rozhodne vést daňovou evidenci, vede ji po celé zdaňovací období. To znamená, že není možné, aby poplatník část zdaňovacího období vedl účetnictví, a další část zdaňovacího období daňovou evidenci. Daňového poplatníka, který je plátcem daně z přidané hodnoty, nezbavuje vedení daňové evidence povinnost vést podrobnou evidenci pro účely daně z přidané hodnoty v souladu s ustanovením zákona č. 222/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (*zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, v znení neskorších predpisov*) (Finančná správa, 2023g).

Finanční správa Slovenska (2023f) uvádí, že v daňové evidenci musí být zahrnuty veškeré příjmy, ať už v peněžní či nepeněžní formě, které poplatník získává vykonáváním podnikatelské činnosti nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Důležité je však, že do výpočtu daně jsou započítány pouze tyto příjmy, a nejsou zahrnuty příjmy od daně osvobozeny podle platného zákona nebo mezinárodní dohody. Co se týká výdajů, tak jak již bylo zmíněno, do daňové evidence se zaznamenávají pouze daňové výdaje, které splňují podmínky daňové uznatelnosti vymezené v slovenském zákoně o daních z příjmů.

Poplatník, který pro své příjmy z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti, pronájmu nebo užití díla a uměleckého výkonu uplatňuje prokazatelně vynaložené daňové výdaje a vede daňovou evidenci, tuto skutečnost uvede na příslušném řádku svého daňového přiznání. Zároveň je poplatník povinen v souladu s ustanovením § 6 odst. 12 slovenského zákona o daních z příjmů uchovat daňovou evidenci po celou dobu, dokud nezanikne

finančnímu úřadu právo daň vyměřit nebo doměřit. V případě Slovenska je tato lhůta 5 let, od konce roku, ve kterém vznikla povinnost podat daňové přiznání nebo ve kterém byl poplatník povinen daň odvést bez povinnosti podat daňové přiznání (Zakonypreludi.sk, 2023).

Na Slovensku vychází daňové sankce ze zákona č. 563/2009 Sb., o správě daní (daňový řád) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov*). Správního deliktu se dopustí ten, kdo nesplní některou z povinností nepeněžitě povahy podle slovenského zákona o daních z příjmů, a to v rozmezí od 30 EUR do 3 000 EUR. Tato sankce se vztahuje na nedodržení záznamové nebo jiné evidenční povinnosti podle daňové legislativy (Slov-lex.sk, 2023).

3.7.10 Vedení jednoduchého účetnictví

Vedení jednoduchého účetnictví se primárně řídí ustanovením slovenského zákona o účetnictví. Subsidiárně je způsob vedení jednoduchého účetnictví Opatřením Ministerstva financí Slovenské republiky č. MF/27076/2007-74, ve znění pozdějších předpisů (*Opatrenia Ministestva financií Slovenskej republiky č. MF/27076/2007-74, v znení neskorších predpisov*), které stanovuje postupy účtování pro účetní jednotky účtující právě v soustavě jednoduchého účetnictví. Podnikatel, který vede účetnictví v soustavě jednoduchého účetnictví, se považuje za účetní jednotku. Je určena podnikatelům – fyzickým osobám, kteří při zjišťování základu daně a následně své daňové povinnosti uplatňují skutečně prokázané výdaje a dobrovolně vycházejí z řádně vedeného jednoduchého účetnictví (Finančná správa, 2023f).

V rámci jednoduchého účetnictví podnikatel porovnává své (zdanitelné) příjmy a (daňové) výdaje pro účely zjištění základu daně, což se liší od podvojného účetnictví, kde se sledují náklady a výnosy. Důležité je sledovat datum příjmu nebo výdaje, tedy například vystavená faktura odběrateli za zboží se považuje za příjem až okamžikem její úhrady. Při účtování v soustavě jednoduchého účetnictví je velmi důležitá znalost slovenského zákona o dani z příjmů, zejména to, které příjmy se považují za zdanitelné (tj. vstupují do základu daně) a to, které prokazatelné výdaje se považují za daňové. Pokud poplatník začíná účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví, měl by již při prvním zápisu účetního případu vědět, že má rozdělovat příjmy i výdaje na ty, které základ daně ovlivňují (zdanitelné příjmy, daňové výdaje) a na ty, které základ daně neovlivňují (nedaňové výdaje, nezdanitelné příjmy).

Například při zápisu účetního případu – výdaj na stravné podnikatele, by měl již při zápisu vědět, jaký má nárok na stravné za příslušný den, či při zápisu účetního případu – spotřeba pohonných hmot, vědět, v jaké výši lze uznat do daňových výdajů spotřebu pohonných hmot. Toto umožňuje ihned po zaúčtování účetního případu zjistit, jaký je základ daně podnikatele (Černegová, 2019).

Při vedení jednoduchého účetnictví podnikatel účtuje v těchto knihách (Ministerstvo financí, 2015):

- peněžní deník,
- kniha pohledávek,
- kniha závazků, a
- pomocné knihy (v případě potřeby, např. kniha dlouhodobého majetku, kniha zásob, pokladní kniha).

Pro účely podání daňového přiznání je účetní jednotka povinna ke konci zdaňovacího období sestavit účetní závěrku podle slovenského zákona o účetnictví, a podat ji ve lhůtě pro podání daňového přiznání do registru účetních závěrek. Účetní závěrka není přílohou daňového přiznání. Účetní závěrka v soustavě jednoduchého účetnictví, kromě obecných náležitostí podle § 17 odst. 2 slovenského zákona o účetnictví, obsahuje výkaz o příjmech a výdajích a výkaz o majetku a závazcích. Na konci účetního období rozdíl mezi příjmy a výdaji představuje zisk nebo ztrátu. Pro výpočet daně z příjmů se porovnávají pouze zdanitelné příjmy a daňové výdaje, aby se zjistil základ daně nebo daňová ztráta. Vypočtený základ daně se upraví o tzv. přičitatelné a odečitatelné položky (Finančná správa, 2023f).

3.7.11 Vedení podvojného účetnictví

Poplatník daně, který provozuje podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění, má možnost se rozhodnout pro použití podvojného účetnictví, i když není zapsán v obchodním rejstříku. Podnikatel – fyzická osoba zapsaná v obchodním rejstříku je však vést podvojně účetnictví povinna. Primárně je vedení podvojného účetnictví upraveno v slovenském zákoně o účetnictví a subsidiárně upraveno ustanoveními Opatření Ministerstva financí Slovenské republiky č. 23054/2002-92, ve znění pozdějších předpisů (*Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, v znení neskorších predpisov*), kterým jsou stanoveny detaily týkající se postupů podvojného účetnictví pro podnikatele (Finančná správa, 2023f).

V případě vedení podvojného účetnictví se neevidují pouze příjmy a výdaje, ale také náklady a výnosy. Tyto různé pojmy se používají proto, že v podvojném účetnictví není každý příjem automaticky považován za výnos, a ne každý výdaj za náklad. Hospodářský výsledek se určuje jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Aby se dospělo k daňové povinnosti, upravuje se obvykle účetní zisk nebo ztráta o tzv. přičitatelné a odčitatelné položky, což je opět složitější než v jednoduchém účetnictví. Podvojný účetnictví je výrazně náročnější a přináší vyšší administrativní zátěž než jednoduché účetnictví. Podnikatelé málokdy zvládají zpracovávat tento systém účetnictví sami. Většinou tuto povinnost předávají profesionálním účetním firmám, které jim svěřují vedení účetnictví, nebo svým zaměstnancům specializujícím se na účetnictví (Tatrabanka.sk, 2022).

Účetní závěrka sestavená v podvojném účetnictví je rozsáhlejší a podrobnější než v jednoduchém účetnictví. V soustavě podvojného účetnictví obsahuje kromě obecných náležitostí také rozvahu, výkaz zisku a ztráty a poznámky (Finančná správa, 2023f).

4 Vlastní práce

Pro účely vlastní práce je zapotřebí stanovit kurz české měny vůči měnám jednotlivých zemí. Použitý kurz je vyhlášen Českou národní bankou k 31. 10. 2023, a to konkrétně 1 EUR = 24,56 Kč, 1 PLN = 5,53 Kč a 100 HUF = 6,425 Kč (Česká národní banka, 2023a). Rovněž bude použit kurz Amerického dolaru k 30. 10. 2023, tedy 1 USD = 23,178 Kč (Česká národní banka, 2023b). V rámci vlastní práce budou také pro účely výpočtů daňových povinností využity průměrné mzdy v jednotlivých zemích skupiny V4 na základě dat OECD z roku 2022.

Tabulka 7 Průměrná mzda jednotlivých států V4

Země	Průměrná mzda dle OECD (v USD)	Průměrná hrubá roční mzda v zemích V4 (v USD)	Průměrná hrubá roční mzda v zemích V4 (v Kč)	Průměrná hrubá roční mzda (v měně dané země)
Česká republika	33 476 USD	(33 476 + 28 475 + 36 897 + 26 263) / 4 = 31 278 USD	724 961 Kč	724 961 Kč
Maďarsko	28 475 USD			11 283 440 HUF
Polsko	36 897 USD			131 096 PLN
Slovensko	26 263 USD			29 518 EUR

Zdroj: vlastní zpracování podle (oecd.org, 2023b)

Pro demonstraci dopadu podmínek v jednotlivých státech na různé příjmové skupiny poplatníků budou předpokládáni poplatníci s dvěma příjmovými hladinami. Nižší příjmová hranice bude na úrovni průměrné hrubé roční mzdy v jednotlivých státech uvedené v Tabulka 7. Druhá příjmová hladina bude stanovena ve výši 3násobku průměrné hrubé roční mzdy, viz Tabulka 8.

Tabulka 8 Výchozí podmínky pro demonstrativní poplatníky

Stát	Nižší příjmová hladina	Vyšší příjmová hladina
Česká republika	724 961 Kč	2 174 883 Kč
Maďarsko	11 283 440 HUF	33 850 320 HUF
Polsko	131 096 PLN	393 288 PLN
Slovensko	29 518 EUR	88 554 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

4.1 Identifikace odlišností v jednotlivých zemích

V této části budou porovnány způsoby zdanění podnikajících fyzických osob na základě teoretických poznatků z literární rešerše. Rozdíly jsou zaznamenány prostřednictvím porovnání v tabulkách níže.

4.1.1 Subjekt daně

Tabulka 9 Subjekt daně z příjmů fyzických osob v jednotlivých zemích V4

Země	Subjekt daně	
Česká republika	daňový rezident – bydliště nebo se obvykle zdržují na území České republiky	daňový nerezident – nemají bydliště nebo se nezdržují alespoň 183 dnů v roce
Maďarsko	rezident – maďarský občan, cizí statní příslušník, který má maďarské povolení k pobytu, pobyt alespoň 183 dní v roce	nerezident – všichni ostatní
Polsko	daňový rezident – středisko osobních zájmů na území Polska, pobývání na území Polska více než 183 dní v roce	daňový nerezident – všichni ostatní
Slovensko	daňový poplatník s neomezenou daňovou povinností – trvalý pobyt na Slovensku, bydliště nebo se obvykle zdržuje (183 dní)	daňový poplatník s omezenou daňovou povinností – všichni ostatní

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

Jak ukazuje Tabulka 9, legislativní úprava většiny zkoumaných států rozděluje subjekty daně z příjmů fyzických osob na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Pouze slovenská právní úprava nepoužívá tyto dva termíny, ale pojmy „daňový poplatník s neomezenou daňovou povinností“ a „daňový poplatník s omezenou daňovou povinností“. Princip je však u veškerých států stejný. Klíčovou hranicí mezi těmito dvěma skupinami poplatníků je počet dnů pobytu fyzické osoby na daném území. Ve všech případech se jedná o hranici 183 dní v kalendářním roce. Na toto rozdělení navazuje také určení příjmů jednotlivých poplatníků, na které spadá daňová povinnost. Pro daňové rezidenty (daňové poplatníky s neomezenou daňovou povinností) platí, že se daňová povinnost vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území daného státu, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Na druhou stranu pro daňové nerezidenty (daňové poplatníky s omezenou daňovou povinností) platí omezení pouze na příjmy plynoucí z území daného státu.

4.1.2 Sazba daně

Tabulka 10 Sazby daně z příjmů fyzických osob v zemích V4

Země	Sazby daně			
Česká republika	15 % pro ZD do 1 935 552 Kč		23 % pro ZD nad 1 935 552 Kč	
Maďarsko	15 % pro konsolidovaný ZD		9 % pro příjmy z podnikání	
	pro podnikatele sazba 15 % ze základu daně z dividend			
Polsko	ZD 0 – 30 000 PLN nevzniká daňová povinnost	ZD 30 001 – 120 000 PLN sazba 12 % minus 3 600 PLN (částka snižující daň)	120 001 – 1 000 000 PLN sazba 10 800 PLN + 32 % ze ZD nad 120 000 PLN	nad 1 000 000 PLN platí solidární daň 4 % ze ZD nad 1 000 000 PLN
	pro podnikatele je možná také lineární sazba 19 %			
Slovensko	19 % pro ZD do 41 445,26 EUR		25 % z částky přesahující ZD 41 445,26 EUR	
	15 % pro příjmy z podnikání do 49 790 EUR, pokud je základ daně nad tuto částku, tak 19 % z části základu daně nepřevyšující 41 445,46 EUR a 25 % z části převyšující 41 445,46 EUR			

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

Z Tabulky 10 je zřejmé, že lze vidět různé přístupy ke stanovení sazby daně z příjmů fyzických osob. Většina zemí uplatňuje progresivní zdanění, kde vyšší základ daně (tj. vyšší příjem poplatníka) znamená vyšší sazbu daně.

To, že Maďarsko neuplatňuje na příjmy fyzických osob progresivní zdanění, není jedinou odlišností. Podnikající fyzické osoby podléhající dani z podnikání nejprve zdaňují osobní příjem vyplacený z podnikatelské činnosti sazbou 15 % (součást konsolidovaného základu daně). Z tohoto příjmu musí mimo jiné odvést příspěvek na sociální zabezpečení sazbou daně ve výši minimálně 13 %. Výše takového příjmu závisí rozhodnutí poplatníka. Nejméně však odvádí z částky odpovídající minimální nebo zaručené mzdě, v závislosti na požadované odborné způsobilosti pro výkon dané činnosti. Tento osobní příjem a zaplacený příspěvek snižují základ daně z příjmů z podnikání. Příjmy z podnikání podléhají sazbě daně ve výši 9 %. Maďarští podnikatelé dále podléhají dani z dividend, na který se uplatňuje sazba daně ve výši 15 %. Základem daně je částka základu daně z příjmů z podnikání po odečtení zaplacené daně z příjmů z podnikání. Mohlo by se zdát, že by pro podnikatele bylo

nevyplacení žádného osobního příjmu výhodné. Ovšem tím, že vyplacený osobní příjem snižuje základ daně z příjmů z podnikání, tomu tak není. Tabulka 11 obsahuje výpočet celkové daňové povinnosti v případě nevyplacení osobního příjmu a výpočet v případě vyplacení osobního příjmu ve výši 2 750 000 HUF. Pro ilustraci bude předpokládán maďarský podnikatel, který dosáhl ročního příjmu podléhající dani z podnikání ve výši nižší příjmové hladiny (11 283 400 HUF) a výdajů na dosažení příjmu ve výši 60 % z příjmů.

Tabulka 11 Porovnání vyplacení a nevyplacení osobního příjmu u maďarského podnikatele

	Maďarský podnikatel si nevyplatí osobní příjem	Osobní příjem z podnikání si vyplatí 2 750 000 HUF
Příjmy z podnikání	11 283 400 HUF	11 283 400 HUF
Výdaje na dosažení	6 770 040 HUF	6 770 040 HUF
Základ daně z podnikání dle vzorce (1)	11 283 400 HUF – 6 770 040 HUF – 407 160 HUF = 4 106 200 HUF	11 283 400 HUF – 6 770 040 HUF – 2 750 000 HUF – 407 160 HUF = 1 356 200 HUF
Daň z podnikání dle vzorce (2)	4 106 200 HUF * 9 % = 369 558 HUF	1 356 200 HUF * 9 % = 122 058 HUF
Daň z příjmů fyzických osob (konsolidovaný základ daně)	---	2 750 000 HUF * 15 % = 412 500 HUF
Základ daně z dividend podnikatelů dle vzorce (3)	4 106 200 HUF – 369 558 HUF = 3 736 642 HUF	1 356 200 HUF – 122 058 HUF = 1 234 142 HUF
Daň z dividend podnikatelů dle vzorce (4)	3 736 642 * 15 % = 560 496 HUF	1 234 142 HUF * 0,15 = 185 121 HUF
Celkem daně z příjmů	930 054 HUF	719 679 HUF

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

V České republice existují dvě sazby daně (15 % a 23 %). To, která sazba se uplatní, závisí na výši základu daně. Hranicí pro tyto dvě sazby je pro rok 2023 částka **1 935 552 Kč** (48násobek průměrné mzdy).

Slovensko pro obecný základ daně uplatňuje také dvě sazby daně z příjmů fyzických osob, avšak obě sazby jsou vyšší než v České republice (19 % a 25 %). Navíc se vyšší sazba

daně uplatní už na základ daně nad částku 41 445,26 EUR (**1 017 896 Kč**). Ovšem fyzické osoby dosahující příjmy z podnikání, zdaňují základ daně z tohoto příjmu do výše 49 790 EUR (**1 222 842 Kč**) sazbou daně ve výši 15 %. V případě základu daně převyšující tuto částku, je sazba daně z příjmů fyzických osob 19 % z části základu daně nepřevyšující 41 445,46 EUR (**1 017 896 Kč**) a 25 % z části převyšující tento základ daně.

V Polsku jsou dva druhy sazeb daně z příjmů. Progresivní sazba daně má 3 hranice základu daně podle které se určuje sazba daně. Jedná se o částky 30 000 PLN (**165 900 Kč**), 120 000 PLN (**663 600 Kč**) a 1 000 000 PLN (**5 530 000 Kč**). V případě základu daně pod nejnižší zmíněnou hranicí, nevzniká poplatníkovi daňová povinnost. Celou výslednou daň pokryje částka snižující daň (3 600 PLN). Na základ daně v rozmezí 30 001 až 120 000 PLN poplatníci daně z příjmu fyzických osob v Polsku uplatňují sazbu daně ve výši 12 %. Od výsledné částky odečtou částku snižující daň ve výši 3 600 PLN (**19 908 Kč**). Na základ daně v rozmezí 120 001 PLN až 1 000 000 PLN je sazba daně stanovena ve výši paušální částky 10 800 PLN (**59 724 Kč**), ke které se přičítá 32 % ze základu daně převyšující 120 000 PLN (**663 000 Kč**). Sazba daně ve výši 4 % se v Polsku uplatňuje na základ daně převyšující částku 1 000 000 PLN (**5 530 000 Kč**). Podnikatelé mohou kromě progresivní sazby daně, také využít lineární sazbu daně ve výši 19 %. Kromě toho, že jsou v Polsku dvě sazby daně a u progresivní sazby daně tři hranice základu daně, liší se v porovnání s Českou republikou a Slovenskem v tom, že na poplatníky s nižšími příjmy uplatňuje nejnižší sazbu daně. Tabulka 12 demonstruje výhody a nevýhody použití progresivního zdanění pro podnikatele.

Tabulka 12 Výhody a nevýhody zdanění progresivní daní v Polsku

Výhody	Nevýhody
30 000 PLN (165 900 Kč) – část ZD ze které se neplatí daň z příjmu	po překročení příjmů 120 00 PLN (663 600 Kč) se sazba daně zvyšuje na 32 %
nárok na odečet výdajů na dosažení příjmů	větší administrativní zátěž kvůli povinnosti vedení knihy příjmů a výdajů
možnost využít mnoha daňových úlev	zdravotní odvody ve výši 9 % z příjmů
možnost odpočtu ztrát z předchozích let	nutnost sečíst všechny příjmy z různých zdrojů a uplatnění jednotného limitu 120 000 PLN
možnost společného vypořádání manželů	---

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

V Tabulka 13 je pro demonstraci proveden výpočet daně z příjmů (daně z podnikání a daně z dividend podnikatelů v Maďarsku) fyzických osob poplatníků s předpokládaným základem daně, při nezohlednění dodatečných slev na dani a daňových odpočtů. Pro podmínky v Maďarsku bude předpokládáno vyplacení osobního příjmu podnikatele ve výši roční minimální mzdy. Výpočet bude proveden nejprve u poplatníka s nižší příjmovou hladinou, tedy základem daně (rozdílem mezi příjmy a výdaji) ve výši 724 961 Kč pro poplatníka z České republiky, 11 283 440 HUF pro poplatníka z Maďarska, 131 096 PLN pro poplatníka z Polska a 29 518 EUR pro slovenského poplatníka.

Tabulka 13 Výpočet daně z příjmů podnikatele v jednotlivých státech V4 s předpokládaným základem daně ve výši nižší příjmové hladiny

Stát	Výpočet	Výsledná daňová povinnost
Česká republika	724 900 Kč * 15 % (základ daně se zaokrouhluje na celá sta Kč dolů)	108 735 Kč
Maďarsko	<p><u>daň z podnikání:</u> dle vzorce (1) základ daně z podnikání = 11 283 440 HUF – 3 132 000 HUF – 407 160 HUF = 7 744 280 HUF dle vzorce (2) daň z podnikání = 7 744 280 HUF * 9 % = 696 985 HUF</p>	44 781 Kč
	<p><u>daň z dividend podnikatele:</u> dle vzorce (3) ZD z dividend podnikatelů = 7 744 280 HUF – 696 985 HUF = 7 047 295 HUF dle vzorce (4) daň z dividend podnikatelů = 7 047 295 HUF * 15 % = 1 057 094 HUF</p>	67 918 Kč
	<p><u>daň z příjmů fyzických osob:</u> 3 132 000 HUF * 15 % = 469 800 HUF</p>	30 185 Kč celkem 142 884 Kč

Stát	Výpočet	Výsledná daňová povinnost
Polsko	<u>progresivní daň:</u> 11 096 PLN (131 096 PLN – 120 000 PLN) * 32 % = 3 551 PLN + 10 800 PLN = 14 351 PLN	79 361 Kč
	<u>lineární daň:</u> 131 096 PLN * 19 % = 24 908 PLN	137 741 Kč
Slovensko	29 518 EUR * 15 % = 4 428 EUR	108 752 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Na základě výpočtů provedených v Tabulka 13 jsou vidět rozdíly ve výši výsledné daně u předpokládaného základu daně. Při základu daně (rozdílu příjmů a výdajů) ve výši nižší příjmové hladiny, nejnižší daňová povinnost vyšla u poplatníka, který v Polsku uplatňuje progresivní zdanění. Naopak nejvyšší daňová povinnost u podnikatele z Maďarska a u poplatníka, který uplatňuje lineární daň v Polsku ve výši 19 %. Přestože je sazba daně z příjmů z podnikání v Maďarsku pouze 9 %, vysoká výsledná daňová povinnost je dána hlavně tím, že na podnikatele dopadá kromě daně z podnikání také daň z dividend podnikatelů a také daň z příjmu z konsolidovaného základu daně (dopadající na vyplacený osobní příjem podnikatele). Poplatník z České republiky by při předpokládaném základu daně 724 961 Kč zaplatil méně než poplatník v Maďarsku a Polsku (při lineární sazbě daně), avšak stejně jako poplatník na Slovensku. Dále bude výpočet proveden také u poplatníků s vyšší příjmovou hladinou. Právě Tabulka 14 demonstruje tuto situaci, tedy základ daně (rozdíl mezi příjmy a výdaji) ve výši 2 174 883 Kč pro poplatníka z České republiky, 33 850 320 HUF pro poplatníka z Maďarska, 393 288 PLN pro poplatníka z Polska a 88 554 EUR pro slovenského poplatníka.

Tabulka 14 Výpočet daně z příjmů podnikatele v jednotlivých státech V4 s předpokládaným základem daně ve výši vyšší příjmové hladiny

Stát	Výpočet	Výsledná daňová povinnost
Česká republika	$(1\,935\,552 \text{ Kč} * 15\%) + (239\,248 \text{ Kč} * 23\%)$	345 360 Kč
Maďarsko	<u>daň z podnikání:</u> $(33\,850\,320 \text{ HUF} - 3\,132\,000 \text{ HUF} - 407\,160 \text{ HUF}) * 9\% = 2\,728\,004 \text{ HUF}$	175 274 Kč
	<u>daň z dividend podnikatele:</u> $(30\,311\,160 \text{ HUF} - 2\,728\,004 \text{ HUF}) * 15\% = 4\,137\,473 \text{ HUF}$	265 833 Kč
	<u>daň z příjmu fyzických osob:</u> $3\,132\,000 \text{ HUF} * 15\% = 469\,800 \text{ HUF}$	30 185 Kč celkem 471 292 Kč
Polsko	<u>progresivní zdanění:</u> $273\,288 \text{ PLN} (393\,288 \text{ PLN} - 120\,000 \text{ PLN}) * 32\% = 87\,452 \text{ PLN} + 10\,800 \text{ PLN} = 98\,252 \text{ PLN}$	543 334 Kč
	<u>lineární zdanění:</u> $393\,288 \text{ PLN} * 19\% = 74\,725 \text{ PLN}$	413 229 Kč
Slovensko	$(41\,445,46 \text{ EUR} * 19\%) + (47\,108,54 \text{ EUR} * 25\%) = 19\,652 \text{ EUR}$	482 653 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Naopak při základu daně na úrovni vyšší příjmové hladině dle Tabulka 14 je nejnižší daňová povinnost u poplatníka z České republiky. Hlavním důvodem je to, že vyšší sazba daně se uplatní od relativně vyšší částky základu daně, tudíž dopadá pouze na malou část základu daně. Druhá nejnižší daňová povinnost je u podnikatele uplatňující lineární sazbu daně v Polsku. Nejvíce by na druhou stranu zaplatil polský poplatník uplatňující progresivní

zdanění. V Maďarsku a na Slovensku by podnikatelé s tímto základem daně zaplatili přibližně stejně vysokou daň. Z výše uvedeného vyplývá, že podnikatelé, kteří mají vysoký základ daně, mají nejlepší podmínky v České republice. Výslednou daň však dále ovlivní dodatečné slevy na dani a odpočty daně, které budou zohledněny dále.

4.1.3 Stanovení výdajů

Tabulka 15 Způsoby stanovení výdajů podnikatelů v zemích V4

Země	Způsoby stanovení výdajů podnikatelů	
Česká republika	výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů	paušální výdaje stanovené procentem z příjmů
Maďarsko	výdaj, který skutečně vznikl, je doložen, byl vynaložen za účelem dosažení příjmů nebo je uznán zákonem	paušální výdaje
Polsko	výdaj vynaložený za účelem dosažení, udržení a zajištění příjmů	---
Slovensko	výdaje, které slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmů	paušální výdaje stanovené procentem

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Pro podnikatele je určení daňových výdajů důležité pro určení své daňové povinnosti. Tabulka 15 ukazuje, že ve všech zemích V4 je podmínkou uplatnění daňových výdajů souvislosti s dosaženými příjmy. Jinými slovy, že daňové výdaje jsou takové, které slouží k zajištění, udržení a zajištění zdanitelných příjmů. Legislativní úpravy ve všech státech vymezují daňové výdaje. Zákon o daních z příjmů ČR v ustanovení § 24 odst. 2 obsahuje demonstrativní výčet výdajů, které jsou považovány za vynaložené na dosažení, udržení a zajištění příjmů. Zákon o daních z příjmů ČR obsahuje i negativní vymezení výdajů vynaložených k dosažení, zajištění a udržení příjmů, kdy v ustanovení § 25 jsou uvedené výdaje, které nelze pro daňové účely uznat. Maďarský zákon o daních z příjmů rovněž obsahuje výčet výdajů podnikatele, které jsou vynaložené na dosažení příjmů a uznatelné z daňového pohledu, a to v přílohách 4 a 11. Hlavní podmínkou pro uplatnění výdajů v Polsku je také souvislost těchto výdajů se zdanitelnými příjmy. Odečitatelné výdaje jsou takové, které jsou vynaloženy na dosažení, udržení a zajištění příjmů. Demonstrativní

výčet těchto výdajů je uveden v článku 22 polského zákona o daních z příjmů. Tento zákon obsahuje i výčet výdajů, které nejsou považovány za odečitatelné, a to v článku 23. Slovenská právní úprava také říká, že poplatník může proti svým příjmům uplatnit výdaje, které slouží k dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Daňové výdaje jsou upraveny v § 19 slovenského zákona o daních z příjmů. Tento zákon obsahuje také výčet výdajů, které nejsou daňovými výdaji, a to v § 21. Z výše uvedeného vyplývá, že všechny právní úpravy jednotlivých zemí V4 upravují to, co se považuje za daňově uznatelný výdaj. Některé státy tyto výdaje upravují podrobněji, některé méně. Rovněž jsou ustanoveními jednotlivých zákonů negativně vymezeny daňově neuznatelné výdaje.

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob mohou v České republice, Maďarsku a na Slovensku využít ještě jedné možnosti, jak stanovit výdaje. Jak je zřejmé z Tabulka 15, jedná se o paušální výdaje. Přestože se terminologie jednotlivých států mírně liší, princip stanovení výdajů je stejný. Princip je takový, že výše výdajů se stanoví procentem z dosažených příjmů. To, co se v jednotlivých státech liší, je výše procenta z příjmů, kterou si mohou poplatníci odečíst jako výdaj. Výše procenta je obvykle závislá na předmětu činnosti, kterou podnikatel vykonává nebo výši příjmu, který dosahuje.

V České republice jsou pro podnikající fyzické osoby 3 sazby procentních výdajů, které závisí způsobu provozování živnosti a předmětu podnikatelské činnosti. Jedná se o sazby 40, 60 nebo 80 procent z příjmů, které lze odečíst od dosaženého podnikatelského příjmu. Maximální částka, která lze od podnikatelského příjmu je 800 000 Kč pro sazbu 40 % z příjmů, částka 1 200 000 Kč pro sazbu 60 % z příjmů a částka 1 600 000 Kč pro sazbu 80 % z příjmů. Z tohoto je zřejmé, že maximální výše příjmu, ze kterého se odečítají maximální paušální výdaje, je příjem ve výši 2 000 000 Kč.

Naopak v Maďarsku je stanovena maximální hranice dosažených příjmů, při které lze uplatnit paušální výdaje. V případě příjmu z činnosti podnikatele je maximální hranice příjmu stanovena ve výši 27 840 000 HUF (**1 788 720 Kč**) a 139 200 000 HUF (**8 943 600 Kč**) pro podnikatele provozující maloobchodní činnost. Sazby procentních výdajů jsou 40 %, 80 % a 90 % z dosažených příjmů, opět v závislosti na předmětu podnikatelské činnosti. Navíc je v Maďarsku příjem osvobozen od daně do poloviny roční minimální mzdy, tj. pro rok 2023 částka 1 392 000 HUF (**89 436 Kč**). Pro sazbu výdajů ve výši 40 % z příjmů je osvobozen příjem do výše 2 320 000 HUF (**149 060 Kč**), pro sazbu výdajů 80 % z příjmů příjem do výše 6 960 000 HUF (447 180 Kč) a pro sazbu výdajů 90 % z příjmů, jsou osvobozeny od daně příjmy do výše 13 920 000 HUF (**894 360 Kč**).

Paušální výdaje na Slovensku může uplatnit poplatník, který není plátcem DPH nebo je plátcem DPH pouze po část zdaňovacího období. Podnikatel si může uplatnit paušální výdaje bez ohledu na předmět činnosti v částce 60 % z úhrnu příjmů z podnikatelské činnosti, a to maximálně do částky 20 000 EUR (**491 200 Kč**).

Tabulka 16 Podmínky, výše a omezení použití paušálních výdajů v jednotlivých zemích V4

Stát	Podmínky pro uplatnění	Výše paušálních výdajů	Omezení
Česká republika	---	40 % příjmů 60 % příjmů 80 % příjmů	max. 800 000 Kč max. 1 200 000 Kč max. 1 600 000 Kč
Maďarsko	příjem z podnikatelské činnosti max. 27 840 000 HUF (1 788 720 Kč) příjem z maloobchodní podnikatelské činnosti max. 139 200 000 HUF (8 943 600 Kč)	40 % příjmů 80 % příjmů 90 % příjmů	---
Polsko	---	---	---
Slovensko	poplatník není plátcem DPH (obrat za 12 měsíců větší než 49 790 EUR (1 222 842 Kč)) nebo je plátcem DPH pouze po část zdaňovacího období	60 % příjmů	max. 20 000 EUR (491 200 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Při pohledu na Tabulka 16 je možné identifikovat rozdíly v podmínkách, výši a omezení využití paušálních výdajů v jednotlivých zemích V4. Pro ilustraci rozdílů v uplatňování paušálních výdajů bude opět proveden výpočet na demonstrativních poplatnících s příjmy z podnikání ve výši dvou předpokládaných příjmových hladin. Pro určení paušálních výdajů bude u poplatníka s nižší příjmovou hladinou předpokládán předmět podnikatelské činnosti maloobchod.

Tabulka 17 Výpočet paušálních výdajů, základu daně a daňové povinnosti v jednotlivých státech V4 s předpokládanými příjmy v nižší příjmové hladině

Stát	Splněna podmínka	Příjmy	Paušální výdaje	Základ daně (rozdíl mezi příjmy a výdaji)	Daň z příjmu
Česká republika	ANO	724 961 Kč	434 977 Kč (60 %)	289 984 Kč	43 485 Kč
Maďarsko	ANO	11 283 440 HUF	10 155 096 HUF (90 %) (652 465 Kč)	1 128 344 HUF	0 HUF
Polsko	---	---	---	---	---
Slovensko	ANO	29 518 EUR	17 711 EUR (60 %) (434 982 Kč)	11 807 EUR (289 980 Kč)	1 771 EUR (43 496 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Tabulka 17 ukazuje, jak se daňové podmínky a výsledný základ daně liší mezi jednotlivými zeměmi. Na základě předpokládané výše dosaženého příjmu a předpokládaného předmětu činnosti by demonstrativní poplatník splnil podmínky pro uplatnění paušálních výdajů ve všech státech. Nejvyšší paušální výdaje by si uplatnil podnikatel v Maďarsku, který by při předpokládané činnosti uplatnil výdaje ve výši 90 % z příjmů. Navíc má maďarský podnikatel příjem do výše 13,92 mil. HUF osvobozen od daně, tedy výsledná daňová povinnost by byla nulová. Shodné procento příjmů si poté uplatní podnikatel v České republice a na Slovensku, díky čemuž vychází daňová povinnost oběma poplatníkům přibližně stejná. Pro výpočet paušálních výdajů, základu daně a daňové povinnosti poplatníků ve vyšší příjmové hladině, bude předpokládán předmět podnikatelské činnosti zednictví (stavební činnost).

Tabulka 18 Výpočet paušálních výdajů, základu daně a daňové povinnosti v jednotlivých státech V4 s předpokládanými příjmy ve výši vyšší příjmové hladiny

Stát	Splněna podmínka	Příjmy	Paušální výdaje	Základ daně	Daň z příjmu
Česká republika	ANO	2 174 883 Kč	1 600 000 Kč (80 %)	574 800 Kč	86 220 Kč
Maďarsko	NE	---	---	---	---
Polsko	---	---	---	---	---
Slovensko	ANO, pokud by se stal plátcem DPH v průběhu roku	88 554 EUR	20 000 EUR (60 %) (491 200 Kč)	68 554 EUR (1 683 686 Kč)	14 652 EUR (359 853 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Na základě Tabulka 18 lze konstatovat, že by s příjmy z podnikání ve výši vyšší příjmové hladině a s předpokládaným předmětem činnosti splnil podmínky pro uplatnění paušálních výdajů pouze poplatník z České republiky a poplatník ze Slovenska. Maďarský podnikatel by s příjmy z podnikání ve výši 33 850 320 HUF nemohl uplatnit paušální výdaje, protože překračuje maximální hranici příjmů, při kterém lze paušální výdaje použít (27 840 000 HUF). Pro předpokládaný obor činnosti se procento paušálních výdajů mezi oběma státy liší. Vyšší paušální výdaje (80 % z příjmů) by uplatnil poplatník v České republice. Naopak na Slovensku pouze ve výši maximální částky paušálních výdajů 20 000 EUR, protože částka dle sazby 60 % z příjmů přesahuje stanovený limit, právě 20 000 EUR paušálních výdajů. A to dále za předpokladu, že se poplatník s těmito příjmy stane plátcem daně z přidané hodnoty v průběhu zdaňovacího období a není již plátcem daně z přidané hodnoty z předchozího zdaňovacího období. Z pohledu výsledného základu daně a výsledné daně z příjmu by tedy v tomto případě dopadl nejlépe poplatník daně z příjmů fyzických osob z České republiky.

Obecně lze ale uvést, že Maďarsko a Slovensko mají podmínkou maximálních ročních příjmů přísněji stanovená pravidla pro uplatnění paušálních výdajů narozdíl od České republiky, která nemá žádnou maximální hranici příjmů, při které lze paušální výdaje

použit. Co se týká procent z dosažených příjmů, které lze uplatnit jako paušální výdaj, tak je ve všech státech jejich výše podobná (40 % až 90 %).

4.1.4 Evidence pro účely daně z příjmů fyzických osob

V České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku existují různé způsoby vedení evidence příjmů a výdajů pro podnikatele, resp. pro účely daně z příjmů fyzických osob. Přehled dle jednotlivých států je uveden v Tabulka 19.

Tabulka 19 Způsoby vedení evidence příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů fyzických osob

Stát	Formy evidence			
	evidence příjmů a výdajů		evidence výnosů a nákladů	
Česká republika	daňová evidence	---	podvojně účetnictví	
Maďarsko	základní evidence	podrobná evidence	---	---
Polsko	kniha daňových příjmů a výdajů	---	účetnictví	
Slovensko	daňová evidence	---	jednoduché účetnictví	podvojně účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

V České republice je základní záznam pro daňové účely nazýván daňová evidence. Je určen subjekty, které nejsou považovány za účetní jednotky. Tato evidence zachycuje peněžních toky spojené s podnikáním, hodnotu majetku a dluhů podnikatele. Forma vedení daňové evidence není zákonem o daních z příjmů v ČR přesně stanovena, ale subjekty jsou povinny uchovávat tuto evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně. Druhou možností, jak evidovat příjmy a výdaje, resp. v dané evidenci výnosy a náklady, pro účely daně z příjmů fyzických osob, je v ČR vedení podvojněho účetnictví. Fyzické osoby, které jsou považovány za účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví. Podnikatel se účetní jednotkou, pokud za má obrat za 12 po sobě jdoucích měsíců obrat větší než 25 milionů Kč. Podnikatel, který se dobrovolně rozhodl vést účetnictví, činí tak vždy od počátku účetního období, které je většinou kalendářní rok. Má ovšem povinnost vést podvojně účetnictví nejméně v pěti po sobě jdoucích účetních obdobích. Účetnictví je vedeno systematicky a obsahuje záznamy o výnosech a nákladech. Základem pro výpočet daně z příjmů, je rozdíl mezi výnosy a náklady – výsledek hospodaření, který může být buď kladný (zisk) nebo záporný (ztráta).

V Maďarsku jsou soukromí podnikatelé povinni vést základní záznamy o všech hospodářských událostech, které vedou k peněžním příjmům nebo výdajům. Tyto záznamy musí být vedeny chronologicky a obsahovat všechny relevantní údaje pro správné plnění daňových povinností. Existují dvě kategorie daňové evidence: základní a podrobná. Základní evidence zahrnuje peněžní deník, pokladní knihu, evidence příjmů a evidence tržeb a dokladů. Podrobná evidence zahrnuje například evidence pohledávek za zákazníky, evidence závazků vůči dodavatelům, evidence hmotného a nehmotného majetku, evidence investičních nákladů, evidenci subdodávek a evidence používání vozidel. Doklady a záznamy musí být uchovávány až do doby, než zanikne právo na vyměření daně. Vedení účetnictví v Maďarsku nespadá na jednotlivé podnikatele.

V Polsku, stejně jako v České republice, mohou podnikatelé vést dvě evidence pro účely daně z příjmů. Knihu daňových příjmů a výdajů, pokud splňují určité podmínky, jako je zdanění příjmů podle progresivní nebo lineární sazby daně a nepřekročení určitého obrátu. Tato kniha, kterou lze vést v papírové nebo elektronické podobě, obsahuje záznamy o příjmech a výdajích a slouží jako základ pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. Kniha musí být vedena systematicky a chronologicky a musí obsahovat všechny relevantní údaje pro správné plnění daňové povinnosti. Vzor knihy je stanoven vyhláškou. V případě vadných nebo nespolehlivých záznamů jsou stanoveny sankce. Kromě knihy daňových příjmů a výdajů musí podnikatelé vést také další evidence, jako je evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, evidence tržeb a evidence ujetých kilometrů vozidla. Všechny tyto dokumenty musí být uchovávány po dobu pěti let od konce zdaňovacího období, za které se tato evidence vede. Vedení účetnictví pro podnikatele je komplexnější forma evidence. Tuto povinnost mají obchodní společnosti a fyzické osoby s čistými příjmy přesahujícími 2 miliony EUR (**49 120 000 Kč**) za předchozí účetní období. Fyzické osoby mohou také dobrovolně vést úplné účetnictví, pokud jejich příjmy za předchozí rok byly nižší než právě zmiňované 2 miliony EUR. Účetnictví zaznamenává všechny hospodářské operace a poskytuje komplexní pohled na finanční tok společnosti. Finanční situace společnosti je zachycena ve výkazu zisku a ztráty, který prezentuje dosažené výnosy a vynaložené náklady. Výsledky společnosti jsou také zaznamenány v účetní závěrce, která slouží jako základ pro daňové úřady a pro zveřejnění v národním soudním rejstříku. Tato závěrka je také klíčovým nástrojem pro interní hodnocení společnosti.

Na Slovensku mohou poplatníci, kteří uplatňují daňové výdaje prokazatelně vynaložené na příjmy z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti, pronájmu nebo užití

díla a uměleckého výkonu, vést během celého zdaňovacího období daňovou evidenci. Forma této evidence není předepsána a závisí na rozhodnutí poplatníka. Evidence musí obsahovat informace o příjmech, daňových výdajích, obchodním majetku, zásobách, pohledávkách a závazcích. Poplatník není povinen sestavovat účetní závěrku nebo účetní výkazy podle slovenského zákona o účetnictví. Pokud se rozhodne vést daňovou evidenci, musí ji udržovat po celé zdaňovací období. Zahrnuté jsou veškeré příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Při výpočtu daně jsou započítány pouze příjmy, které nejsou osvobozeny od daně. Daňové výdaje jsou zaznamenávány pouze v případě, že splňují podmínky daňové uznatelnosti podle slovenského zákona o daních z příjmů. Poplatník je také povinen uchovávat daňovou evidenci po celou dobu možného vyměření nebo doměření daně finančním úřadem. Naopak na Slovensku existují dva způsoby vedení účetnictví: jednoduché a podvojně účetnictví. Jednoduché účetnictví je určeno pro podnikatele – fyzické osoby, kteří uplatňují skutečně prokázané výdaje a dobrovolně vycházejí z řádně vedeného jednoduchého účetnictví. Tato soustava účetnictví se zaměřuje na porovnání (zdanitelných) příjmů a (daňových) výdajů pro účely zjištění základu daně. Podvojně účetnictví je možností pro podnikatele provozující činnost na základě živnostenského oprávnění, ale je povinné pro podnikatele – fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku. Tento systém účetnictví je složitější než jednoduché účetnictví, protože neviduje pouze příjmy a výdaje, ale také náklady a výnosy. Oba druhy vedení účetnictví jsou upraveny primárně slovenským zákonem o účetnictví a subsidiárně Opatřeními Ministerstva financí, které se týkají jednotlivých druhů účetnictví a které podrobněji upravují detaily týkající se postupů. Oba systémy mají své výhody a nevýhody. Jednoduché účetnictví je méně náročné na administrativu, ale může být méně přesné v určitých situacích. Na druhou stranu, podvojně účetnictví poskytuje podrobnější a přesnější přehled o finanční situaci podniku, ale je náročnější na administrativu a často vyžaduje odborné znalosti nebo pomoc odborníků. Volba mezi těmito dvěma systémy závisí na konkrétních potřebách a schopnostech podnikatele.

Tabulka 20 Podmínky evidencí příjmů a výdajů v jednotlivých státech V4

Aspekt/Stát	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Komu určeno	subjektům, které nejsou považovány za účetní jednotky	soukromí podnikatelé	podnikatelé	podnikatelé
Omezení	obrat za rok nižší než 25 mil. Kč	---	čisté příjmy v předchozím roce nižší než 2 mil. EUR (49 120 000 Kč)	---
Obsah evidence	příjmy, výdaje, majetek, dluhy	chronologická evidence peněžních toků	skutečné tržby, výdaje související s podnikáním	příjmy, výdaje, majetek, zásoby, pohledávky, závazky
Forma vedení	neurčena	dle přílohy 5 maďarského zákona o dani z příjmů	dle přílohy č. 1 k Vyhlášce ministra financí ze dne 23. prosince 2019	neurčena
Uchovávání evidence	za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně (obecně 3 roky)	po dobu, dokud nezanikne právo na vyměření daně (obecně 5 let)	po dobu 5 let od konce zdaňovacího období	po dobu, dokud nezanikne právo na vyměření daně (obecně 5 let)
Sankce za nevedení nebo nespolehlivé záznamy	až do výše 500 000 Kč	až do výše 200 000 HUF (12 850 Kč)	až do výše 28 800 PLN (159 164 Kč)	až do výše 3 000 EUR (73 680 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Srovnávací Tabulka 20 shrnuje klíčové informace o způsobech vedení evidence příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů fyzických osob v České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku. Zohledňuje různé aspekty, jako jsou určení, omezení, obsah a forma

vedení evidence a také dobu uchování evidence. Celkově lze konstatovat, že každý ze zkoumaných států má svůj unikátní přístup k vedení evidence, s důrazem na specifika dané legislativy a potřeby podnikatelů. Rozdíly lze identifikovat hlavně v omezení pro vedení evidencí příjmů a výdajů. Pro podnikatele z České republiky platí omezení maximálního obrátu ve výši **25 000 000 Kč** za 12 po sobě jdoucích měsíců, protože po překročení této hranice jsou účetními jednotkami a musí povinně vést podvojný účetnictví. V Polsku je hranice maximálních příjmů, při kterých lze vést knihu daňových výdajů a příjmů, nastavena výše než v ČR. Konkrétně se jedná o částku čistých příjmů v předchozím roce maximálně ve výši 2 mil. EUR (**49 120 000 Kč**). Ostatní státy nemají žádné omezení využití příslušných evidencí. Obsahem jednotlivých evidencí jsou vždy veškeré příjmy (tržby) a výdaje a také v České republice a na Slovensku záznamy o majetku a dlužích. Na Slovensku je dále povinnou součástí evidence pohledávek a zásob. Obecně lze říci, že tyto evidence zkoumají pouze peněžní tok podnikajících fyzických osob. Co se týká formy vedení daných evidencí tak požadavky na evidenci jsou v Maďarsku blíže specifikovány v příloze k maďarskému zákonu o dani z příjmů. V Polsku je kromě způsobu a formy vedení evidence v příloze č. 1 k Vyhláše ministra financí ze dne 23. prosince 2019 o vedení knihy daňových výdajů a příjmů, také vzor této evidence. Na Slovensku a v Česku je forma a způsob vedení evidencí ponechána na poplatníkovi. Co se týká uchování evidencí, tak nejkratší dobu je musí uchovat podnikatelé z České republiky (3 roky), a o něco déle (5 let) pak podnikatelé z ostatních států. Sankce za nevedení těchto evidencí se mezi státy liší. Nejvyšší sankce stanovená zákonem je v České republice, jedná se o částku až 500 000 Kč, jde však o maximální hranici, tudíž ve skutečnosti půjde o částku výrazně nižší.

Tabulka 21 Podmínky vedení účetnictví v jednotlivých státech V4

Aspekt/Stát	Česká republika	Polsko	Slovensko
Určeno	účetním jednotkám dle českého zákona o účetnictví	obchodním společnostem a fyzickým osobám s danými příjmy	účetním jednotkám dle slovenského zákona o účetnictví
Kritéria pro povinnost	obrat vyšší než 25 mil. Kč za 12 měsíců	čisté příjmy za rok přesahující 2 mil. EUR (49 120 000 Kč)	---
Dobrovolné vedení	ano	ano	ano
Účetní období	kalendářní rok nebo hospodářský rok	kalendářní rok	kalendářní rok
Typy účetnictví	podvojně účetnictví	úplně účetnictví	jednoduché nebo podvojně účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Zatímco Česká republika a Polsko zakládají povinnost vedení účetnictví s jasně definovanými kritérii, založenými převážně na obratu nebo výši příjmů, Slovensko poskytuje možnost výběru mezi jednoduchým a podvojným účetnictvím, což přináší větší flexibilitu pro podnikatele. Obecně lze ale konstatovat, že vedení účetnictví přináší vyšší administrativní zátěž pro podnikatele. Naproti tomu může přinést užitečné informace o stavu hospodaření podnikatele v rámci své činnosti.

4.1.5 Další formy zdanění

V současném dynamickém ekonomickém prostředí se státy snaží nalézt efektivní způsoby, jak zjednodušit stanovení daňové povinnosti pro podnikatele a samostatně výdělečně činné osoby. Tato snaha je motivována snahou podpořit podnikání, snížit administrativní zátěž a zároveň zajistit spravedlivé a efektivní zdanění. Tato kapitola se zaměří na identifikaci klíčových odlišností mezi dalšími možnými způsoby zdanění v jednotlivých zemích.

Analýza se bude věnovat paušální dani v České republice, nově zavedenému systému položkové daně pro malé daňové subjekty v Maďarsku a specifickým formám zdanění v Polsku, jako jsou paušální daň z evidovaných příjmů a daňový průkaz. Každý z těchto režimů představuje unikátní kombinaci pravidel, sazeb a administrativních požadavků, které

reflektují individuální daňové politiky a ekonomické strategie jednotlivých států. Slovensko jako jediný stát neumožňuje žádnou další formu zdanění.

Prostřednictvím komparace budou identifikovány klíčové odlišnosti a podobnosti, které mohou napomoci k lepšímu porozumění vlivu daňových režimů na podnikatelské prostředí v regionu V4.

Tabulka 22 Další způsoby zdanění v jednotlivých státech V4

Kritéria / Země	Česká republika (Paušální daň)	Maďarsko (Položková daň pro malé daňové subjekty)	Polsko (Paušální daň z evidovaných příjmů)	Polsko (Daňový průkaz)
Limit příjmů	max. příjmy ve výši 2 000 000 Kč	pro příjmy do 18 milionů HUF (1 156 500 Kč) za rok	max. příjmy 2 miliony EUR (49 120 000 Kč) (přepočten na PLN)	není stanoven
Specifické podmínky	nejsou stanoveny	hlavní činnost jako živnostník; příjmy pouze od soukromých osob	Omezení dosahování příjmů od současného nebo bývalého zaměstnavatele	omezení využívání služeb třetích osob (mimo zaměstnance)
Sazba daně / Paušální platba	různé sazby dle pásem	50 tisíc HUF měsíčně (3 213 Kč) + 40 % z částky nad 18 mil. HUF	od 2 % do 17 % v závislosti na činnosti	pevně stanovená měsíční platba
Administrativní zjednodušení	žádné podávání daňového přiznání, jednoduchá evidence	jednoduché plnění povinností, měsíční platba	nevyžaduje detailní účetnictví, ale roční přiznání	osvobození od povinnosti vést účetnictví
Povinnosti a omezení	povinnost vést záznamy o příjmech	evidenční povinnosti, omezení na určité činnosti	evidence tržeb, seznam majetku, příjmy z činností	vystavování účtenek/faktur, evidenční povinnosti
Změna režimu / odchod	vyhodnocení po skončení zdaňovacího období	možnost změny během roku	volba zdanění při zahájení činnosti nebo změna během roku	v současné době již nemohou poplatníci vstoupit

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Jak již bylo zmíněno výše, hlavním cílem těchto forem zdanění by mělo být snížení administrativní zátěže pro podnikatele. Paušální daň v České republice přináší zjednodušení podnikatelům v plnění svých daňových povinností v tom, že jednou částkou měsíčně zaplatí, jak daň z příjmů, tak i pojistné na důchodovém pojištění a veřejném zdravotním pojištění. Zároveň musí evidovat pouze své dosažené příjmy, aby mohli určit do jakého pásma spadají a podle toho jaké mají platit měsíční zálohy paušální daně. Pro vstoupení do paušálního

režimu musí poplatník splnit několik podmínek. Musí se jednat o osobu samostatně výdělečně činnou podle zvláštních předpisů, nesmí se jednat o plátce daně z přidané hodnoty, nesmí být společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a nesmí být dlužníkem vůči němž bylo zahájeno insolvenční řízení. Zároveň musí správci daně podat oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém si zvolí pásmo. Toto oznámení musí zpravidla učinit na začátku zdaňovacího období. V průběhu zdaňovacího období do tohoto režimu vstoupit nelze. Poplatník, který teprve zahajuje podnikatelskou činnost v průběhu roku, může vstoupit podáním oznámení o vstupu do dne zahájení této činnosti. Podnikatel, který usiluje o paušální zdanění nesmí k prvnímu dni zdaňovacího období vykonávat činnost, ze které mu plynou příjmy ze závislé činnosti. Maximální příjmy, které může poplatník v rámci podnikání dosáhnout, aby mohl vstoupit do paušálního režimu, jsou 2 000 000 Kč. Paušální režim má tři pásma závislé na výši ročního příjmu a předmětu činnosti podnikatele. Daň z příjmů fyzických osob je měsíčně ve výši 100 Kč (z celkové částky 6 208 Kč), 4 963 Kč (z celkové částky 16 000 Kč) nebo 9 320 Kč (26 000 Kč). Zároveň je administrativní zátěž snížena tím, že poplatník platící paušální daň, nemusí za určitých okolností podávat po konci zdaňovacího období daňové přiznání. Podnikatel musí měsíčně platit zálohy paušální dani pro zvolené pásmo. Pro ilustraci je proveden v Tabulka 23 výpočet daně z příjmů fyzických osob poplatníka v paušálním režimu a také poplatníka uplatňující paušální výdaje procentem z příjmů. Opět u demonstrativního podnikatele z České republiky budou předpokládány dosažené příjmy ve dvou příjmových hladinách, tedy ročních příjmů ve výši 724 961 Kč, resp. 2 174 883 Kč. Předpokladem bude také podnikání na základě živnostenského oprávnění.

Tabulka 23 Výpočet daně z příjmů v ČR – porovnání paušální daně a využití výdajů procentem z příjmů

Paušální daň			
Příjmy	Pásmo	Paušální daň	Daň z příjmů
724 961 Kč	1. pásmo	74 496 Kč	1 200 Kč
2 174 883 Kč	---	---	---
Výdaje procentem z příjmů			
Příjmy	Sazba paušálních výdajů	Základ daně	Daň z příjmů
724 961 Kč	60 %	289 900 Kč	43 485 Kč
2 174 883 Kč	60 %	1 200 000 Kč	146 220 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Na základě výsledků uvedených v Tabulka 23 může být konstatováno, že paušální režim by mohl využít pouze podnikatel s nižší příjmovou hladinou. Druhý z podnikatelů nemůže být v paušálním režimu, kvůli tomu, že jeho příjmy překročili maximální hranici příjmů pro uplatnění tohoto režimu (2 000 000 Kč). Obecně by se mohlo zdát, že využití paušální daně by se vyplatilo u většiny poplatníků, kteří splňují podmínku maximálních příjmů. Je však důležité upozornit na největší nevýhodu, kterou přináší využití paušální daně v České republice. V případě, že poplatník vstoupí do paušálního režimu, nemůže uplatňovat žádné nezdanitelné části základu daně ani žádné slevy na dani. Při uplatnění výdajů procentem z příjmů však tuto možnost má. Přestože je od těchto nezdanitelných částí základů daně a slev na dani abstrahováno, v případě poplatníků uplatňující paušální výdaje procentem z příjmů by to mohlo vést k tomu, že po zahrnutí nezdanitelných částí základu daně a případných slev na dani, by jim nevznikla žádná daňová povinnost nebo dokonce vznikl daňový bonus. Naopak poplatníkovi, který neuplatňuje žádné nezdanitelné části základu daně a slevy na dani se ovšem paušální daň vyplatí.

Podobnou alternativu pro základní zdanění příjmů fyzických osob jako v České republice nabízí zákonodárce i v Maďarsku. Prostřednictvím položkové dani pro malé subjekty (dále jen „položková daň“), může podnikatel zaplatit jednou částkou daň z podnikání, daň z dividend z podnikání nebo paušální daň, daň z příjmů fyzických osob, příspěvky na sociální zabezpečení a daň ze sociálních příspěvků. Částka, kterou musí podnikatelé v Maďarsku uplatňující položkovou daň zaplatit je 50 000 HUF (**3 213 Kč**) měsíčně. Ovšem maximální možný příjem, pro který platí tato sazba daně je 18 000 000 HUF (**1 156 500 Kč**). Veškeré příjmy nad tuto částku jsou zdaňovány sazbou daně ve výši 40 %. Na rozdíl od poplatníka v České republice si tento režim může maďarský poplatník zvolit i v průběhu zdaňovacího období. Co se týká okruhu podnikatelů, kteří si mohou zvolit zdanění formou položkové daně, tak toto zdanění mohou využít pouze osoby, kteří jsou registrovaní jako samostatní podnikatelé na hlavní činnost (např. individuální podnikatelé, veterináři nebo notáři). Stejně jako v České republice u paušální daně nesmí položkovou daň využívat podnikatel, který je dosahuje příjmů ze závislé činnosti. V Maďarsku je tato podmínka omezena pracovním poměrem s maximální týdenní pracovní dobou 36 hodin.

Zároveň položkovou daň nemohou uplatnit ti podnikatelé, kteří dosahují příjmy ve formě úplaty za poskytnutí služby nebo dodání zboží jiným plátcům, tedy od ostatních podnikatelů nebo podniků. To znamená, že položkovou daň mohou použít jen ti podnikatelé,

jejichž příjmy pocházejí výhradně od soukromých osob. Maďarští podnikatelé, kteří platí položkovou daň, musí také vést evidenci tržeb, do které průběžně a chronologicky zaznamenávají dosažené příjmy. Na rozdíl od českého poplatníka uplatňující paušální daň, však musí za každou cenu podat přiznání o dosažených příjmech ve zdaňovacím období do 25. února následujícího roku. Pro srovnání s paušální daní v České republice bude vypočtena daňová povinnost maďarského poplatníka zdaňovaného položkovou daní, opět s příjmy na úrovni dvou příjmových hladin.

Tabulka 24 Porovnání paušální daně (Česká republika) a položkové daně (Maďarsko) u poplatníků ve dvou příjmových hladinách

Paušální daň (Česká republika)			
Příjmy	Pásmo	Daň z příjmů	Paušální daň
724 961 Kč	1. pásmo	1 200 Kč	74 496 Kč
2 174 883 Kč	---	---	---
Položková daň (Maďarsko)			
Příjmy	Položková daň	Daň z podnikání (min. 2 % z příjmů)	Celkem daňová povinnost
11 283 440 HUF	50 000 HUF * 12 = 600 000 HUF (38 550 Kč)	225 700 HUF (14 501 Kč)	825 700 HUF (53 051 Kč)
33 850 320 HUF	(50 000 HUF * 12) + (15 850 320 * 40 %) = 6 940 128 HUF (445 903 Kč)	677 000 HUF (43 497 Kč)	7 617 128 HUF (489 400 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Tabulka 24 ukazuje, že v případě ročních příjmů na úrovni nižší příjmové hladiny je výsledná daňová povinnost maďarského poplatníka uplatňujícího položkovou daň nižší než paušální daň pro poplatníka z České republiky. Co se týče poplatníků s vyšší příjmovou hranicí, jak již bylo zmíněno výše podnikatel v České republice s takto vysokým příjmem paušální daň využít nemůže. Maďarský podnikatel položkovou daň využít může. Celková daňová povinnost u něho je 7 617 128 HUF (**489 400 Kč**). Takto vysoká celková daňová povinnost je dána hlavně tím, že v Maďarsku je maximální hranice příjmů pro položkovou daň nastavena nízko, a příjem nad tuto hranici je zdaňován vysokou sazbou 40 %. Z toho

vyplývá, že položková daň se vyplatí pro maďarské poplatníky s relativně nižšími příjmy, pro ty, kteří si za zdaňovací období vydělají méně než 18 000 000 HUF (**1 156 500 Kč**).

Polský zákon o paušální dani definuje dva alternativní způsoby zdanění kromě základní formy daně z příjmů fyzických osob. Paušální daň z evidovaných příjmů umožňuje podnikatelům platit daň z příjmů paušální sazbou, což je výhodné pro ty, kteří nemají vysoké provozní náklady. Tato forma zdanění je dostupná pro fyzické osoby provozující nezemědělskou činnost a povinná pro osoby dosahující příjmů z určitých druhů pronájmů. Limit příjmů pro uplatnění této daně je stanoven na 2 000 000 EUR (**49 120 000 Kč**), v předchozím zdaňovacím období. Oproti výše uvedeným alternativním způsobům zdanění v ostatních dvou zemích, je limit příjmů nastaven vysoko.

Stejně jako v Maďarsku u položkové daně, je u paušální daně z evidovaných příjmů stanovena specifická podmínka týkající se vykonávání činnosti podnikatele, kdy polský poplatník nemůže tento způsob využít, pokud vykonává činnost, ze které dosahuje příjmů z činnosti poskytované současnému nebo bývalému zaměstnavateli. Polští poplatníci využívající paušální daň z evidovaných příjmů nejsou povinni vést účetnictví ani knihu daňových příjmů a výdajů, ale musí vést základní evidenci příjmů, dále seznam hmotného a nehmotného majetku a také uchovávat doklady o nákupu zboží. Oproti paušální dani v České republice a položkové dani v Maďarsku, jsou podmínky týkající se vedení evidence v Polsku přísnější. Na druhou stranu je způsob a forma vedení této evidence stanovena v samostatném Nařízení Ministra Financí. Jak je zřejmé z názvu této formy zdanění, výsledná daňová povinnost se vypočítá procentní sazbou z dosažených příjmů. Tato sazba je od 2 % do 17 % v závislosti na vykonávané činnosti. V případě více druhů činností je sazba daně stanovena odděleně pro každou z činností. Pro ucelené srovnání bude také vypočtena daňová povinnost poplatníka z Polska uplatňující tuto formu zdanění. Budou použity obě příjmové hladiny jako v předešlých případech a pro účely polské paušální dani z evidovaných příjmů bude předpokládáno, že 80 % příjmů dosáhl z provozování kavárny a 20 % příjmů z tvorby webových stránek.

Tabulka 25 Porovnání paušální daně (Česká republika), položkové daně (Maďarsko) a paušální daně z evidovaných příjmů (Polsko) u poplatníků ve dvou příjmových hladinách

Paušální daň (Česká republika)			
Příjmy	Pásmo	Daň z příjmů	Paušální daň
724 961 Kč	1. pásmo	1 200 Kč	74 496 Kč
2 174 883 Kč	---	---	---
Položková daň (Maďarsko)			
Příjmy	Položková daň	Daň z podnikání (min. 2 % z příjmů)	Celkem daňová povinnost
11 283 440 HUF	50 000 HUF * 12 = 600 000 HUF (38 550 Kč)	225 700 HUF (14 501 Kč)	825 700 HUF (53 051 Kč)
33 850 320 HUF	(50 000 HUF * 12) + (15 850 320 * 40 %) = 6 940 128 HUF (445 903 Kč)	677 000 HUF (43 497 Kč)	7 617 128 HUF (489 400 Kč)
Paušální daň z evidovaných příjmů (Polsko)			
Příjmy	Paušální daň z evidovaných příjmů – provozování kavárny	Paušální daň z evidovaných příjmů – tvorba webu	Celková daňová povinnost
131 096 PLN	131 096 PLN * 0,80 = 104 877 PLN * 3 % = 3 146 PLN	131 096 PLN * 0,20 = 26 219 PLN * 12 % = 3 146 PLN	6 292 PLN (34 795 Kč)
393 288 PLN	393 288 * 0,80 = 314 630 PLN * 3 % = 9 439 PLN	393 288 * 0,20 = 78 658 PLN * 12 % = 9 439 PLN	18 878 PLN (104 395 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Na základě Tabulka 25 je možné konstatovat, že poplatník s předpokládanými příjmy a vykonávanými činnostmi, uplatňující v Polsku paušální daň z evidovaných příjmů zaplatí na dani méně než poplatník z České republiky v paušálním režimu a poplatník z Maďarska uplatňující položkovou daň. Rozdíl mezi českou paušální daní a maďarskou položkovou daní je oproti paušální dani z evidovaných příjmů v Polsku v tom, že paušální daň z evidovaných příjmů v sobě nezahrnuje platby sociálního a zdravotního zabezpečení, jako je tomu v případě ostatních dvou způsobů zdanění. V případě polského poplatníka by tedy

dále muselo dojít k dalším povinným platbám. Stejně jako maďarský poplatník uplatňující položkovou daň musí polský podnikatel uplatňující tento režim každý rok podat daňové přiznání, a to do konce dubna následujícího roku po zdaňovacím období. Určitou odlišnost lze identifikovat také v tom, že pokud polský poplatník nevede příslušnou evidenci příjmů řádně má polský správce daně právo stanovit hodnotu neevidovaných příjmů odhadem, a dále uplatnit pětinasobek sazby dle vykonávané činnosti, maximálně ve výši 75 %.

Druhým alternativním způsobem k základnímu zdanění pro podnikatele z Polska je tzv. daňový průkaz. Princip tohoto zdanění stejně jako u paušální daně v ČR a položkové daně v Maďarsku spočívá v pevně stanové měsíční platbě, závislé na předmětu podnikání, počtu zaměstnanců a počtu obyvatel v místě podnikání. Na rozdíl však od výše dvou zmíněných režimů, je součástí této platby pouze daň z příjmů fyzických osob. Výše této daně se mění, přičemž je poplatníkovi každoročně oznámena Rozhodnutím vedoucího finančního úřadu. Tento režim je vhodný pro podnikatele v menších obcích a pro ty, kteří provozují určité druhy činností. Další odlišností od ostatních způsobů zdanění je stanovení podmínky, která zakazuje polským poplatníkům zdaňovaným v rámci daňového průkazu využívat služeb osob, které u nich nejsou zaměstnány na základě pracovní smlouvy. To znamená, že pokud chce podnikatel uplatnit daňový průkaz, nesmí využívat služeb jiných firem a podniků, s výjimkou případů, kdy se jedná o specializované služby. V souvislosti s tím, že výše sazby daně je závislá na předmětu podnikání, počtu zaměstnanců a místně sídla podnikání, má podnikatel informační povinnost vůči správci daně právě o změnách týkajících zaměstnanosti, místa podnikání nebo druhu a rozsahu podnikání.

Poplatníci zdaňovaní daňovým průkazem jsou osvobozeni od vedení jakékoli evidence. Nejsou však zproštěni povinnosti vystavovat účtenky a faktury. Kopie těchto účtenek a faktur musí uchovávat po dobu pěti zdaňovacích období, počítaných od konce roku, v němž byla účtenka nebo faktura vystavena. Zároveň nejsou stejně jako podnikatelé v paušálním režimu z České republiky povinni podávat po konci zdaňovacího období daňové přiznání. Od roku 2022 však noví poplatníci nemohou do tohoto režimu vstoupit. Úprava legislativy povolila využití tohoto režimu pouze těm poplatníkům, kteří ji využívali k 31. 12. 2021 a neměli zájem z tohoto režimu vystoupit.

Kapitola analyzuje klíčové odlišnosti mezi těmito systémy, jako jsou limity příjmů, specifické podmínky, sazby a administrativní požadavky, a také uvádí praktické příklady výpočtu daňové povinnosti. Při pohledu na jednotlivé způsoby zdanění, lze konstatovat, že každý ze států má různé strategie, jak podpořit podnikatele, v rámci zjednodušení výpočtu

daňové povinnosti a snížení administrativní zátěže. Veškeré výše uvedené způsoby zdanění jsou výhodné pro poplatníky s nízkými daňovými výdaji, protože žádný z výše uvedených typů nevyužívá prokazatelně vynaložené náklady. Zatímco některé režimy preferují pevné paušální platby a širokou působnost, jiné upřednostňují flexibilní sazby a zaměřují se na specifické kategorie podnikání. Tyto rozdíly odrážejí diverzitu v daňových politikách a ekonomických strategiích jednotlivých států V4.

Při pohledu na výše uvedené způsoby lze identifikovat hlavní odlišnosti, výhody a nevýhody jednotlivých zdanění. Jako **hlavní odlišnosti paušální daně v České republice** lze identifikovat následující:

- stanovení paušální daně podle příjmových pásem, přičemž pro maximální příjem ve výši 2 000 000 Kč,
- bez nutnosti podávat daňové přiznání a vést složité účetnictví nebo daňovou evidenci,
- paušální daň zahrnuje nejen daň z příjmů, ale i pojistné na sociální a zdravotní pojištění.

Mezi **výhody paušální daně v České republice** lze zařadit následující:

- snížení administrativní zátěže, jednoduchost a předvídatelnost pro podnikatele,
- eliminace potřeby platit zálohy na sociální a zdravotní pojištění odděleně,
- za určitých podmínek není povinnost podávat roční daňové přiznání.

Mezi **nevýhody paušální daně v České republice** lze zařadit následující:

- omezení na maximální příjmy a vyloučení určitých skupin podnikatelů (plátců DPH, společníci obchodních společností, dlužníci v insolvenčním řízení),
- nemožnost uplatňovat odečitatelné položky základu daně a slevy na dani.

Hlavní odlišností položkové daně v Maďarsku lze určit následující:

- uplatnění na samostatně výdělečně činné osoby s příjmy primárně od soukromých osob,
- pevná měsíční platba 50 000 HUF (**3 213 Kč**) + procentní sazba (40 %) na příjem nad 18 000 000 HUF (**1 156 500 Kč**).

Za **výhody položkové daně v Maďarsku** lze považovat:

- flexibilita v průběhu daňového roku, kdy zákon umožňuje změnu daňového režimu,

- součástí platby i příspěvky na sociální zabezpečení a daň ze sociálních příspěvků,
- zjednodušená administrativa a evidenční povinnost.

Za **nevýhody položkové daně v Maďarsku** lze považovat:

- vysoká sazba daně 40 % pro příjmy přesahující stanovený limit,
- omezení využití pouze v případě příjmů od soukromých osob,
- povinnost podávat daňové přiznání.

Mezi **hlavní odlišnosti paušální daně z evidovaných příjmů v Polsku** jsou:

- sazby daně se liší podle typu činnosti a jsou v rozmezí od 2 % do 17 %,
- pro maximální příjmy za rok ve výši 2 000 000 EUR (**49 120 000 Kč**),
- zvláštním Nařízením Ministra Financí je stanoven způsob vedení povinné evidence příjmů a seznamu hmotného a nehmotného majetku.

Výhody paušální daně z evidovaných příjmů v Polsku jsou:

- flexibilita sazeb podle předmětu činnosti podnikání,
- předvídatelnost finančních povinností,
- zjednodušení plnění daňových povinností.

Nevýhody paušální daně z evidovaných příjmů v Polsku jsou:

- omezení příjmů od určitých zdrojů, např. od současného nebo bývalého zaměstnavatele,
- nutnost podávat roční daňové přiznání,
- nezahrnutí sociálních a zdravotních příspěvků.

Jako **hlavní odlišnosti daňového průkazu v Polsku** lze identifikovat následující:

- sazba daně jsou každoročně stanoveny a mohou se lišit na základě mnoha faktorů,
- nemožnost využívat služeb osob, které u nich nejsou zaměstnány na základě pracovní smlouvy.

Za **výhody daňového průkazu v Polsku** lze považovat:

- osvobození od povinnosti vést evidence, podávat přiznání a platit zálohy,
- předvídatelnost a jednoduchost.

Za **nevýhody daňového průkazu v Polsku** lze považovat:

- nemožnost uplatnění slev a odpočtů na dani,
- omezení týkající se využívání služeb třetích osob,

- od roku 2022 došlo k omezení využití tohoto režimu – nový poplatníci nemohou již vstoupit.

4.1.6 Daňové úlevy poplatníkům

Tato kapitola se zaměří na identifikaci a porovnání odečitatelných položek, nezdanitelných částí základu daně a slev na dani v jednotlivých daňových systémech zemí V4. Hlavním cílem této kapitoly je analyzovat, jak se liší pravidla a výše jednotlivých položek mezi jednotlivými státy a jak tyto rozdíly ovlivňují daňové povinnosti podnikajících fyzických osob. Kapitola se bude věnovat jak obecným kategoriím slev a odečitatelných položek, tak specifickým příkladům, které mohou ukázat významné rozdíly v daňové úlevě napříč vymezenými regiony.

Tabulka 26 poskytuje komplexní přehled jednotlivých položek, které mohou využívat daňoví poplatníci v České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku. Tyto položky mohou snížit celkovou daňovou povinnost jedince tím, že se odečtou buď přímo od daně, nebo od základu daně před jejím výpočtem. Pro lepší identifikaci odlišností budou porovnány hlavní slevy na dani, odečitatelné položky a nezdanitelné části základu daně v jednotlivých státech. Tyto položky budou rozděleny do několika kategorií podle jejich účelu nebo zaměření. To pomůže identifikovat, které položky jsou dostupné v jednotlivých zemích a usnadní jejich porovnání.

1. Základní slevy na poplatníka a nezdanitelné části daně na poplatníka

Česká republika má daňové zvýhodnění na poplatníka ve formě základní slevy na poplatníka. Odpočet ve výši 30 840 Kč se uplatní již na vypočtenou daňovou povinnost poplatníka. Tuto slevu na dani lze v ČR uplatnit při uplatnění všech způsobů zdanění, kromě paušálního režimu.

V **Maďarsku** poplatník žádnou základní slevu na poplatník využít nemůže.

Stejně jako v ČR se v **Polsku** základní sleva na poplatníka odečte z již výsledné daně. Pro podnikající fyzické osoby je dostupná pouze pokud jsou zdaňovány progresivní sazbou (12 % a 32 %). Výše částky snižující daň je 3 600 PLN (**19 908 Kč**).

Naopak na **Slovensku** je základní sleva na poplatníka ve formě nezdanitelné části základu daně. To znamená, že se jako v případě ČR a Polska neodečítá od výsledné daňové povinnosti, ale již od základu daně. Výše této slevy je závislá na příjmu poplatníka.

Tabulka 26 Výše ročních slev na dani/nezdanitelných částí ZD/položek odečitatelných od ZD

Položka	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Sleva na poplatníka (částka snižující daň v Polsku) (nezdanitelná část ZD na Slovensku)	30 840 Kč	---	3 600 PLN (19 908 Kč)	4 922,82 EUR (120 904 Kč) , nebo rozdíl mezi 10 361,36 EUR (254 475 Kč) a ¼ ZD
Sleva na invaliditu (osobní sleva v Maďarsku) (rehabilitační úleva v Polsku)	2 520 Kč, nebo 5 040 Kč	927 600 HUF (59 598 Kč)	2 280 PLN (12 608 Kč) , nebo neomezeně v případě vynaložených výdajů	---
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	---	---	---
Sleva pro studenty	4 020 Kč	---	---	---
Sleva na vyživovanou manželku/manžela (sleva pro první manželské páry v Maďarsku) (nezdanitelná část ZD na manželku na Slovensku)	24 840 Kč	400 020 HUF (25 701 Kč)	---	4 500,86 EUR (110 541 Kč) , nebo rozdíl 4 500,86 EUR a vlastním příjmem manželky/manžela, nebo rozdíl mezi 14 862,23 EUR (365 016 Kč) a ¼ ZD, nebo tento rozdíl snížený o vlastní příjem manželky
Daňové zvýhodnění na 1. dítě (rodinná sleva v Maďarsku)	15 204 Kč	800 040 HUF (51 403 Kč)	1 112,04 PLN (6 150 Kč)	600 EUR (14 736 Kč) nebo 1 680 EUR (41 261 Kč)
Daňové zvýhodnění na 2. dítě (rodinná sleva v Maďarsku)	22 320 Kč	3 199 920 HUF (205 594 Kč)	1 112,04 PLN (6 150 Kč)	600 EUR (14 736 Kč) nebo 1 680 EUR (41 261 Kč)
Daňové zvýhodnění na 3. dítě (rodinná sleva v Maďarsku)	27 840 Kč	7 920 000 HUF (508 860Kč)	2 000,04 PLN (11 060 Kč)	600 EUR (14 736 Kč) nebo 1 680 EUR (41 261 Kč)
Daňové zvýhodnění na 4. dítě (rodinná sleva v Maďarsku)	27 840 Kč	10 560 000 HUF (678 480 Kč)	2 700 PLN (14 931 Kč)	600 EUR (14 736 Kč) nebo 1 680 EUR (41 261 Kč)

Položka	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Sleva za umístění dítěte	max. 17 300 Kč	---	---	---
Sleva pro rodiny 4 +	---	---	osvobození od daně z příjmu do příjmu 85 528 PLN (472 970 Kč)	---
Sleva pro pracující seniory	---	---	osvobození od daně z příjmu až do výše příjmů 85 528 PLN (472 970 Kč)	---
Sleva pro mladé do 26 let	---	---	osvobození od daně z příjmu až do výše příjmů 85 528 PLN (472 970 Kč)	---
Sleva pro matky vychovávající 4 a více dětí	---	osvobozeno od platby daně z příjmu	---	---
Sleva pro mladé do 25 let	---	5 999 424 HUF (385 463 Kč)	---	---
Sleva pro matky do 30 let	---	5 999 424 HUF (385 463 Kč)	---	---
Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	18 000 Kč nebo 60 000 Kč	---	---	---
Odpočet darů (darování krve, darování plazmy a dary na bohoslužby – pro církve v Polsku)	minimální výše 1 000 Kč, max. 2 % ze základu daně; darování krve (3 000 Kč)	---	darování krve 130 PLN/litr, (plazma – 350 PLN/litr, max. za rok 8 750 PLN), obecné dary max. 6 % z příjmů	---
Zaplacené úroky z hypotečního úvěru	ve výši zaplacených úroků, max. 150 000 Kč – 300 000 Kč	---	stanovena dle vzorce $\frac{\text{limit z roku dokončení} \times \text{výše úroků}}{\text{výše čerpaného úvěru}}$	ve výši 50 % zaplacených úroků, max. 400 EUR (9 824 Kč)

Položka	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Doplňkové penzijní spoření, penzijní připojištění (IKZE v Polsku) (snížení ZD o příspěvky na doplňkové důchodové spoření na Slovensku)	max. 24 000 Kč	---	max. 8 322 PLN (46 021 Kč) (závislá činnost), nebo 12 483 PLN (69 031 Kč) (podnikatelé)	180 EUR (4 421 Kč)
Soukromé životní pojištění	max. 24 000 Kč	---	---	---
Odborové příspěvky	až do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, max. 3 000 Kč	---	840 PLN (4 645 Kč)	---
Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	max. 10 000 Kč – 13 000 Kč – 15 000 Kč	---	---	---
Výzkum a vývoj	100 % – 110 % výdajů vynaložených v období	---	100-150 % výdajů vynaložených	---
Podpora odborného vzdělávání	50 % nebo 110 % vstupní ceny majetku	---	max. 6 % z příjmů	---
Sleva pro samoživitele	---	---	daň se vypočítá z poloviny příjmů a následně se daň vynásobí dvěma	---
Sleva při vrácení nebo změně daňové rezidence	---	---	osvobození na příjmy do výše 85 528 PLN (472 970 Kč)	---
Sleva za práci v zahraničí	---	---	max. 1 360 PLN (7 521 Kč)	---
Zúčtování odvodů zdravotního pojištění	---	---	paušální částka z evid. příjmů – 50 % odvodů, nejvýše 10 200 PLN (56 406 Kč)	---

Položka	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Sleva na tepelnou modernizaci	---	---	max. 53 000 PLN (293 090 Kč)	---
Sleva na obnovu a modernizaci památek	---	---	až 50 % výdajů	---
Sleva na expanzi	---	---	max. 1 000 000 PLN (5 530 000 Kč)	---
Sleva na vytvoření nového produktu	---	---	až 30 % výdajů souvisejících s výrobou a uvedením na trh, max. 10 % z příjmů	---
Sleva na sponzoring	---	---	až 50 % výdajů vynaložených, nejvýše však do výše příjmů	---
Sleva pro investice do alternativní společnosti	---	---	50 % výdajů, které byly vynaloženy na nákup akcií, max. 250 000 PLN (1 382 500 Kč)	---
Sleva na platební terminál	---	---	1 000 PLN (5 530 Kč), 2 000 PLN (11 060 Kč), nebo 2 500 PLN (13 825 Kč) ročně po dobu šesti let	---
Odpočet odvodů sociálního zabezpečení	---	---	ve výši zaplacených příspěvků	---
Dary charitativním a pečujícím církvím	---	---	100 % daru poplatníka (bez omezení)	---
Dary na bohoslužby – pro církve	---	---	max. 6 % z příjmu poplatníka	---

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Tabulka 27 Vypočet daňové povinnosti po uplatnění slevy/nezdanitelné části ZD na poplatníka (nižší příjmová hladina)

	Česká republika	Polsko	Slovensko
Základ daně	724 961 Kč	131 096 PLN	29 518 EUR
Nezdanitelná část základu daně	---	---	2 981,86 EUR
Základ daně po uplatnění nezdanitelné části	724 961 Kč	131 096 PLN	26 536,14 EUR
Daňová povinnost	108 735 Kč	14 351 PLN	3 980 EUR
Sleva na poplatníka	30 840 Kč	---	---
Daň po uplatnění slevy	77 895 Kč	14 351 PLN (79 361 Kč)	3 980 EUR (97 748 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Porovnání výsledné daně z příjmů fyzických osob po uplatnění slevy na poplatníka a nezdanitelné části základu daně na poplatníka v jednotlivých státech, uvedené v Tabulka 27, ukazuje, že nejnižší daňová povinnosti při stejně vysokých příjmech, vznikla v České republice, poté v Polsku a nejvyšší daňová povinnost vyšla u daňového poplatníka ze Slovenska.

2. Slevy a odpočty za osobní okolnosti a statusy

České republiky nabízí v rámci této kategorie několik slev na dani. Jedná se o slevu na invaliditu a slevu na držitele průkazu ZTP/P (**16 140 Kč za rok**). Do této kategorie se dá zařadit i sleva na manžela/manželku (**24 840 Kč za rok**). Nárok na slevu na manžela/manželku má poplatník pouze pokud má manžel/manželka roční příjmy maximálně ve výši 68 000 Kč. Veškeré tyto slevy na dani se odečítají od výsledné daňové povinnosti. Sleva na invaliditu je dostupná jak pro poplatníky v I., II. i III. stupni, přičemž výše slevy je závislá právě na tomto stupni. Veškeré tyto slevy na dani lze v ČR uplatnit u všech způsobů zdanění, kromě paušálního režimu.

Naopak v **Maďarsku** může uplatit takzvanou osobní slevu (obdoba slevy na invaliditu) pouze v případě těžkého zdravotního postižení. Osobní sleva za rok je ve výši 927 600 HUF (**59 598 Kč**). Obdoba slevy na manželku je v Maďarsku ve formě tzv. slevy pro první manželské páry, a to v roční výši 400 020 HUF (**25 701 Kč**). Uplatněním těchto slev si daňový poplatník sníží konsolidovaný základ daně.

Polský daňový systém nabízí také odpočet pro invalidní osoby. Jedná se o tzv. rehabilitační úlevu. Tuto slevu může uplatnit poplatník zařazený do jednoho ze tří stupňů invalidity. Pro uplatnění této slevy je omezen maximální roční příjem tohoto poplatníka – 19 061,28 PLN (**105 409 Kč**). Úlevu může využít i poplatník, který má vyživovací povinnost právě k invalidní osobě. Výše slevy je buď max. 2 280 PLN (**12 609 Kč za rok**) nebo v určitých případech neomezeně (např. v případě úpravy a vybavení bytu podle potřeb vyplývající z postižení). Rehabilitační úlevu lze odečíst z příjmů, které jsou zdaněny progresivní sazbou daně (12 % a 32 %) nebo zdaněny paušální částkou z evidovaných příjmů.

Slovensko v rámci této kategorie nabízí pouze nezdanitelnou část základu daně na manželku. Výše slevy závisí na příjmu poplatníka a také na příjmu manželky/manžela. Daňové zvýhodnění pro invalidní osoby nenabízí.

Tabulka 28 Vypočet daňové povinnosti po uplatnění slevy/nezdanitelné části ZD na manželku (vyšší příjmová hladina)

	Česká republika	Maďarsko	Slovensko
Základ daně	2 174 883 Kč	33 850 320 HUF	88 554 EUR
Roční příjem manželky/manžela	50 000 Kč	778 210 HUF	2 036 EUR
Nezdanitelná část ZD	---	---	0 EUR
Základ daně po uplatnění nezdanitelné části základu daně	2 174 883 Kč	33 850 320 HUF	88 554 EUR
Daňová povinnost	345 360 Kč	5 077 548 HUF	19 652 EUR
Sleva na manželku (sleva pro první manželské páry)	24 840 Kč	400 020 HUF	---
Daň po uplatnění slevy	320 520 Kč	4 677 528 HUF (300 531 Kč)	19 652 EUR (482 653 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Při předpokládaném základu daně na úrovni vyšší příjmové hladiny a příjmu manžela/manželky ve výši 50 000 Kč (778 200 HUF, 2 036 EUR) by nejnižší daň zaplatil poplatník v Maďarsku a České republice. Nejvyšší naopak na Slovensku. Nezdanitelná část základu daně na manželku pro slovenského podnikatele je nulová díky vysokému předpokládanému příjmů (viz Tabulka 28).

Tabulka 29 Výhody a nevýhody daňových odpočtů souvisejících s invaliditou poplatníka

Položka	Výhoda	Nevýhoda
Sleva na invaliditu v ČR	možné uplatnění při všech stupních invalidity	relativně nízké slevy na dani
	samostatná sleva na držitele průkazu ZTP/P	nelze využít v případě paušálního režimu
Osobní sleva v Maďarsku	vysoká výše slevy na dani	pouze v případě těžkého zdravotního postižení
Rehabilitační úleva v Polsku	možné uplatnit při všech stupních invalidity	nelze uplatnit v případě využití lineární sazby daně
	může využít i osoba, která má vyživovací povinnost k invalidní osobě	stanoven max. příjem pro uplatnění slevy
	za určitých okolností odpočet neomezené výše	---

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Do této kategorie lze také zařadit i slevu na studenta (v ČR), slevu pro pracující seniory (v Polsku), slevu pro mladé do 26 let (v Polsku) a slevu pro mladé do 25 let (v Maďarsku).

Tabulka 30 Daňové úlevy pro mladé, studenty a pracující seniory

Položka	Výše slevy na dani
Sleva na studenta	roční sleva 4 020 Kč – odečte se od výsledné daňové povinnosti
Sleva pro pracující seniory (Polsko)	osvobození od daně z příjmu až do výše příjmů 85 528 PLN (472 970 Kč)
Sleva pro mladé do 26 let (Polsko)	osvobození od daně z příjmu až do výše příjmů 85 528 PLN (472 970 Kč)
Sleva pro mladé do 25 let (Maďarsko)	roční sleva ve výši 5 999 424 HUF (385 463 Kč) – odečte z konsolidovaného základu daně

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Tabulka 30 ukazuje rozdílný postoj jednotlivých států v daňové podpoře pracujících mladistvých a seniorů. Zatímco Polsko umožňuje pracujícím seniorům a mladým lidem do 26 let osvobodit příjmy až do výše 85 528 PLN (**472 970 Kč**), Maďarsko nabízí vysokou slevu na dani ve výši 5 999 424 HUF (**385 463 Kč**). Česká republika podporuje pouze pracující studenty, a to slevou na dani ve výši **4 020 Kč** ročně.

3. Rodinné daňové zvýhodnění a děti

Z Tabulka 26 je zřejmé, že všechny státy V4 nabízí daňové zvýhodnění pro poplatníky, kteří vyživují děti. Mezi jednotlivými státy se liší jejich výše a podmínky uplatnění.

Česká republika nabízí tři sazby slevy na dani právě v závislosti na tom, kolik dětí poplatník vyživuje. Jde se o slevu ve výši **15 204 Kč**, **22 320 Kč** a **27 840 Kč**. Tato sleva se odečte z výsledné daňové povinnosti a nelze uplatnit pouze v případě, že je poplatník v paušálním režimu. Pokud poplatníkovi vznikla nižší daňová povinnost, než jaký má nárok na slevu, může požádat o vyplacení zbytku slevy.

Maďarsko také nabízí tři sazby rodinné slevy. Výše jednotlivých sazeb je v porovnání s Českou republikou vyšší, ale na druhou stranu se v Maďarsku tato sleva odečítá od konsolidovaného základu daně.

V **Polsku** jsou stejně jako v případě předešlých dvou států k dispozici tři sazby slevy. V porovnání s Českou republikou jsou však nižší. Sleva na dítě se stejně jako v ČR odečítá od výsledné daňové povinnosti. V případě, že poplatníka nemá dostatečně vysokou daňovou povinnost na uplatnění slevy, může požádat o vyplacení zbylé částky slevy. V Polsku je však zaveden limit příjmů, při kterém lze využít tuto slevu – jedná se o částku 112 000 PLN (**619 360 Kč**). Tuto slevu nelze využít v případě zdanění lineární sazbou daně, paušální částkou z evidovaných příjmů nebo daňovým průkazem.

Slovensko má pouze 2 sazby daňové slevy na vyživované děti. Výše slevy závisí na věku dítěte, kdy na vyživované dítě do věku 18 let lze uplatnit sazbu 140 EUR (**3 438 Kč**) a 80 EUR (**1 965 Kč**) v případě, že věk vyživovaného dítěte je větší než 18 let. Na Slovensku je také stanovena maximální hranice, do které lze tuto slevu uplatnit, a to do výše stanoveného procenta základu daně.

Tabulka 31 Výpočet daňové povinnosti s uplatněním daňového zvýhodnění na dítě/rodinné slevy a daňového bonusu na dítě (nižší příjmová hladina)

	Česká republika	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Základ daně	724 961 Kč	11 283 440 HUF	131 096 PLN	29 518 EUR
Počet dětí	3 děti – ve věku 3 let, 8 let a 15 let			
Rodinná sleva	---	7 920 000 HUF	---	---
Základ daně po uplatnění	724 961 Kč	3 363 440 HUF	131 096 PLN	29 518 EUR
Daňová povinnost	108 735 Kč	504 516 HUF (32 415 Kč)	14 351 PLN (79 361 Kč)	4 428 EUR (108 752 Kč)
Sleva na dítě (daňový bonus na dítě na Slovensku)	65 364 Kč	---	4 224,12 PLN (23 359 Kč)	5 040 EUR (123 782 Kč)
Daň po uplatnění slevy	43 371 Kč	504 516 HUF (32 415 Kč)	10 126,88 PLN (49 841 Kč)	-612 EUR (-15 031 Kč)

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Nejnižší daňová povinnost po uplatnění jednotlivých slev je u poplatníka na Slovensku, kde vyšla dokonce záporná hodnota, což znamená, že poplatník má nárok na vyplacení daňového bonusu ve výši 612 EUR (**15 031 Kč**). Následuje poplatník uplatňující rodinnou slevu v Maďarsku, dále daňové zvýhodnění na dítě v České republice, poté poplatník v Polsku a nejhůře poplatník z Polska. Výše daňového bonusu na dítě na Slovensku je natolik významná, že značně snižuje výslednou daň a vede k mnohem nižší daňové povinnosti ve srovnání s ostatními zkoumanými zeměmi. To může signalizovat silnou politiku podpory rodin s dětmi v této zemi.

V souvislosti s rodičovstvím mohou poplatníci kromě daňového zvýhodnění na dítě, resp. rodinné slevy, slevy na dítě a daňového bonusu na dítě, v jednotlivých zemích uplatnit také další daňové úlevy. V **České republice** se jedná o slevu za umístění dítěte. Výše této slevy na dani je max. **17 300 Kč** za rok. Účelem této slevy je odečtení výdajů vynaložených na umístění vyživovaného dítěte do předškolního zařízení. Tato sleva na dani se odečítá od vypočtené daňové povinnosti a stejně jako ostatní, doposud zmíněné slevy dani, ji nemohou využít poplatníci v paušálním režimu.

Polský daňový systém, nad rámec slevy na dítě, nabízí i tzv. slevu pro rodiny 4+. Jedná se o daňovou úlevu pro poplatníka, který vychovává alespoň 4 děti. Úleva spočívá

v osvobození od daně z příjmu až do výše ročních příjmů 85 528 PLN (**472 970 Kč**). Toto osvobození platí na příjmy z podnikatelské činnosti zdaněné progresivní sazbou, lineární sazbou a také paušální částkou z evidovaných příjmů.

V **Maďarsku** je pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob, v souvislosti s rodičovstvím, k dispozici také sleva pro matky vychovávající 4 a více dětí a sleva pro matky do 30 let. První zmíněná sleva je svým principem podobná polské slevě pro rodiny 4+. Matka vychovávající čtyři a více dětí v Maďarsku, je však osvobozena od platby daně z příjmu fyzických osob v souvislosti se všemi zákonem definované příjmy, a to bez ohledu na jejich výši. Mezi zákonem definovanými příjmy spadají i příjmy ze samostatné činnosti. Slevu pro matky do 30 let může využít matka ve věku 25–30 let, které se narodilo, nebo která si adoptovala dítě v roce 2023. Sleva v roční výši 5 999 424 HUF (**385 463 Kč**) se odečte od konsolidovaného základu daně.

Rodinné daňové zvýhodnění a slevy na děti představují v zemích Visegrádské čtyřky důležitý nástroj státní podpory rodin s dětmi. I když se výše a podmínky uplatnění těchto slev liší, jejich společným cílem je snížit daňové břemeno rodin a tím podpořit jejich finanční situaci. Výrazné rozdíly ve výši slev a daňových bonusů odrážejí různé přístupy k podpoře rodin v jednotlivých státech, přičemž v Maďarsku je podpora rodin s dětmi na zvláště vysoké úrovni. Tyto politiky nejenom že reflektují sociální a ekonomické priority daných států, ale také představují významný prvek v jejich daňových systémech, který má za cíl podporovat demografický rozvoj a zlepšení kvality života rodin s dětmi.

4. Slevy související s podnikáním

Stát s nejvíce daňovými úlevami souvisejícími s podnikáním je bezpochyby Polsko. Jedná se zejména o položky uvedené v Tabulka 32. V této tabulce je také přehled toho v rámci, jakých způsobů zdanění lze tyto slevy uplatnit.

Tabulka 32 Slevy související s podnikáním v Polsku – uplatnění v rámci způsobů zdanění

Položka	Progresivní sazba	Lineární sazba	Paušální částka z evidovaných příjmů	Daňový průkaz
Výzkum a vývoj	ANO	ANO	NE	NE
Sleva na tepelnou modernizaci	ANO	ANO	ANO	NE
Sleva na obnovu a modernizaci památek	ANO	ANO	ANO	NE
Sleva na expanzi	ANO	ANO	NE	NE
Sleva na vytvoření nového produktu	ANO	ANO	NE	NE
Sleva na platební terminál	ANO	ANO	ANO	NE

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Mezi slevy související s podnikáním v ostatních státech lze zmínit například slevu na zaměstnance se zdravotním pojištěním a odpočet na výzkum a vývoj, který mohou využít poplatníci v **České republice**. Určitou daňovou úlevou je určitě i odpočet daňové ztráty. V České republice může poplatník odečíst od základu daně daňovou ztrátu v maximální výši **30 mil. Kč** za rok. Daňovou ztrátu může poplatník uplatnit jako odečitatelnou položku od základu daně v následujících pěti zdaňovacích obdobích. **Maďarský** podnikatel má možnost započítat přebytek výdajů nad příjmy v 5 následujících zdaňovacích obdobích, avšak pouze do výše 50 % podnikatelského základu daně. **Polsko** nabízí v daňovém přiznání za rok 2023 odečíst daňové ztráty z let 2018–2022. Daňovou ztrátu lze tedy uplatnit v následujících pěti po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích s tím, že výše odpočtu v žádném z těchto let nesmí přesáhnout 50 % této ztráty, popř. v jednom z pěti po sobě jdoucích daňových období a částka odečtená najednou nesmí přesáhnout 5 mil. PLN (**27 650 000 Kč**) (přebytek nad 5 mil. PLN se odečte ve zbývajících letech pětiletého období, ale nesmí přesáhnout 50 % částky vzniklé ztráty). Na **Slovensku** může podnikající fyzická osoba odečíst od základu daně daňovou ztrátu také maximálně po dobu pěti let bezprostředně následujících po zdaňovacím období ve kterém daňová ztráta vznikla. Odečet daňové ztráty je omezen na výši základu daně pro mikro poplatníky, u ostatních poplatníků na 50 % základu daně.

4.2 Vliv úsporných vládních nařízeních na podnikatele v ČR

Dne 1. 1. 2024 nabyl účinnost zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (dále jen „konsolidační balíček“). Tento konsolidační balíček přináší významné změny v oblasti daní a pojistného na zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení. Tento zákon tedy přinesl i rozsáhlou novelizaci zákona o daních z příjmů ČR. V této kapitole bude analyzováno, jaké hlavní změny v dani z příjmů fyzických osob nejvíce ovlivňují podnikatele v České republice, a pomocí konkrétních příkladů budou kvantifikovány dopady těchto změn.

První výraznější změnou zákona o daních z příjmů ČR je rozšíření progresse. Došlo k snížení hranice pro sazbu daně 23 %. Roční hranice pro uplatnění druhé sazby daně (23 %) se při výpočtu daně z příjmů fyzických osob snížila ze současného 48násobku průměrné měsíční mzdy na 36násobek průměrné měsíční mzdy. V roce 2024 bude průměrná mzda na základě Nařízení č. 286/2023 Sb. ve výši 43 967 Kč, tj. na základ daně do výše 1 582 812 Kč bude uplatněna sazba daně 15 % a na část základu daně nad tuto hranici bude uplatněna sazba daně ve výši 23 % (Hýnarová, a další, 2023).

Pro ilustraci a kvantifikaci této změny je v Tabulka 33 porovnána celková daňová povinnost podle platného zákona o daních z příjmů fyzických osob v roce 2023 a podle novelizovaného zákona o daních z příjmů fyzických osob pro rok 2024. Výpočet bude proveden na poplatníkovi s příjmem na úrovni vyšší příjmové hladině, tedy se základem daně 2 174 883 Kč.

Tabulka 33 Porovnání progresivní sazby daně v roce 2023 a 2024 (Česká republika)

	2023	2024	rozdíl
Sazba daně 15 %	290 333 Kč	237 422 Kč	-52 911 Kč
Sazba daně 23 %	55 027 Kč	136 157 Kč	+81 130 Kč
Celková daňová povinnost	345 360 Kč	373 579 Kč	+28 219 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Konsolidačním balíčkem došlo také k omezení či zrušení některých daňových výjimek. První zrušená sleva na dani je sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení. Tato sleva na dani byla určena poplatníkům, kteří vyživovali dítě ve společně hospodařící domácnosti, a které navštěvovalo předškolní zařízení. Zrušením této slevy na dani již nebude možné si od výsledné daňové povinnosti odečíst částku ve výši **17 300 Kč** za rok. Pro poplatníky, kteří vyživují dítě, tedy pro rok 2024 zůstalo pouze daňové zvýhodnění na vyživované dítě (Podehradský, 2023).

Druhou zrušenou slevou na dani je slevy na studenta. Tato sleva byla určena pro poplatníky, kteří se soustavně připravovali na své budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let. Výše této slevy na dani nebyla vysoká, přesto již nebude možné si od výsledné daňové povinnosti odečíst částku **4 020 Kč** za rok (Podehradský, 2023).

Naopak u slevy na manžela došlo k úpravě podmínek pro uplatnění této slevy. Slevu na manžela ve výši **24 840 Kč** za rok bude moci uplatnit od zdaňovacího období roku 2024 pouze poplatník, jehož manžel/ka nemá vlastní příjem vyšší než 68 000 Kč a nově půjde uplatnit pouze za manžela či manželku žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti pečující o dítě do 3 let věku. Důsledkem změny podmínek pro uplatnění slevy na manžela je výrazné omezení možnosti využití této daňové úlevy (Hýnarová, a další, 2023).

Konsolidační balíček dále zcela zrušil možnost odečíst si od základu daně zaplacené členské příspěvky odborové organizaci. Také došlo k zamezení zahrnutí odpočtu od základu daně za úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. V případě těchto dvou nezdánitelných částí základu daně šlo od základu daně odečíst částku až do výše **15 000 Kč**.

Tabulka 34 Změny v oblasti slev na dani a nezdánitelných částí základu daně

Položka	2023	2024
Sleva na studenta	max. 4 020 Kč	---
Sleva za umístění dítěte	max. 17 300 Kč	---
Sleva na manžela	max. 24 840 Kč	24 840 Kč, pouze v případě pečování o dítě do 3 let věku
Odpočet příspěvků odborové organizaci	max. 3 000 Kč	---
Odpočet úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	max. 10 000 Kč	---
	max. 13 000 Kč pro poplatníka se zdravotním postižením	
	max. 15 000 Kč pro poplatníka s těžším zdravotním postižením	

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Přestože odvody na sociální pojištění nebyly předmětem této diplomové práce, je důležité zmínit, že konsolidační balíček přinese zvýšení odvodů pro osoby samostatně výdělečně činné díky změnám v zákonech týkajících se právě sociálního pojištění. Došlo k významnému nárůstu minimálního vyměřovacího základu pro odvody na sociální pojištění, a to ze současných 25 % průměrné mzdy na 40 % průměrné mzdy. Kromě toho bylo zvýšeno také procento základu daně určené pro výpočet odvodů pojistného, a to z původních 50 % na 55 %. Tyto změny vedou k výraznému zvýšení finančního břemene pro OSVČ, což může mít dopad na jejich podnikání a celkové finanční zdraví, zvláště pro ty, kteří generují nižší příjmy nebo jsou na začátku své podnikatelské činnosti (KPMG.CZ, 2023).

Z výše uvedeného je zřejmé, že konsolidační balíček bude díky změnám v oblasti daní a pojistného mít negativní vliv na podnikající fyzické osob v České republice. Kvantifikace dopadů vládních nařízeních je uvedena v Tabulkách 35 a 36. V obou předpokládaných příjmových hladinách demonstrační poplatník splňuje veškeré podmínky definovaných slev na dani a nezdanitelných částí základu daně.

Tabulka 35 Kvantifikace dopadů vládních úsporných nařízeních u nižší příjmové hladiny v ČR

	2023	2024
Základ daně	724 961 Kč	724 961 Kč
Nezdanitelná část základu daně – příspěvky odborové organizaci	3 000 Kč	---
Nezdanitelná část základu daně – úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	10 000 Kč	---
Základ daně po uplatnění nezdanitelné části	711 961 Kč	724 961 Kč
Daňová povinnost	106 785 Kč	108 735 Kč
Sleva na dani – student	4 020 Kč	---
Sleva na dani – umístění dítěte	17 300 Kč	---
Sleva na dani – manžel	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost po uplatnění slevy	60 625	83 895 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Z Tabulky 35 je zřejmé, že změna v celkové daňové povinnosti u poplatníka s příjmy ve výši nižší příjmové hladiny je celkem **23 270 Kč**. Tolik, za předpokládaných podmínek, v roce 2024 zaplatí poplatník více, než v roce 2023.

Tabulka 36 Kvantifikace dopadů vládních úsporných nařízení u vyšší příjmové hladiny v ČR

	2023	2024
Základ daně	2 174 883 Kč	2 174 883 Kč
Nezdanitelná část základu daně – příspěvky odborové organizaci	3 000 Kč	---
Nezdanitelná část základu daně – úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	10 000 Kč	---
Základ daně po uplatnění nezdanitelné části	2 161 883 Kč	2 174 883 Kč
Daňová povinnost	342 370Kč	373 579 Kč
Sleva na dani – student	4 020 Kč	---
Sleva na dani – umístění dítěte	17 300 Kč	---
Sleva na dani – manžel	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost po uplatnění slevy	296 210 Kč	348 739 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2024)

Naopak Tabulka 36 navíc demonstruje dopad rozšíření progresivní sazby, kdy v roce 2024 výsledná daňová povinnost u poplatníka s příjmy na úrovni vyšší příjmové hladiny je o **52 529 Kč** vyšší než u poplatníka se stejnými příjmy v roce 2023.

5 Zhodnocení výsledků

Způsoby zdanění podnikajících fyzických osob v jednotlivých státech vykazuje odlišnosti, ale také znaky určitých podobností. Nejprve to, co vykazuje nejvyšší podobnost ve všech zkoumaných státech, se týká legislativní definice subjektu daně. Dělení subjektů daně je zobrazeno v Tabulce 9.

Dalším klíčovým aspektem jsou daňové sazby. V České republice a na Slovensku se uplatňuje progresivní sazba, což znamená, že výše daně se zvyšuje s rostoucími příjmy. Naopak v Maďarsku se používá pevná sazba, což zjednodušuje výpočet daně, ale může znamenat vyšší zatížení pro osoby s nižšími příjmy. Polsko nabízí mix těchto systémů, kdy jsou k dispozici různé sazby v závislosti na určitých podmínkách a kritériích. Nejnižší sazbu daně, která se uplatňuje na příjmy z vykonávání samostatné výdělečné činnosti, má Maďarsko. S ohledem na další daňové povinnosti, které musí poplatníci z Maďarska plnit, však v provedených výpočtech v Tabulkách 13 a 14 nevyšla celková daňová povinnost nejnižší. V uvedených výpočtech byla nejnižší výsledná daňová povinnost u demonstrativního poplatníka se základem daně ve výši nižší příjmové hladiny využívající progresivní zdanění v Polsku a u poplatníka se základem daně na úrovni vyšší cenové hladiny byla nejnižší daňová povinnost v České republice.

Ve vztahu k určování výdajů pro účely zdanění podnikajících fyzických osob vyplynulo, že jednotlivé státy vykazují značné podobnosti. Všechny zkoumané země mají legislativní rámce, které umožňují podnikatelům uplatňovat výdaje, které jsou přímo spojeny s dosažením, udržením a zajištěním příjmů. Tato pravidla jsou v zásadě zaměřena na zajištění toho, aby byly odpočítávány pouze ty výdaje, které mají přímou souvislost s podnikatelskou činností a generováním příjmů. Kromě toho je v České republice, Maďarsku a na Slovensku k dispozici možnost použít paušální výdaje, které se určují jako procento z dosažených příjmů. Tato možnost poskytuje podnikatelům jednodušší metodu pro výpočet výdajů, která může být zvláště užitečná pro malé podnikatele, kteří nemají složité účetní systémy. Přestože se specifická pravidla a procentní sazby mohou v jednotlivých zemích lišit, základní princip stanovení výdajů procentem z příjmů je společný.

Co se týká vedení evidence příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů fyzických osob lze pozorovat, že i přes rozdíly v detailních požadavcích a přístupech, všechny zkoumané státy poskytují jasně definované legislativní rámce, které podnikatelům určují, jak správně

zaznamenávat své hospodářské aktivity. Tyto rámce zahrnují různé formy evidence, které mají zajistit, že všechny příjmy a výdaje jsou správně a systematicky zaznamenány, což je zásadní pro správné určení daňové povinnosti. Všechny čtyři země podporují různé metody vedení záznamů, od jednoduchých evidencí až po komplexní účetnictví, přičemž výběr metody závisí na konkrétních podmínkách podnikání, jako je roční obrat nebo výše příjmů. Tento systém umožňuje podnikatelům zvolit si evidenční metodu, která nejlépe odpovídá velikosti a složitosti jejich podnikání. Ačkoli se konkrétní požadavky na vedení evidence a účetnictví mezi zeměmi liší, základní principy jsou podobné: zaznamenávat všechny příjmy a výdaje, uchovávat záznamy po stanovenou dobu a zajistit, aby záznamy byly dostupné pro případné daňové kontroly. Tento společný základ napomáhá k zajištění transparentnosti a spravedlnosti v daňovém systému, ačkoli specifika mohou vytvářet různé administrativní zátěže pro podnikatele v jednotlivých zemích.

V současném ekonomickém prostředí se Česká republika, Maďarsko a Polsko liší ve svých přístupech k zjednodušení daňové povinnosti pro podnikatele a samostatně výdělečně činné osoby, zatímco Slovensko jako jediný stát nenabízí alternativní formy zdanění. Paušální daň v České republice nabízí podnikatelům jednoduchost a předvídatelnost s možností zaplatit daň, sociální a zdravotní pojištění jednou částkou, avšak s omezeními na maximální příjmy a určité kategorie podnikatelů. V Maďarsku je zavedena položková daň pro malé daňové subjekty, která kombinuje daň z příjmů a sociální příspěvky s flexibilitou změny režimu během daňového roku, avšak s omezením na typy příjmů a vyšší sazbou daně pro příjmy přesahující určitý limit. V Polsku se nabízí dvě alternativní formy: paušální daň z evidovaných příjmů a daňový průkaz. Paušální daň z evidovaných příjmů umožňuje platit daň z příjmů paušální sazbou bez nutnosti vést složité účetnictví, avšak s nutností podávat roční daňové přiznání a s omezeními na typy příjmů. Daňový průkaz již není možný pro nově začínající podnikající fyzické osoby.

Daňové úlevy pro fyzické osoby v zemích V4 představují klíčový nástroj pro snížení daňového břemene, přičemž každý stát nabízí různé formy úlev, které odrážejí jeho specifické daňové politiky a sociální cíle. Česká republika, Maďarsko, Polsko a Slovensko se liší ve výši a typech odečitatelných položek, nezdanitelných částí základu daně a slev na dani, což má přímý vliv na konečné daňové zatížení podnikajících fyzických osob. Zatímco v České republice jsou k dispozici různé slevy na poplatníka, slevy na invaliditu, slevy pro studenty a další specifické odpočty, které mohou poplatníci využít pro snížení své daňové povinnosti, Maďarsko se zaměřuje na rodinné slevy a podporu osob s těžkým zdravotním

postížením, ale neumožňuje využití základní slevy na poplatníka. Polsko nabízí komplexní systém daňových úlev, včetně slev pro invalidní osoby, studenty, seniory a rodiny s dětmi, s důrazem na osvobození od daně pro specifické skupiny obyvatel. Na Slovensku jsou nezdanitelné části základu daně a slevy orientovány především na rodinný status a podporu osob s nižšími příjmy.

Úsporná vládní nařízení přijatá v České republice v rámci konsolidačního balíčku způsobí významné změny v daňovém zatížení a odvodové povinnosti pro podnikatele. První klíčovou změnou bylo rozšíření progresse daňových sazeb, což vedlo k výraznému snížení hranice pro vyšší sazbu daně z příjmů, což má za následek, že vyšší příjmy jsou zdaněny vyšší sazbou. Tato změna přináší zvýšení celkové daňové povinnosti pro podnikatele s vyššími příjmy, jak ukazuje srovnání v Tabulce 33. Změny v konsolidačním balíčku také zahrnují zrušení některých daňových výjimek a slev, jako je sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení a sleva na studenta, což znamená ztrátu určitých finančních výhod pro podnikatele, kteří tyto slevy dříve využívali. Celkově tyto změny negativně ovlivní finanční situaci a udržitelnost podnikání fyzických osob v ČR, a to zejména pro ty, kteří se nacházejí v horní části příjmového spektra nebo kteří využívali zrušené daňové úlevy. Zvýšení daňové zátěže je demonstrováno v Tabulkách 35 a 36.

6 Závěr

Tato diplomová práce se zabývala analýzou a porovnáním daňových systémů pro podnikající fyzické osoby v České republice a státech Visegrádské skupiny. Hlavním cílem bylo na základě komparace způsobů zdanění analyzovat a porovnat, jak rozdílné daňové přístupy v těchto zemích ovlivňují daňové břemeno podnikatelů, a tím zjistit daňově nejpríznivější prostředí. Dílčím cílem byla také kvantifikace úsporných vládních nařízení na výši odvodů daní a pojistného v České republice.

Teoretická část byla zpracována na základě literární rešerše, která vycházela ze syntézy monografických, časopisových a internetových zdrojů jak od tuzemských autorů, tak od zahraničních autorů. Zabývala se zejména konstrukčními prvky daně z příjmu fyzických osob v jednotlivých zemích, dále deskripcí daňových systémů jednotlivých zemí V4. Byly zde detailně popsány jednotlivé způsoby zdanění, sazby daně, daňové odpočty a slevy na dani. Také byly analyzovány jednotlivé povinné evidence, které musí podnikatelé vést.

Vlastní část práce se zaměřila na praktickou aplikaci teoretických poznatků získaných v teoretické části. Bylo provedeno detailní srovnání daňových podmínek fyzických osob podnikajících v zemích Visegrádské čtyřky. Tato část zahrnovala konkrétní výpočty daňových povinností v různých situacích v každé z těchto zemí. Dále se práce věnovala posouzení vlivu různých daňových režimů a slev na daňovou povinnost demonstrativních poplatníků.

Z vlastní části vyplynulo, že způsoby zdanění podnikajících fyzických osob se mezi jednotlivými státy liší, avšak existují zde i podobnosti. Například legislativní definice subjektu daně vykazují významné znaky podobností. Česká republika a Slovensko uplatňují progresivní sazbu daně, zatímco Maďarsko má pouze sazbu pevnou. Polsko nabízí možnost výběru mezi těmito systémy. Všechny zkoumané země umožňují podnikatelům uplatňovat výdaje spojené s dosaženými příjmy. Možnost využití paušálních výdajů nabízí veškeré zkoumané státy kromě Polska. Ve vedení evidence příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů fyzických osob existují jasně definované legislativní rámce ve všech zemích, s možností volby různých metod vedení záznamů. Česká republika, Maďarsko i Polsko nabízí alternativní způsoby zdanění, zatímco Slovensko pouze klasickou formu – uplatňování výdajů, jak prokazatelně vynaložených, tak paušálních. Daňové úlevy pro fyzické osoby se liší mezi státy a zohledňují specifické daňové politiky a sociální cíle. Slovensko nabízí

nejvýznamnější rodinné daňové zvýhodnění, což ukazuje na silnou politiku podpory rodin. V této oblasti bylo dále zjištěno, že Polsko poskytuje velké množství daňových úlev, které mohou podporovat růst a rozvoj malých a středních podniků. Česká republika naopak nabízí pro podnikatele široké spektrum slev na dani, které snižují výslednou daňovou povinnost.

Poslední část vlastní práce se věnovala změnám zavedeným konsolidačním balíčkem v České republice. Vlivem úsporných vládních nařízení dojde ke zvýšení daňové zátěže podnikatelů v České republice. Zejména zrušením některých nezdavitelných částí základu daně a slev na dani, ale také snížením hranice pro použití vyšší sazby daně.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

- [1] AGIANNI, Vasiliki, a další. 2022. European Tax Handbook 2022. Amsterdam : IBFD Publications USA, Incorporated, 2022. 978-90-8722-761-6
- [2] DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav. 2023. Daňová evidence podnikatelů 2023. Praha: Garada, 2023. 978-80-271-3986-6
- [3] HAKALOVÁ, Jana, PŠENKOVÁ, Yvetta a KRYŠKOVÁ, Šárka. 2021. Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů, 3. rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. 978-80-7676-024-0
- [4] KUBÁTOVÁ, Květa. 2018. Daňová teorie a politika, 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 78-80-7598-166-0.
- [5] MACHÁČEK, Ivo. 2021. Fyzické osoby a daň z příjmů, 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. 978-80-7676-075-2
- [6] MARKOVÁ, Hana. 2023. Daňové zákony 2023. Praha: Grada, 2023. 978-80-271-0023-1
- [7] ŠIROKÝ, Jan. 2018. Daně v Evropské unii. Praha: Nakladatelství Leges, 2018. 978-80-7502-274-5
- [8] VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. 2022. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 978-80-7676-362-3
- [9] VYCHOPENĚ, Jiří. 2023. Meritum Daň z příjmů 2023. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 978-80-7676-467-5

Elektronické zdroje

- [10] ADOKLUB.EU. 2020. A mulasztási bírság. [Online] 2020. [Citace: 28. 11. 2023.] Dostupné z: <https://adoklub.eu/a-mulasztasi-birsag>
- [11] ASPI.cz. 2023a. zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. [Online] Wolters Kluwer, 2023 [Citace: 9. 19. 2023.] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/74907/1/2/zakon-c-89-2012-sb-obcansky-zakonik/zakon-c-89-2012-sb-obcansky-zakonik>
- [12] ASPI.CZ. 2023b. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). [Online] Wolters Kluwer, 2023[Citace: 2023. 9. 19.] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/39498/1/2/zakon-c-455-1991-sb-o->

zivnostenskem-podnikani-zivnostensky-zakon/zakon-c-455-1991-sb-o-zivnostenskem-podnikani-zivnostensky-zakon

- [13] ASPI.CZ. 2023c. zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. [Online] Wolters Kluwer, 2023 [Citace: 19. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/40374/1/2/zakon-c-586-1992-sb-o-danich-z-prijmu/zakon-c-586-1992-sb-o-danich-z-prijmu>
- [14] BAŚ, Daniel. 2023. Rozliczenie PIT za 2022 rok. Kto może skorzystać z karty podatkowej? [Online] podatki.gazetaprawna.pl. DGP, 21. 3 2023. [Citace: 24. 9. 2023.] Dostupné z: <https://podatki.gazetaprawna.pl/rozlicz-pit-2022/artykuly/8686171,rozliczenie-pit-za-2022-rok-kto-moze-skorzystac-z-karty-podatkowej.html>
- [15] BIZNES.GOV.PL. 2022a. Podstawowe informacje o księgowości i ewidencjach w przedsiębiorstwie. [Online] 13. 7 2022b. [Citace: 4. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00260#4>
- [16] BIZNES.GOV.PL. 2022b. Karta podatkowa. [Online] Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy, 2022. [Citace: 23. 9. 2023] Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00242>
- [17] BIZNES.GOV.PL. 2023a. Jak prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów (PKPiR). [Online] Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy. [Citace: 3. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00233>
- [18] BIZNES.GOV.PL. 2023b. Jak wybrać optymalną formę opodatkowania przychodów z działalności gospodarczej. [Online] Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy. [Citace: 2. 11. 2023.] Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00172#2>
- [19] BIZNES.GOV.PL. 2023c. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. [Online] Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy. [Citace: 19. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00263#2>
- [20] BOROWSKA, Angelika. 2023a. Podstawa opodatkowania. Czym jest i jak ją obliczyć? [Online] Poradnikprzedsiębiorcy.pl, 2023. [Citace: 4. 10. 2023.] Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-jak-obliczyc-podatek-dochodowy>
- [21] BOROWSKA, Angelika. 2023b. KPiR – zakładanie Księgi Przychodów i Rozchodów [Online] Poradnikprzedsiębiorcy.pl, 2023. [Citace: 4. 10. 2023.]

- Dostępne z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-jak-prowadzic-ksiege-przychodow-i-rozchodow-zakladanie-kpir>
- [22] BRZOZA, Małgorzata. 2023. Ulga 4+, czyli zwolnienie podatkowe dla rodzin wielodzietnych. [Online] Zachodniopomorskie.gov.pl, Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie, 2023 [Citace: 25. 9. 2023.] Dostępne z: https://www.zachodniopomorskie.kas.gov.pl/izba-administracji-skarbowej-w-szczecinie/wiadomosci/aktualnosci/-/asset_publisher/nlU2/content/ulga-4-czyli-zwolnienie-podatkowe-dla-rodzin-wielodzietnych?redirect=https%3A%2F%2Fwww.zachodniopomorskie.kas.gov.pl%2Fwww.zachodniopomorskie.kas.gov.pl
- [23] BUSINESSINFO.CZ. 2022. Podnikání bez živnostenského oprávnění: Svobodné povolání. [Online] 2022. [Citace: 15. 10. 2023.] Dostępne z: <https://www.businessinfo.cz/navody/podnikani-bez-zivnostenskeho-opravneni-svobodne-povolani/>
- [24] CZECHOWICZ, Ewelina. 2021. Polski Ład: ograniczenie w stosowaniu karty podatkowej. [Online] PIT.pl, 2021. [Citace: 22. 9. 2023.] Dostępne z: <https://www.pit.pl/aktualnosci/polski-lad-ograniczenie-w-stosowaniu-karty-podatkowej-1006001>
- [25] ČERNEGOVÁ, Anna. 2019. Jednoduché účtovníctvo pre samoukov. [Online] Podnikej.sk, s.r.o., 2019. [Citace: 29. 9. 2023.] Dostępne z: <https://www.podnikajte.sk/jednoduche-uctovnictvo/jednoduche-uctovnictvo-pre-samoukov>
- [26] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. 2023a. Kurzy devizového trhu - 31.10.2023 [online] cnb.cz, 2023 [Citace: 30.10.2023] Dostępne z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/index.html?date=31.10.2023>
- [27] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. 2023b. Kurzy devizového trhu - 30.10.2023 [online] cnb.cz, 2023 [Citace: 30.10.2023] Dostępne z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/index.html?date=30.10.2023>
- [28] E-PITY.PL. 2023. Odliczenia i ulgi podatkowe 2023/2024. [Online] e-pity.pl, 2023. [Citace: 1. 12. 2023.] Dostępne z: <https://www.e-pity.pl/ulgi-odliczenia/>
- [29] EUGO.HU. 2023. Doing business in Hungary. Taxation. [Online] 2023. [Citace: 1. 12. 2023.] Dostępne z: <http://eugo.gov.hu/doing-business-hungary/taxation#Duties>

- [30] FARKAS, Petra. 2022. A régi KATA és az új KATA közti főbb különbségek. ADO.hu. [Online] Wolters Kluwer, 2022. [Citace: 31. 10 2023.] Dostupné z: <https://ado.hu/ado/a-regi-kata-es-az-uj-kata-kozti-fobb-kulonbsegek/>
- [31] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023a. Predmet dane [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 28. 9. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/373638-Predmet-dane>
- [32] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023b. Zníženie základu dane o príspevky na DDS (III. pilier) a na celoeurópsky dôchodkový produkt. [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 1. 12. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/609555-Zn%C3%AD%C5%BEenie-z%C3%A1kladu-dane-o-pr%C3%ADspevky-na-DDS-III-pilier-a-na-celoeur%C3%B3psky-d%C3%B4chodkov%C3%BD-produkt>
- [33] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023c. Sadzba dane za rok 2023. [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 27. 9. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/938857-Sadzba-dane-za-rok-2023>
- [34] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023d. Nárok na daňový bonus v roku 2023. Financnasprava.sk. [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 1. 10. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/861865-N%C3%A1rok-na-da%C5%88ov%C3%BD-bonus-v-roku-2023>
- [35] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023e. Podmienky na uplatnenie daňového bonusu na zaplatené úroky. [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 1. 10. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/797363-Podmienky-na-uplatnenie-da%C5%88ov%C3%A9ho-bonusu-na-zaplaten%C3%A9-%C3%BAroky>
- [36] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023f. Daň z príjmov pre živnostníkov. [Online] Finančná správa Slovenské republiky, 2023. [Citace: 28. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/fyzicke-osoby/zivnostnici#VydavkyZivnostnika>
- [37] FINANČNÁ SPRÁVA. 2023g. Daňová evidencia. [Online] Finančná správa Slovenská republika, 2023 [Citace: 28. 9. 2023.] Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/517251-Da%C5%88ov%C3%A1-evidencia>
- [38] FINANČNÍ SPRÁVA. 2023. Paušální daň. Obecné informace. [Online] Finanční správa ČR, 2023. [Citace: 23. 1. 2024.] Dostupné z:

- <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>
- [39] GYURIÁN, Norbert, a další. 2019. Income Taxation Regimes For Private Entrepreneurs in Hungary and the Slovak Republic. [online] Praha: CBU International Conference Proceedings, Central Bohemia University Publicly Available Content Database, 2019. [Citace: 7. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2358454976/1D33D6C907264BFFPQ/10?accountid=26997>
- [40] HÁJKOVÁ, Gabriela. 2023. Co si v roce 2023 můžete odečíst od základu daně? Mesec.cz. [Online] 2023. [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/co-si-v-roce-2023-muzete-odecist-od-zakladu-dane/>
- [41] HÝNAROVÁ, Marcela, MAI, Lan Anh a HRŮZOVÁ, Kateřina. 2023. Konsolidační balíček 2024 – které oblasti ovlivní? Accace.cz. [Online] Accace s.r.o., 2023. [Citace: 20. 2. 2024.] Dostupné z: <https://accace.cz/konsolidacni-balicek/>
- [42] ICNL.org. 2023. Act CXVII of 1995 on Personal Income Tax. [Online] 2023. [Citace: 25. 8. 2023.] Dostupné z: https://www.icnl.org/wp-content/uploads/Hungary_personalincometax_ENG.pdf
- [43] JASPIS.SK. 2023. Nezdaniťné časti základu dane v roku 2023. [Online] Agentúra JASPIS, 2023. [Citace: 29. 9. 2023.] Dostupné z: <https://jaspis.sk/aktuality/nezdanitelna-cast-zakladu-dane>
- [44] JOGTAR.HU. 2023a. 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról. [Online] Wolters Kluwer, 2023. [Citace: 26. 8. 2023.] Dostupné z: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv#lbj628idc55b>
- [45] JOGTAR.hu. 2023b. 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról. [Online] Wolters Kluwer, 2023 [Citace: 26. 8. 2023.] Dostupné z: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2200013.tv>
- [46] KADEŘÁBKOVÁ, Markéta. 2023. Sleva na dítě 2023: Víte, kolik činí a jak ji uplatnit? Orangeacademy.cz. [Online] 18. 1. 2023. [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: <https://orangeacademy.cz/clanky/sleva-na-dite/>
- [47] KALKULACKAOSVC.CZ. 2023. Daňová kalkulačka OSVČ pro rok 2023. [Online] 2023. [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.kalkulackaosvc.cz/faq/jake-danove-slevy-mohu-odecist-od-dane-z-prijmu-fyzickyh-osob>

- [48] KPMG.CZ. 2023. Konsolidační balíček: podrobný přehled změn. [Online] KPMG, 2023. [Citace: 3. 3. 2024.] <https://kpmg.com/cz/cs/home/clanky-a-analyzy/2023/11/konsolidacni-balicek-prehled-zmen.html>
- [49] KRAJOWA INFORMACJA SKARBOWA. 2019. Ulga odsetkowa. Roczne rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 2019 r. [Online] 2019. [Citace: 3. 10. 2023.] Dostupné z: https://www.kis.gov.pl/documents/6609173/9290114/12_Ulga+odsetkowa.pdf
- [50] KRAUSOVÁ, Lucie. 2020. Jak si snížit základ daně – odečitatelné položky. Luciekrausova.cz. [Online] Lucie Krausová, 020. [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: <https://luciekrausova.cz/odecitatelne-polozky/>
- [51] KUČEROVÁ, Dagmar. 2023. Nezdánitelné části základu daně pro rok 2022 a 2023 a jejich změny. Podnikatel.cz. [Online] podnikatel.cz, 2023 [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/nezdanitelne-casti-zakladu-dane-pro-rok-2022-a-2023-a-zmeny/#h23>
- [52] LEPSÉNYI, Mária. 2023. Nyilvántartások a személyi jövedelemadóban. Ado.hu. [Online] Wolters Kluwer, 2023. [Citace: 7. 10. 2023.] Dostupné z: <https://ado.hu/ado/nyilvantartasok-a-szemelyi-jovedelemadoban/>
- [53] ŁESAK, Dorota. 2023a. Ulga na IKZE – kto i na jakich zasadach może z niej skorzystać? [Online] pitax.pl, 2023. [Citace: 1. 12. 2023.] Dostupné z: <https://www.pitax.pl/wiedza/mniejsze-podatki/ulga-ikze/>
- [54] ŁESAK, Dorota. 2023b. Wspólne rozliczenie małżonków – jak rozliczyć PIT? [Online] Pitax.pl, 2023. [Citace: 2. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.pitax.pl/wiedza/aktualnosci/rozliczenie-pit-wspolnie-z-malzonkiem-kompendium-wiedzy/>
- [55] MACZALSKÁ, Iwona. 2023. PIT-16A. [Online] PIT.pl, 2023. [Citace: 22. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.pit.pl/pit-16a/>
- [56] MINISTERSTVO FINANCIÍ. 2015. Opatrenia Ministestva financií Slovenskej republiky č. MF/27076/2007-74. [Online] Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2015. [Citace: 29. 9. 2023.] Dostupné z: https://www.mfsr.sk/files/archiv/files_to_export_2019.0.7_14.36/files/archiv/priloha-stranky/3663/72/Uplne_znenie_27076_s_novelou_2015.pdf

- [57] MINISTERSTVO FINANCIÍ. 2023. Daně, cla a účetnictví. [Online] Ministerstvo financií Slovenské republiky, 2023. [Citace: 9. 27. 2023.] Dostupné z: <https://www.mfsr.sk/sk/dane-cla-uctovnictvo/>
- [58] MINISTERSTWO FINANSÓW. 2023a. Podatki w Polsce. [Online] Podatki.gov.pl. [Citace: 1. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/abc-podatkow/podatki-w-polsce/>
- [59] MINISTERSTWO FINANSÓW. 2023b. Ulga na internet. [Online] podatki.gov.pl, 2023. [Citace: 27. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-na-internet/>
- [60] MINISTERSTWO FINANSÓW. 2023c. Ulgi, odliczenia i zwolnienia. PODATKI.GOV.pl. [Online] Podatki.gov.pl., 2023. [Citace: 27. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/>
- [61] MINISTERSTWO FINANSÓW. 2023d. Darowizny na krwiodawstwo. [Online] podatki.gov.pl, 2023. [Citace: 3. 10. 2023.] Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/darowizny-na-krwiodawstwo/>
- [62] NAV.GOV.HU. 2023a. Szja-kedvezmények. [Online] 2023. [Citace: 1. 11. 2023.] Dostupné z: <https://nav.gov.hu/ado/szja/szja-kedvezmenyek-2023>
- [63] NAV.GOV.HU. 2023b. Az önálló tevékenységből származó jövedelem és adózása. [Online] 2023. [Citace: 18. 10. 2023.] Dostupné z: https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2023/02.-informacios-fuzet---az-onallo-tevekenysegbol-szarmazo-jovedelem-es-adozasa
- [64] NAV.GOV.HU. 2023c. Egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége 2023. [Online] 2023. [Citace: 20. 10. 2023.] Dostupné z: https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2023/03_Az_egyeni_vallalkozok_szja-_es_jarulekkotelezettsege_20230126.pdf1
- [65] NAV.GOV.HU. 2023d. Vállalkozói kalkulátor 2023. [Online] 2023. [Citace: 30. 1. 2024.] Dostupné z: <https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ado/uj-kata/vallalkozoi-kalkulator>
- [66] NAV.GOV.HU. 2023e. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai. [Online] 2023. [Citace: 30. 1. 2024.] Dostupné z: https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ado/uj-kata/Az_atalanyadozas.pdf1

- [67] OECD.ORG. 2023a. Personal income tax rates explanatory annex. Tax policy. [Online] OECD [Citace: 17. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.oecd.org/ctp/tax-policy/personal-income-tax-rates-explanatory-annex.pdf>
- [68] OECD.ORG. 2023b. Average wages 2022 [online] OECD [citace: 23. 3. 2024] Dostupné z: <https://data.oecd.org/earnwage/average-wages.htm>
- [69] OPOLSKU.CZ. 2011. Podnikání v Polsku. [online] Velvyslanectví Polské republiky v Praze, 2011. [Citace: 17. 9. 2023.] Dostupné z: <http://www.opolsku.cz/UserFiles/kestazeni/1330123969.pdf>
- [70] PODATKI.BIZ. 2023. Ewidencje dla celów podatku PIT – Kiedy PKPiR? [Online] TaxNet spółka z o.o., 2023. [Citace: 3. 10. 2023.] Dostupné z: https://www.podatki.biz/artykuly/ewidencje-dla-celow-podatku-pit-kiedy-pkpir_23_47856.htm
- [71] PUKALOVIČ, Dominika. 2020. Kto je mikrodaňovník a aké bude mať výhody od roku 2021? [Online] Podnikajte.sk, 2020. [Citace: 28. 9 2023.] Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dan-z-prijmov/mikrodanovnik-vyhody-2021>
- [72] SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. 2023a. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. [Online] ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych, 2023. [Citace: 17. 9. 2023.] Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910800350/U/D19910350Lj.pdf>
- [73] SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. 2023b. Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. [Online] ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych, 2023. [Citace: 9. 19. 2023.] Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19981440930>
- [74] SLOV-LEX.SK. 2023. Zákon o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [Online] Úrad vlády Slovenskej republiky, 2023. [Citace: 30. 11. 2023.] Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/563/>
- [75] SUHANYI, Ladislav, a další. 2015. Analysis of Tax Systems in Slovakia and Hungary. Journal of Economic and Social Development. 2015. [online] Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/1707978935/fulltextPDF/6374F20F6E274889PQ/1?accountid=26997&parentSessionId=JwpP4hHRaiUM88Amkmhdvdovmiz2pNYTkZYPVu7857Y%3D&sourcetype=Scholarly%20Journals>

- [76] SZOPA, Karolina. 2022. Wynik finansowy przedsiębiorstwa – czym jest? [Online] Poradnikprzedsiębiorcy.pl [Citace: 5. 10. 2023.] Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-wynik-finansowy-przedsiębiorstwa-czym-jest>
- [77] TATRABANKA.SK. 2022. Potrebujete ako podnikateľ jednoduché alebo podvojné účtovníctvo? [Online] Tatra banka, a.s., 2022. [Citace: 29. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.tatrabanka.sk/sk/business/navigacia-podnikateľa/blog/jednoduche-podvojne-uctovnictvo-rozdiely/>
- [78] TURAKIEWICZ, Janusz. 2022. Legislativní podmínky podnikání, aktuální daňová legislativa, pojištění a pracovní právo v Polsku v roce 2022. Daně v Polsku v roce 2022. [Online] Okresní hospodářská komora v Jablonci nad Nisou, 2022. [Citace: 9. 10. 2023.] Dostupné z: https://karr.pl/wp-content/uploads/2023/03/13-_Dane_v_Polsku_CZ.pdf. 978–80–270–4336–1
- [79] ZAKONYPRELUDE.SK. 2023. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. [Online] 2023. [Citace: 27. 9. 2023.] Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-595#Top>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Slevy na dani z příjmů fyzických osob v ČR.....	19
Obrázek 2 Subjekty, které jsou účetní jednotkou podle zákona o účetnictví ČR	22
Obrázek 3 Daňový systém v Maďarsku	30
Obrázek 4 Daňová soustava Polské republiky	43
Obrázek 5 Daňový systém Slovenska.....	58

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Demonstrativní výčet předmětů podnikání ohlašovacích živností.....	15
Tabulka 2 Sazba daně z příjmů fyzických osob pro zdaňovací období roku 2023.....	18
Tabulka 3 Rozdělení pásem paušálního režimu.....	26
Tabulka 4 Stanovení základu daně dle Čl. 49/B maďarského zákona o dani z příjmu	35
Tabulka 5 Progresivní sazba daně v Polsku	46
Tabulka 6 Nárok na daňový bonus na vyživované dítě.....	62
Tabulka 7 Průměrná mzda jednotlivých států V4.....	69
Tabulka 8 Výchozí podmínky pro demonstrativní poplatníky	69
Tabulka 9 Subjekt daně z příjmů fyzických osob v jednotlivých zemích V4.....	70
Tabulka 10 Sazby daně z příjmů fyzických osob v zemích V4.....	71
Tabulka 11 Porovnání vyplacení a nevyplacení osobního příjmu u maďarského podnikatele	72
Tabulka 12 Výhody a nevýhody zdanění progresivní daní v Polsku	73
Tabulka 13 Výpočet daně z příjmů podnikatele v jednotlivých státech V4 s předpokládaným základem daně ve výši nižší příjmové hladiny	74
Tabulka 14 Výpočet daně z příjmů podnikatele v jednotlivých státech V4 s předpokládaným základem daně ve výši vyšší příjmové hladiny	76
Tabulka 15 Způsoby stanovení výdajů podnikatelů v zemích V4.....	77
Tabulka 16 Podmínky, výše a omezení použití paušálních výdajů v jednotlivých zemích V4.....	79
Tabulka 17 Výpočet paušálních výdajů, základu daně a daňové povinnosti v jednotlivých státech V4 s předpokládanými příjmy v nižší příjmové hladině.....	80
Tabulka 18 Výpočet paušálních výdajů, základu daně a daňové povinnosti v jednotlivých státech V4 s předpokládanými příjmy ve výši vyšší příjmové hladiny.....	81
Tabulka 19 Způsoby vedení evidence příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů fyzických osob	82
Tabulka 20 Podmínky evidencí příjmů a výdajů v jednotlivých státech V4.....	85
Tabulka 21 Podmínky vedení účetnictví v jednotlivých státech V4.....	87
Tabulka 22 Další způsoby zdanění v jednotlivých státech V4	88
Tabulka 23 Výpočet daně z příjmů v ČR – porovnání paušální daně a využití výdajů procentem z příjmů	89
Tabulka 24 Porovnání paušální daně (Česká republika) a položkové daně (Maďarsko) u poplatníků ve dvou příjmových hladinách.....	91

Tabulka 25 Porovnání paušální daně (Česká republika), položkové daně (Maďarsko) a paušální daně z evidovaných příjmů (Polsko) u poplatníků ve dvou příjmových hladinách.....	93
Tabulka 26 Výše ročních slev na dani/nezdanitelných částí ZD/položek odečitatelných od ZD.....	98
Tabulka 27 Výpočet daňové povinnosti po uplatnění slevy/nezdanitelné části ZD na poplatníka (nižší příjmová hladina).....	102
Tabulka 28 Výpočet daňové povinnosti po uplatnění slevy/nezdanitelné části ZD na manželku (vyšší příjmová hladina)	103
Tabulka 29 Výhody a nevýhody daňových odpočtů souvisejících s invaliditou poplatníka	104
Tabulka 30 Daňové úlevy pro mladé, studenty a pracující seniory	104
Tabulka 31 Výpočet daňové povinnosti s uplatněním daňového zvýhodnění na dítě/rodinné slevy a daňového bonusu na dítě (nižší příjmová hladina)	106
Tabulka 32 Slevy související s podnikáním v Polsku – uplatnění v rámci způsobů zdanění.....	108
Tabulka 33 Porovnání progresivní sazby daně v roce 2023 a 2024 (Česká republika)	109
Tabulka 34 Změny v oblasti slev na dani a nezdanitelných částí základu daně.....	110
Tabulka 35 Kvantifikace dopadů vládních úsporných nařízeních u nižší příjmové hladiny v ČR.....	111
Tabulka 36 Kvantifikace dopadů vládních úsporných nařízeních u vyšší příjmové hladiny v ČR.....	112

8.3 Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EUR	Euro
HUF	Maďarský forint
Kč	Česká koruna
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PLN	Polský zlotý
USD	Americký dolar
V4	Visegrádská čtyřka (skupina)
ZD	Základ daně

8.4 Seznam vzorců

- (1) – výpočet základu daně z podnikání (Maďarsko)
- (2) – výpočet daně z podnikání (Maďarsko)
- (3) – výpočet základu daně z dividend podnikatelů (Maďarsko)
- (4) – výpočet daně z dividend podnikatelů (Maďarsko)

(5) – výpočet výše odečitatelných úroků (Polsko)

Přílohy

Příloha 1 Slevy na dani v Maďarsku

Položka	Kdo může slevu využít?	Výše slevy	Na jaké druhy příjmu
Rodinná sleva	<p>fyzická osoba, která má nárok na rodinný příspěvek (pokrevní rodiče),</p> <p>rodiče, kteří mají střídavou péči,</p> <p>manžel/manželka bez nároku na rodinný příspěvek žijící ve společné domácnosti s osobou, která má nárok na rodinné přídatky</p>	<p>66 670 HUF, pokud je v rodině jedna nezaopatřená osoba,</p> <p>133 330 HUF v případě rodiny se dvěma závislými osobami,</p> <p>220 000 HUF, pokud jsou v rodině tři nebo více závislých osob</p>	<p>konsolidovaný základ daně (příjmy z podnikání, příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z jiné než samostatné činnosti)</p>
Slevy pro matky vychovávající čtyři a více dětí	<p>matka, která je biologickým nebo adoptivním rodičem čtyř a více dětí, a zároveň: má nárok na rodinný příspěvek, nebo měla nárok nejméně 12 měsíců a nárok zanikl z důvodu úmrtí dítěte</p>	<p>osvobozeno od placení daně z příjmů fyzických osob</p>	<p>příjmy z jiné než samostatné činnosti klasifikované jako mzda</p> <p>příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (včetně příjmů z podnikání)</p>
Sleva pro matky do 30 let	<p>matka, která je starší 25 let, která má nárok na rodinný příspěvek na plod v roce 2023 se jí narodí dítě v roce 2023 adoptuje dítě v roce 2023</p>	<p>maximálně 499 952 HUF měsíčně</p>	<p>příjmy z jiné než samostatné činnosti klasifikované jako mzda</p> <p>příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (včetně příjmů z podnikání)</p>
Sleva pro mladé lidi do 25 let	<p>mladí lidé do 25 let</p>	<p>výše příspěvku činí 499 952 HUF za měsíc</p>	<p>příjmy z jiné než samostatné činnosti klasifikované jako mzda</p> <p>příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (včetně příjmů z podnikání)</p>
Sleva pro první manželské páry	<p>alespoň jeden z manželů, který uzavřel první manželství/registrované partnerství</p>	<p>33 335 HUF měsíčně, maximálně po dobu 24 měsíců po dobu manželství</p>	<p>konsolidovaný základ daně (příjmy z podnikání, příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z jiné</p>

Položka	Kdo může slevu využít?	Výše slevy	Na jaké druhy příjmu
			než samostatné činnosti)
Osobní sleva	osoba, která má těžké zdravotní pojištění nebo nárok na invalidní důchod	77 300 HUF měsíčně	konsolidovaný základ daně (příjmy z podnikání, příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z jiné než samostatné činnosti)

Zdroj: vlastní zpracování podle (Nav.gov.hu, 2023a)

Příloha 2 Daňové odpočty a slevy na dani v Polsku

Položka	Odpočet – výše úlevy	Požadované doklady	Další podmínky
Pro rodiče samoživitele	daň se vypočítá z poloviny příjmů a následně se daň vynásobí dvěma	potvrzení o statusu dítěte	výdělek dospělého dítěte až do výše – 19 061,28 PLN
Sleva pro rodiny 4 +	85 528 PLN	potvrzení o věku a počtu dětí	pouze příjmy z pracovních smluv, provizí, podnikatelské činnosti, mateřských dávek
Sleva při vrácení nebo změně daňové rezidence	85 528 PLN	změna daňové rezidence	pouze příjmy z pracovních smluv, provizí, podnikatelské činnosti, mateřských dávek, platné po dobu 4 let od roku návratu nebo roku následujícího po návratu
Sleva na dítě	92,67 PLN/měsíc na 1. a 2. dítě, 166,67 PLN/měsíc na 3. dítě 225 PLN/měsíc na 4. a další	rodný list, opatrovnická práva	není možné při využití paušální dani z evidovaných příjmů a lineární sazby daně
Sleva za práci v zahraničí (abolicionista)	výše daně ze zahraničí	doklad ze zahraničí	maximální odpočet ve výši 1 360 PLN
Zúčtování odvodů zdravotního pojištění	paušální částka z evid. příjmů 50 % odvodů, nejvýše 10 200 PLN	doklad potvrzující jejich hodnotu	---
Příspěvek na tepelnou modernizaci	max. 53 000 PLN	faktury s DPH (od aktivních plátců DPH)	vzniklé náklady lze vypořádat do 6 let od roku, kdy vznikl první výdaj
Sleva na obnovu a modernizaci památek	50 % výdajů	faktury s DPH (od aktivního plátce DPH)	---

Položka	Odpočet – výše úlevy	Požadované doklady	Další podmínky
Sleva na expanzi	max. 1 milion PLN	faktury, doklady prokazující náklady	---
Sleva na vytvoření nového produktu	až 30 % nákladů na zkušební výrobu nového výrobku a uvedení na trh, max. 10 % příjmů z podnikání	faktury, doklady prokazující výdaje	---
Sleva na sponzoring	50 % výdajů vynaložených, nejvýše však do výše příjmů	---	výdaje vynaloženy na činnosti sportovní, kulturní nebo podporu vysokoškolského vzdělání
Sleva pro investice do alternativní společnosti	50 % výdajů vynaložených na investici, max 250 000 PLN	---	---
Sleva na platební terminál	1 000 – 2 000 – 2 500 PLN ročně po dobu šesti let	faktury dokládající výdaje	limit v závislosti na povinnosti používat pokladnu (fiskální pokladnu)
Sleva na odborové příspěvky	840 PLN ročně	doklad o platbě	---
Sleva za platbu na IKZE (důchodový účet)	hodnota rovnající se základu daně, nejvýše 8 322 PLN, osoby provozující nezemědělskou podnikatelskou činnost 12 483 PLN	doklad potvrzující zaplacení	---
Sleva pro výzkum a vývoj	100-150 % nákladů vynaložených na jednotlivé výdaje, na které lze poskytnout úlevu	záznamy o způsobilých nákladech a doklady o jejich vynaložení	---
Odpočet příspěvků na sociální zabezpečení	ve výši zaplacených příspěvků	doklad potvrzující hodnotu zaplacených nebo vybraných příspěvků	---
Rehabilitační úleva (zahrnuje léky, slevu na automobil)	100 PLN, max. 2 280 PLN, nebo ve výši vzniklých výdajů	potvrzení výdajů; listina o vlastnictví/ spoluvlastnictví	prohlášení o zdravotním postižení, lékařské potvrzení o potřebě medikace, příjem osoby nesmí být vyšší než 19 061,28 PLN
Odpočet darů charitativním a pečujícím církvím	až do výše 100 % příjmu poplatníka (bez omezení příjmu)	potvrzení o přijetí, potvrzení církve o dosažení cíle – do 2 let.	bez omezení

Položka	Odpočet – výše úlevy	Požadované doklady	Další podmínky
Odpočet darů na bohoslužby – pro církve	max. 6 % z příjmu poplatníka	potvrzení o přijetí	dary se sčítají
Odpočet darů veřejně prospěšným organizacím	max. 6 % z příjmu poplatníka	potvrzení o přijetí	dary se sčítají
Odpočet dárců krve	130 PLN/litr	potvrzení o darování krve	dary se sčítají a započítává se max. celkem 6 %
Odpočet dárců plazmy	350 PLN/litr, max. za rok 8 750 PLN	potvrzení z transfuzní stanice o množství a datu odběru plazmy	---
Příspěvek na odborné vzdělávání	6 % z příjmu poplatníka	smlouva o darování majetku (peněžní dar není odpočitatelný)	dary se sčítají a celkem činí 6 %; musí být převedena pouze na školy nabízející specifický vzdělávací profil
Sleva na internet	760 PLN	dokumentace (kdo, komu, kolik, za co bylo zapláceno)	ne více než vzniklé výdaje, pouze dva bezprostředně po sobě jdoucí roky
Odpočet – daňová ztráta	1) maximálně 50 % pro ztráty z roku 2022 a dřívějších let 2) 100 % ztráty z let 2020 a 2021, pokud nepřesáhne 5 milionů PLN, a pokud je vyšší, až 50 % tohoto překročení, které se odečítá ročně	ztráta vykázaná a zaúčtovaná v daňovém přiznání za předchozí roky	daňové ztráty lze odečíst v následujících pěti po sobě jdoucích daňových letech.
Odpuštění nedobytných pohledávek	hodnota nezaplacených pohledávek, které zvýšily daňové příjmy	dokument potvrzující datum splatnosti	odpočet v roce, ve kterém uplynulo 90 dní od data platby uvedeného na faktuře nebo smlouvě
Sleva na robotizaci	výdaje na stavební práce, stroje a zařízení	doklady o platbě	ve zdaňovacím období, v němž byly výdaje vynaloženy, nebo v jednom z následujících šesti let 100 % výdajů zahrnutých do daňových nákladů

Zdroj: vlastní zpracování podle (E-pity.pl, 2023)

Příloha 3 Sazby paušální daně z evidovaných příjmů v Polsku

Sazba daně	Druh příjmu/druh podnikatelské činnosti
17 % z příjmů	příjmy dosažené v oblasti svobodných povolání, jako jsou například překladatelé, advokáti, notáři, právní poradci, auditoři, účetní, pojišťovací agenti, daňový poradci, investiční poradci),
15 % z příjmů	příjmy plynoucí z poskytování služeb vyjmenovaných v článku 12 odst. 1 bod 2), které jsou například zprostředkování velkoobchodu, fotografování, skladování zboží, parkování, lodní doprava na moři, služby týkající se sportu, zábavy a rekreace nebo reklamní služby,
14 % z příjmů	příjmy získané z poskytování služeb zdravotní péče, z architektonické a inženýrské činnosti, služby technického testování a analýzy a ze specializovaného projektování,
12 % z příjmů	příjmy plynoucí z poskytování služeb související s vydáváním počítačových her, s výjimkou online vydávání počítačových her, vydáváním systémového softwaru, jakož i počítačového softwaru staženého z internetu, a dále související s poradenstvím v oblasti počítačového hardwaru, softwaru a správy informačních sítí a systémů řízení,
10 % z příjmů	příjmy plynoucí z poskytování služeb nákupu a prodeje nemovitostí na vlastní účet,
8,5 % z příjmů do výše 100 000 PLN a 12,5 % z příjmů nad 100 000 PLN	příjmy například z poskytování ubytovacích služeb, služeb pronájmu a provozování vlastních nebo pronajatých nemovitostí, poskytování služeb v rámci vědecko-výzkumných a vývojových prací, služeb pronájmu a leasingu osobních a dodávkových automobilů bez řidiče,
8,5 % z příjmů	příjmy ze stravovacích služeb při prodeji nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,5 %, příjmy z poskytování služeb souvisejících s hašením požárů a požární prevencí, příjmy z poskytování služeb v oblasti vzdělávání, příjmy související s činností knihoven, archivů, muzeí a ostatních kulturních služeb nebo například o příjmy z provize získané komisionářem z prodeje a základě komisionářské smlouvy,
5,5 % z příjmů	příjmy ze zpracovatelské činnosti, stavebních prací nebo přepravy nákladů kolejovými vozidly nad 2 tuny, dále příjmy z provize z obchodní činnosti při prodeji jednorázových jízdenek MHD nebo poštovních známek,
3 % z příjmů	příjmy ze stravovacích činností, s výjimkou příjmů z prodeje nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,5 %, z asanačních služeb souvisejících s živočišnou výrobou a z činnosti mořských a lagunových rybářů při prodeji ryb a jiných surovin z vlastních výrobků, a
2 % z příjmů	příjmy z prodeje rostlinných a živočišných produktů pocházejících z vlastního pěstování, chovu nebo pěstování, zpracovaných jiným než průmyslovým způsobem.

Zdroj: vlastní zpracování podle (Biznes.gov.pl, 2023c)

Příloha 4 Přehled činností, při kterých lze využít daňový průkaz v Polsku

Podnikatelská činnost
1) služby nebo výrobní a servisní činnosti uvedené v části I tabulky, která tvoří přílohu č. 3 k polskému zákonu o paušální dani (v rámci této přílohy dále jen „tabulka“) – jedná se zejména o zámečnické služby, hodinářské služby, oprava obuvi, krejčovské služby, kovářské služby, s omezenou úrovní zaměstnanosti,
2) služby v oblasti maloobchodu s potravinami, nápoji, tabákovými výrobky a květinami, s výjimkou nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,5 % - za podmínek uvedených v části II tabulky,
3) služby v oblasti maloobchodu s nepotravinářským zbožím za podmínek uvedených v části III tabulky, s výjimkou obchodu s motorovými palivy, motorovými dopravními prostředky, díly a příslušenstvím motorových vozidel, zemědělských traktorů a motocyklů, a s výjimkou obchodu s nepotravinářským zbožím podléhajícím koncesi,
4) hostinská činnost – pokud není provozován prodej nápojů s obsahem alkoholu nad 1,5 % - za podmínek uvedených v části IV tabulky,
5) dopravní služby poskytované jedním vozidlem – za podmínek uvedených v části V tabulky,
6) zábavní služby – za podmínek uvedených v části VI tabulky
7) prodej domácích jídel v obydlích, pokud není k dispozici žádný prodej nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,5 % - za podmínek uvedených v části VII tabulky,
8) poskytování zdravotních služeb pro osoby – za podmínek uvedených v části VIII tabulky,
9) spočívající v poskytování veterinárních služeb veterinárními lékaři, včetně prodeje veterinárních přípravků, v souvislosti s poskytovanými službami – za podmínek uvedených v části IX tabulky,
10) služby domácí péče o děti a nemocné – za podmínek uvedených v části X tabulky,
11) vzdělávací služby spočívající v poskytování hodinové výuky – za podmínek uvedených v části XI tabulky, nebo
12) fyzické osoby, včetně zemědělců, kteří současně provozují zemědělský podnik – za podmínek stanovených v části XII tabulky

Zdroj: vlastní zpracování podle (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, 2023b)

Příloha 5 Podmínky a výše nezdanitelné části základu daně na poplatníka na Slovensku

Základ daně	Výše nezdanitelné části základu daně na poplatníka
je roven nebo nižší 92,8násobku částky životního minima platného k 1. lednu příslušného zdaňovacího období, tj. pro rok 2023 21 754,18 EUR	21násobek částky platného životního minima, tj. pro rok 2023 4 922,82 EUR
je vyšší než 92,8násobek platného životního minima, tj. pro rok 2023 21 754,18 EUR	rozdíl mezi 44,2násobku platného životního minima, tj. pro rok 2023 10 361,36 EUR a jedné čtvrtiny základu daně; je-li tato částka nižší než nula, nezdanitelná část základu daně na poplatníka za rok je rovna nule
pokud vyšší než 176,8násobek platného životního minima, tj. pro rok 2023 41 445,46 EUR	je rovna nule

Zdroj: vlastní zpracování podle (Jaspis.sk, 2023)

Příloha 6 Podmínky a výše nezdanitelné části základu daně na manželku/manžela na Slovensku

Základ daně poplatníka	Vlastní příjem manželky/manžela	Výše nezdanitelné části daně na manželku/manžela
pokud je nižší než 176,8násobek platného životního minima, tj. pro rok 2023 41 445,46 EUR	pokud manželka/manžel nemá vlastní příjem	částka odpovídající 19,2násobek částky životního minima, tj. pro rok 2023 4 500,86 EUR
	pokud je nižší než 19,2násobek životního minim, tj pro rok 2023 4 500,86 EUR	rozdíl mezi 19,2násobkem životního minima, tj pro rok 2023 4 500,86 EUR a vlastním příjmem manželky/manžela
	pokud je vyšší než 19,2násobek životního minim, tj pro rok 2023 4 500,86 EUR	je rovna nule
Pokud je vyšší než 176,8násobek platného životního minima, tj. pro rok 2023 41 445,46 EUR	pokud manželka/manžel nemá vlastní příjem	rozdíl mezi 63,4násobkem životního minima, tj. pro rok 2023 14 862,23 EUR a jednou čtvrtinou daňového základu poplatníka ; je-li tato částka nižší než nula, nezdanitelná část základu daně na poplatníka za rok je rovna nule
	pokud manželka/manžel má vlastní příjem	rozdíl mezi 63,4násobkem životního minima, tj. pro rok 2023 tj. 14 862,23 EUR, a jednou čtvrtinou základu daně poplatníka, sníženou o vlastní příjem manželky ; je-li tato částka nižší než nula, nezdanitelná část základu daně na poplatníka za rok je rovna nule

Zdroj: vlastní zpracování podle (Jaspis.sk, 2023)